

๕๐

ตัวอย่างความสำเร็จ :
เกษตรกรในโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

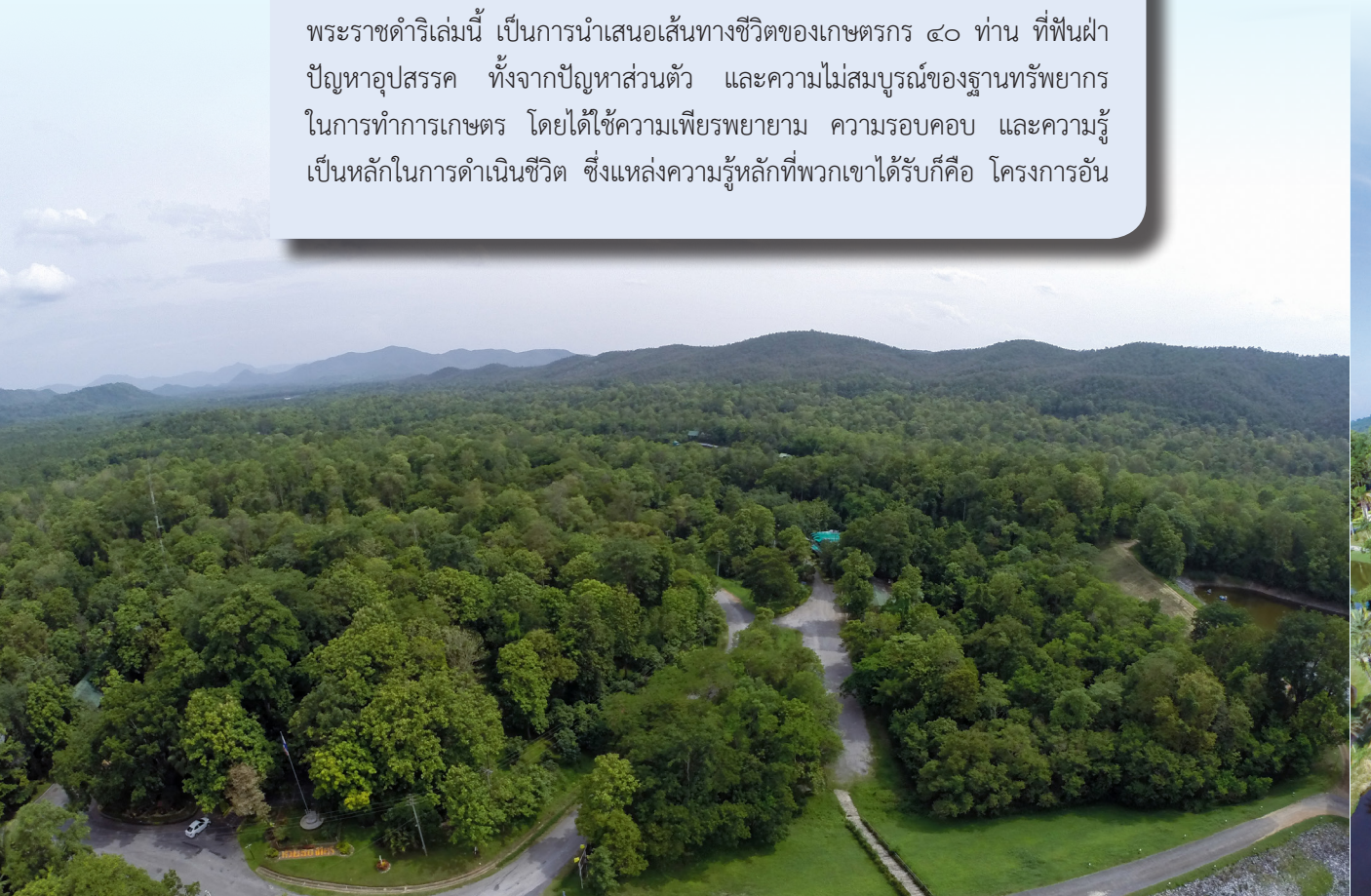

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

คำนำ

โครง การอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ได้พระราชทานแนวพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินงาน เพื่อช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของราษฎรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะเกษตรกร ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ ผู้สร้างความมั่นคงทางด้านอาหารให้แก่ประเทศไทย

หนังสือ ๔๐ ตัวอย่างความสำเร็จ : เกษตรกรในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเล่มนี้ เป็นการนำเสนอเส้นทางชีวิตของเกษตรกร ๔๐ ท่าน ที่ฟันฝ่าปัญหาอุปสรรค ทั้งจากปัญหาส่วนตัว และความไม่สมบูรณ์ของฐานทรัพยากร ในการทำการเกษตร โดยได้ใช้ความเพียรพยายาม ความรอบคอบ และความรู้ เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ซึ่งแหล่งความรู้หลักที่พวกเขาได้รับก็คือ โครงการอัน

เนื่องมาจากพระราชดำริ โดยเฉพาะจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๖ แห่ง ที่ตั้งอยู่ในทุกภูมิภาค ซึ่งอยู่ใกล้บ้านของพวกเขานั้นเอง

เกษตรกรทั้ง ๔๐ ท่าน เป็นต้นแบบของคนที่ได้ใช้โอกาสของตนเองที่ได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริดังกล่าวและนำมาปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ประสบการณ์ของเกษตรกรทั้ง ๔๐ ท่าน จะเป็นประโยชน์ในการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่เกษตรกรท่านอื่นๆ หรือแม้แต่ผู้ที่สนใจที่จะประกอบอาชีพด้วยความรู้และความรอบคอบบนความพอเพียง

สำนักงาน กปร.

กันยายน ๒๕๕๗

สารบัญ

คำนำ		๔
สารบัญ		๖
สารเลขา กปร.		๘
บทนำ		๙
ตัวอย่างความสำเร็จ เกษตรกรภาคเหนือ		๑๖
นายอุ้นเรือน เกิดสุข	“เกษตรผสมผสานสร้างชีวิต”	๑๘
นางวีรา จินะใจ	“หลินจื่อ..เปลี่ยนชีวิต”	๒๒
นายมนูญ เทศนำ	“จากขี่ม้านและศรัทธา..จึงได้มาซึ่งความเปลี่ยนแปลง”	๒๖
นายสุจินต์ แสงแก้ว	“เลี้ยงด้วยใจ..ก้าวไกลไปต่างแดน”	๓๐
นายจรรยา ธาตุอินจันทร์	“พืชผักไร้สารพิษ..ชีวิตปลอดภัย”	๓๔
นายอุ้นเรือน ไทยใจอุ้น	“คนเลี้ยงสัตว์..ชีวิตที่ต้องพึ่งพา”	๓๘
นายฉัตรชัย บัวแสน	“เมื่อพบหนทางและแสงสว่าง”	๔๒
นายอาเย วุฒยะอากู	“กาแฟเปลี่ยนชีวิต”	๔๖
นางจรรยา ราชบรรจง	“แควน้อยบำรุงแดน...สายน้ำจากสวรรค์”	๕๐
นายเรือน แก้วมาเรือน	“ความสำเร็จเล็ก ๆ ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิต”	๕๔
ตัวอย่างความสำเร็จ เกษตรกรภาคกลาง		๕๘
นายสำเริง วงสุนทร	“จากชาวไร่..มาขายกบ”	๖๐
นายบุญเยี่ยม ยะอะนันต์	“หนุ่มนาข้าว..ขายแดงไทย”	๖๔
นายฉลวย จันทรแสง	“ราชาทุเรียนโลก”	๖๘
นายวิระ ศรีคงรักษ์	“ด้วยใจรัก..เห็ด”	๗๒
นายสำรอง แดงพลับ	“พบทางสว่าง..ตามหลักทฤษฎีใหม่”	๗๖

นายจุญญ นวลพลอย	“เกษตรผสมผสาน สร้างงาน สร้างที่ดิน”	๘๐
นายวิวัฒน์ จินลักษณะ	“จากแรงบันดาลใจ..จนได้เป็นปราชญ์”	๘๔
นายชั้น ไสภา	“จากชาวนา..สู่การเป็นผู้นำ”	๘๘
นายจุญญ จวนเจริญ	“มะปรางเงินล้าน..ด้วยขุนด้านปราชญ์ชลฯ”	๙๒
นายไสว ศรียา	“จากภารโรงธรรมดาๆ..มาเป็นปราชญ์ผู้รอบรู้”	๙๖

ตัวอย่างความสำเร็จ เกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 900

นายละมัย พังแสงสุ	“จากขี่เหล้าขันอาสา..เป็นหมอยาสมุนไพร”	๑๐๒
นางบังอร จันทะเสน	“กบเงินล้าน..จากวันวานสุดวันทด”	๑๐๖
นางพิมพ์ โถคำตัน	“กล้าคิด..ชีวิตเปลี่ยน”	๑๑๐
นายขวัญใจ แก้วหาวงค์	“ปรับวิธีคิด เปลี่ยนวิธีทำ สู้ผู้นำต้นแบบ”	๑๑๔
ด.ต.ปัญญา ประชาธิต	“จากผู้พิทักษ์..สู่นักพัฒนาเกษตรผสมผสาน”	๑๑๘
นายทองปาน พิมพ์พาณิชย์	“จากความพอเพียง..จึงมีเพียงพอ..สู่เจ้าพ่อกล้วยหอมทอง”	๑๒๒
นายสมคิด ศรีลาวงค์	“ทิ้งภาพหลงตา..เดินเข้าหาความพอเพียง”	๑๒๖
นายวิเศษ คำไชโย	“สูงสุดสู่สามัญ..จากแสง สี เสียง..สู่ความเพียงพอที่ยั่งยืน”	๑๓๐
นายทองใส สมศิริ	“ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำขาย..สร้างรายได้ที่มั่นคง”	๑๓๔
นายทรงยศ ไสมาบุตร	“จากลูกชาวนา..สู่คนเลี้ยงปลาในกระชัง”	๑๓๘
นายวัน หลวงสีโยธา	“ด้วยพระบารมี จากเมืองไทย..ไปเวียงจันทร์”	๑๔๒
กลุ่มเพาะพันธุ์ไม้ห้วยยาง	“จากขอทานไปแลกข้าว..สู่กล้าไม้เรามีขาย”	๑๔๖

ตัวอย่างความสำเร็จ เกษตรกรภาคใต้ 9๕0

นายสะแปอิง ยี่ดิง	“ครู..ผู้ยึดมั่นในแนวทางพระราชดำริ”	๑๕๒
นายสมโชค ลำราญ	“เจ้าตำหรับ..มะละกอดันเอน”	๑๕๖
นายประเวศน์ ประพันธุ์วงศ์	“เห็นช่วยชีวิต..พลิกวิกฤตเป็นโอกาส”	๑๖๐
นายจันทร์ ชาญแท้	“เนื่องมาจากพระมหากรุณาธิคุณ”	๑๖๔
นายดำ ยะมะมิน	“ชีวิตยังไม่สิ้น..ต้องดันต่อไป”	๑๖๘
นางบุญเรือน ทองจำรัส	“บูรณาการแห่งนาข้าวครบวงจร”	๑๗๒
นางหนูผัด บุญจันทร์	“ด้วยพระบารมี..มหाराชินีแห่งสยาม”	๑๗๖
นางอัมพร สวัสดิ์สุข	“ทับทิมสยามปากพนัง..มหัศจรรย์แห่งส้มโอ”	๑๘๐

สารเลขาธิการ กปร.

นับตั้งแต่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติมาจวบจนถึงปัจจุบัน ก่อให้เกิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๔,๔๔๗ โครงการกระจายตัวอยู่ในทั่วทุกภูมิภาคทุกโครงการล้วนเกิดมาจากน้ำพระราชหฤทัยที่ทรงมุ่งหวังให้ประชาชนได้พ้นจากความทุกข์ยากในการดำรงชีวิตซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาแสดงให้เห็นมิติใหม่แห่งการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ปลายทางที่มุ่งเน้นการสร้างผลสัมฤทธิ์ครอบคลุมมิติคุณภาพชีวิตของคนและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจึงเป็นเสมือนรากฐานการพัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้คนและเสริมความมั่นคงให้ประเทศ

อีกประการสำคัญหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงให้ความสำคัญและผมจำได้ขึ้นใจคือการผสมผสานประยุกต์ใช้ความรู้ จากทฤษฎีกับความรู้จากประสบการณ์จริง ดังพระราชดำรัสที่ว่า “...ชาวบ้านเป็นครูถ้าหากว่าในด้านไหนก็ตาม เวลาไปปฏิบัติให้ถือว่าเราเป็นนักเรียน ชาวบ้านเป็นครู หรือธรรมชาติเป็นครู การที่ท่านทั้งหลายจะออกไปในหลายๆ ด้าน ก็ต้องเข้าใจว่า เราอาจจะเอาความรู้ไปให้เขา แต่ก็ต้องนับถือความรู้ของเขาด้วยจึงจะมีความสำเร็จ”

ด้วยเหตุดังนี้ ในการขับเคลื่อนดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสำนักงาน กปร. จึงให้ความสำคัญต่อการสร้างตัวแบบรูปธรรมผลสำเร็จของเกษตรกรในแต่ละโครงการ ในแต่ละภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อที่จะเป็นพลังอธิบายเชิงประจักษ์ของผลลัพธ์การพัฒนาที่เกิดขึ้น ดังที่มีตัวอย่างต่างๆ จำนวนมากที่ปรากฏอยู่ในหนังสือตัวอย่างความสำเร็จเกษตรกรในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้

ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจทั่วไปทั้งในแง่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของเกษตรกรผู้อุทิศตน พากเพียร เอาชนะปัญหาอุปสรรคต่างๆ จนประสบผลสำเร็จบนพื้นฐานของความพอเพียง

(นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์)

เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทนำ

“ เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม ”

พระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2493 มีความหมายลึกซึ้ง แสดงให้เห็นถึงพระราชปณิธาน ตั้งมั่นที่จะทรงอุทิศพระวรกาย บำเพ็ญพระราชกรณียกิจ เพื่อให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุขทั่วแผ่นดิน ด้วยพระองค์ทรงถือว่าทุกข์สุขของราษฎรประดุจดัง ทุกข์สุขของพระองค์เอง ทรงคิดค้นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นจำนวนมากเพื่อช่วยเหลือเหล่าพสกนิกรให้พ้นจากสภาพความแร้นแค้นผิเคืองไปสู่ความพออยู่ พอกิน และมีความสุข ชวนกันไปกับการทรงงานพัฒนา ได้ทรงอนุรักษ์ พิทักษ์ รักษา และแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแผ่นดิน

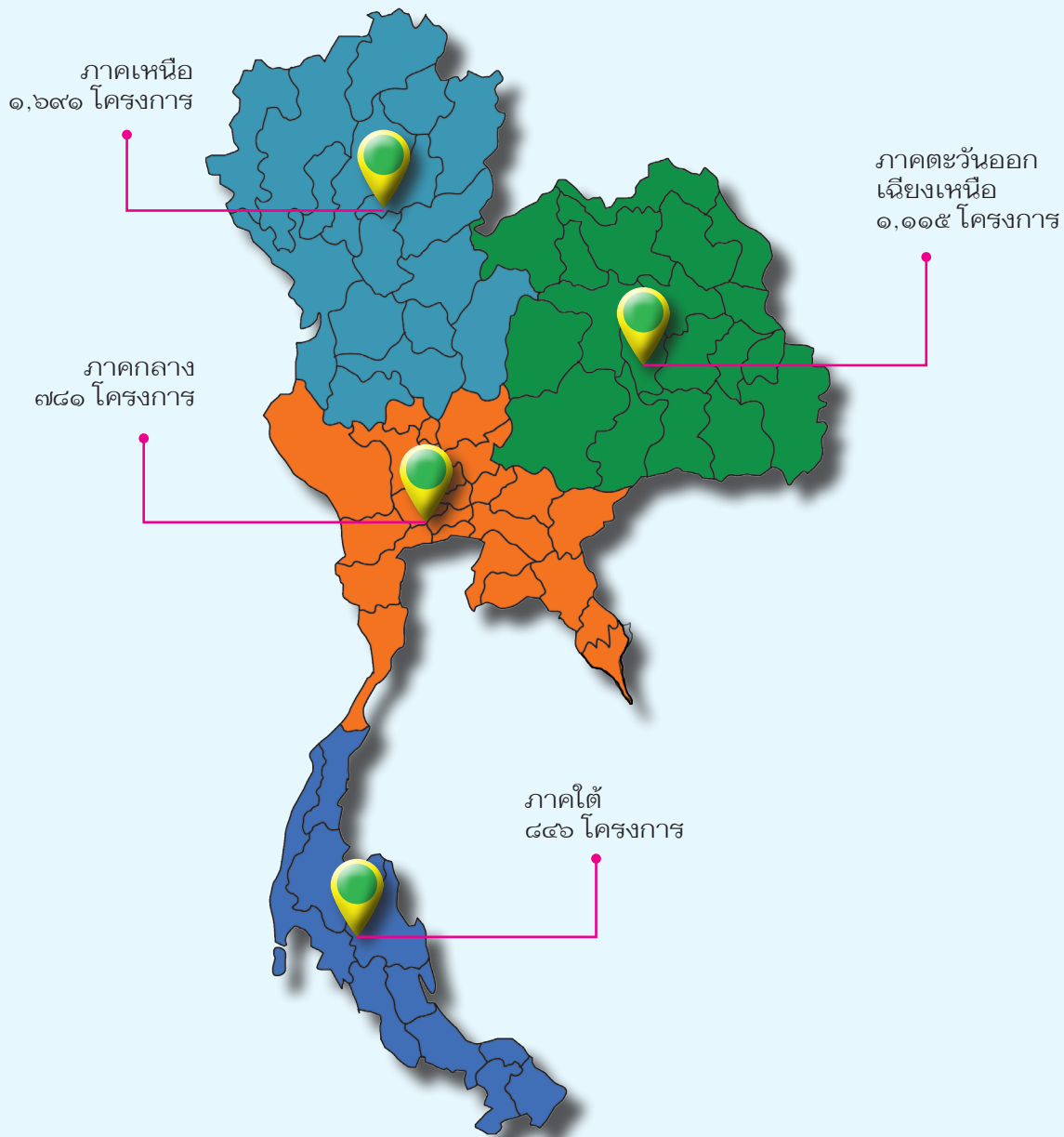
การเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรทั่วประเทศ เป็นการทรงงานเพื่อรับทราบทุกข์สุข และปัญหาความเดือดร้อนที่แท้จริงของประชาชนด้วยการศึกษาข้อมูลจากสภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตที่แท้จริง ตามสภาพทางภูมิศาสตร์และภูมิสังคมของแต่ละภูมิภาคเพื่อแก้ปัญหาได้ตรงจุด นับเป็นการทรงงานอย่างหนักเพื่อต่อสู้กับความยากจน นับตั้งแต่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จขึ้นครองสิริราชย์สมบัติจวบจนถึงปัจจุบัน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแนวพระราชดำริเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ โครงการทุกโครงการล้วนเกิดขึ้นมาจากน้ำพระราชหฤทัยที่ทรงมุ่งหวังให้พวงพสกนิกรชาวไทยพ้นจากความทุกข์ยาก ดังนั้น โครงการต่างๆ ที่ทรงคิดค้นจึงครอบคลุมการพัฒนาในทุกด้านทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ อันได้แก่ ดิน น้ำ ป่า และทรัพยากรบุคคล ได้แก่ การสาธารณสุข การศึกษา และการประกอบอาชีพ โดยใช้หลักเน้นความเรียบง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน แนวความคิดและด้านเทคนิควิชาการจะต้องสมเหตุสมผล ทำได้รวดเร็ว และสามารถแก้ไขปัญหาให้เกิดประโยชน์ได้จริงนำไปสู่วิถีแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน ข้อความง่ายๆ ที่ทรงพระราชทานเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานมีความหมายลึกซึ้ง และบางครั้งบ่งบอกถึงวิธีดำเนินการไว้ด้วยอย่างเบ็ดเสร็จในตัวเอง

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 ซึ่งมีโครงการถนนห้วยมงคลเป็นโครงการพัฒนาชนบทอันเนื่องมาจากพระราชดำริแห่งแรก ปัจจุบันมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านต่างๆ รวมจำนวน 4,447 โครงการ กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และทุกจังหวัดของประเทศ

ประเภทโครงการ		จำนวนโครงการ	
๑)	โครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ	๓,๐๓๑	โครงการ
๒)	โครงการพัฒนาด้านการเกษตร	๑๖๕	โครงการ
๓)	โครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม	๑๕๙	โครงการ
๔)	โครงการพัฒนาด้านส่งเสริมอาชีพ	๓๒๕	โครงการ
๕)	โครงการพัฒนาด้านสาธารณสุข	๕๕	โครงการ
๖)	โครงการพัฒนาด้านคมนาคม/สื่อสาร	๗๗	โครงการ
๗)	โครงการพัฒนาด้านสวัสดิการสังคม/การศึกษา	๓๙๕	โครงการ
๘)	โครงการพัฒนาด้านแบบบูรณาการ/อื่นๆ	๒๔๐	โครงการ
รวมทั้งสิ้น		๔,๔๔๗	โครงการ

ทุกโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีการดำเนินการไปอย่างสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวังให้เป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ที่เข้าใจง่ายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และเป็นการเรียนรู้ที่ล้วนมีรากฐานดั้งเดิมมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของวิถีชีวิตวัฒนธรรมไทยที่แท้จริง ปัจจุบันมีผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น และมีตัวอย่างให้เห็นแล้วจากผลสำเร็จของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในทุกภูมิภาค ตลอดจนเกษตรกรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จจากการได้รับความรู้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยผ่านศูนย์ศึกษาการพัฒนาทั้ง ๖ แห่ง จนสามารถเป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรอื่นๆ นำแนวทางไปปฏิบัติตามได้ จึงเป็นประจักษ์พยานได้ดีว่า การขยายผลสู่ประชาชนมีต้นแบบตัวอย่างจริง และสามารถเข้าไปศึกษาเรียนรู้และปฏิบัติได้จริง สมดังพระปฐมบรมราชโองการที่ว่า “เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

แผนที่แสดงจำนวนโครงการตามแนวพระราชดำริทั่วประเทศ

หมายเหตุ โครงการที่ไม่ระบุภาค จำนวน ๑๔ โครงการ

อุ้นเรือน เกิดสุข

วีรา จินะใจ

มบุญ เทศนำ

สุจินต์ แสงแก้ว

จตุญ ธาดูอินจันทร์

อุ้นเรือน ไทยใจอุ้น

จักรชัย บัวแสน

อาเย วุยยะอาญ

เรือน แก้วมาเรือน

จตุญ ราชบรรจง

สำเร็จ วงศ์สุรินทร์

บุญเยี่ยม ยะอะนันต์

ฉลวย จันทรแสง

วีระ ศรีคงรักษ์

สำรอง แดงพลับ

จตุญ นวลพลอย

วิรัตน์ จินลักษณะณ์

ชัน ไสภา

จรรยา จวนเจริญ

ไสว ศรียา

ละมัย พังแสงสุ

บังอร ไชยเสนา

พิมพ์ โถตันคำ

ขวัญใจ แก้วหวางค์

ด.ต.ปัญญา ประชาจิตเสนีย์

ทองปาน พิมพ์พานิช

สมคิด ศรีลาวงค์

วิเศษ คำไชโย

ทองใส สมศิริ

ทรงยศ โสมาบุตร

วัน หลวงสีโยธา

กลุ่มเพาะพันธุ์ไม้
ห้วยยาง

สะเปียง ยี่ดิง

สมโชค สำราญ

ประเวศ ประพันธุ์วงศ์

จันทร์ ชาญแท้

คำ หะยะมิน

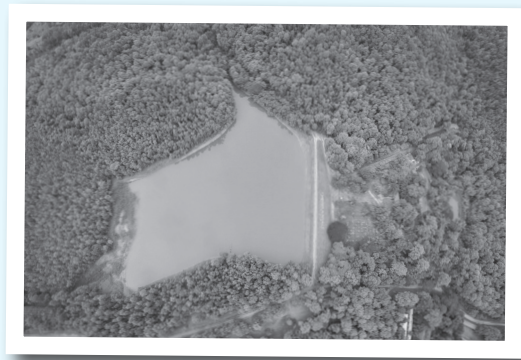
บุญเรือน ทองจำรัส

หนูนุด บุญจันทร์

อัมพร สวัสดิ์สุข

ภาคเหนือ

อุ้นเรือน เกิดสุข

วีรา จินะใจ

มบุญ เทศน้ำ

สุจินต์ แสงแก้ว

จรรยา ชาติอินจันทร์

อุ้นเรือน ไทยใจอุ้น

ฉัตรชัย บัวแสน

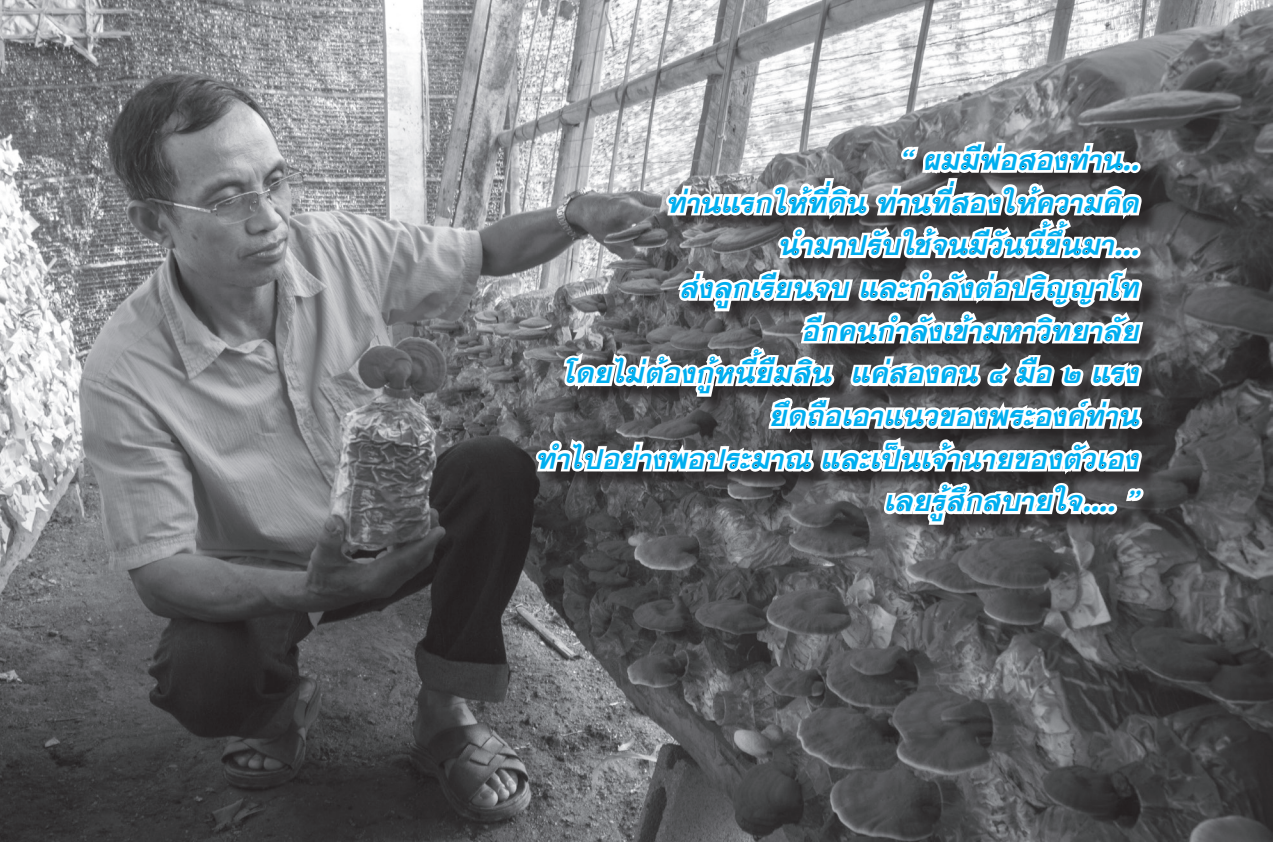
อาเย วุ้ยยะอากู

จรรยา ราชบรรจง

เรือน แก้วมาเรือน

“ผมมีพ่อสองท่าน..
ท่านแรกให้ที่ดิน ท่านที่สองให้ความคิด
นำมาปรับใช้จนมีวันนี้ขึ้นมา...
ส่งลูกเรียนจบ และกำลังต่อปริญญาโท
อีกคนกำลังเข้ามหาวิทยาลัย
โดยไม่ต้องกู้หนี้ยืมสิน แต่สองคน ๔ มือ ๒ แรง
ยึดถือเอาแนวของพระองค์ท่าน
ทำไปอย่างพอประมาณ และเป็นเจ้านายของตัวเอง
เลยรู้สึกสบายใจ....”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านเกษตรผสมผสาน นายอุ้นเรือน เกิดสุข

ที่อยู่ : เลขที่ ๖ บ้านปางน้ำฤ หมู่ที่ ๑ ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๓๘๖,๗๐๐ บาท

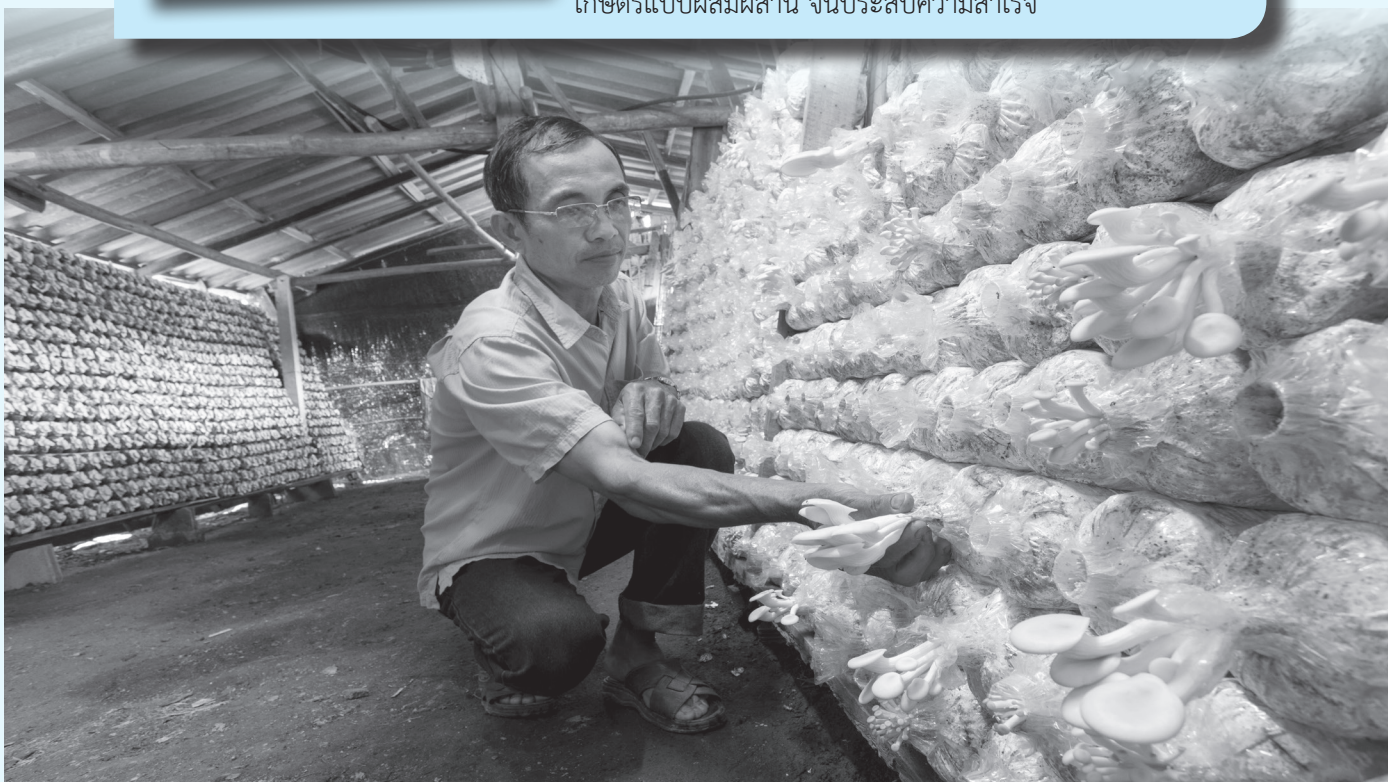
“เกษตรผสมผสานสร้างชีวิต”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

เดิมมีอาชีพทำเมี่ยงชา และสวนกาแฟต่อกับครอบครัว เก็บผลผลิตนำไปขายได้เพียงแค่ 6 เดือน เวลาที่เหลือจะหมดไปกับการรับจ้างทั่วไปซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอน ส่วนรายได้ประจำมีเพียงเฉพาะในช่วงเวลาเก็บชาเมี่ยงและกาแฟเพียงเท่านั้น

รายรับในแต่ละปีจึงไม่พอเพียงสำหรับการใช้ จ่ายในครอบครัว จึงมีแนวคิดที่ว่าหากมีกิจกรรมหลายๆประเภทในพื้นที่ของตนจะสามารถหารายได้เข้าสู่ครัวเรือนได้ตลอดทั้งปี จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาและติดตามงานของพ่อหลวงประกอบกับการได้เข้าไปอบรมและศึกษาดูงานที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ ต่อมาจึงได้เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเองพัฒนาสู่การทำเกษตรแบบผสมผสาน จนประสบความสำเร็จ

ยึดถือเกษตรพอเพียง

“การทำเกษตรแบบพอเพียง ยิ่งได้ลงมือปฏิบัติงานเข้ายิ่งเห็นคุณค่า เราไม่ต้องกู้เงินแต่ต้องศึกษาข้อมูลให้มากและจะทราบถึงปัญหาว่าเป็นอย่างไร และถ้าไม่พอประมาณ สุดท้ายก็ต้องล้ม การน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปรับใช้ถือเป็นแนวทางที่ดีที่สุด การทำการเกษตรต้องเข้าใจแหล่งที่มาของสายพันธุ์ ซึ่งเป็นเคล็ดลับอย่างหนึ่ง เมื่อเราสามารถจับจุดเรื่องสายพันธุ์ให้เหมาะสมกับพื้นที่และฤดูกาลได้ เราก็มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง”

เมื่อหันมายึดหลักความพอเพียงยึดถือคำที่พระองค์ท่านได้พระราชดำริไว้ได้ว่า “ถ้าเราจะทำ ในสิ่งที่เป็นตัวอย่งต่อคนทั่วไป เราต้องลงมือทำก่อน ถ้าเราอยากได้อะไรเราต้องทำก่อนเอาประสบการณ์มาใช้ บางครั้งถ้ามีผลไม้หามาไปขายจะได้เงินไม่กี่บาท แต่ถ้าเอาผลไม้ไปแบ่งปันเราจะได้รับทานน้ำใจกลับมาแบบไม่รู้เนื้อรู้ตัว ในลักษณะที่ว่าน้ำใจตอบแทนด้วยน้ำใจ ไม่มีเงินตรามาข้องเกี่ยว”

มุ่งมั่นพร้อมหมั่นพัฒนาตนเอง

จากบันทึกในสมุดเยี่ยมซึ่งมีทั้งคำชมเชย ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ ของแขกที่เข้ามาเยี่ยมชมถือเป็นสิ่งมีค่า ซึ่งจะนำมาใช้พัฒนางานที่ทำอยู่ให้ดียิ่งขึ้น เป็นกำลังใจที่มีค่าต่อการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ประสบความสำเร็จในบางครั้งเราต้องขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติม สถานที่ใดจัดอบรมสิ่งที่น่าสนใจและสามารถนำมาใช้ได้ ไม่ว่าหนทางจะไกลเพียงใดและไม่รู้จักหนทางขอเพียงแผนที่ก็ต้องตั้งต้นไปนำความรู้กลับมาให้ได้

ตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไปปีหนึ่งต้องส่งเสียลูกเรียนเป็นแสนสมัยก่อนทำแต่เมี่ยงได้ไม่ถึงแสนถ้าไม่เปลี่ยนแปลงตัวเองต้องขายที่ดินส่งลูกเรียนหนังสือเป็นแน่ หากเป็นชาวนาทั่วไปจำเป็นต้องเอาที่ดินไปค้ำประกันแล้วเอาเงินออกมาแต่เราใช้หลักปรัชญาของพระองค์ท่านมีหลายคนทำอย่างผมแต่เขาบอกว่าเหนื่อยถ้าเราขยันก็ไม่ต้องเป็นหนี้ หลายคนที่เดินตามแนวนี้แล้วไม่ประสบความสำเร็จเหมือนกับว่าไม่รักในอาชีพการเกษตร เข้าไม่ถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่านจริงๆ

กิจกรรมภายในพื้นที่

ในปัจจุบันทำอาชีพเกษตรกรรมแบบผสมผสานบนเนื้อที่ ๑๐ ไร่ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วนดังนี้

๑. เพาะเลี้ยงเห็ดเศรษฐกิจบนเนื้อที่ ๑ ไร่ ๒ งานเพื่อจำหน่ายในรูปแบบเห็ดสดและผลิตภัณฑ์เห็ดจำหน่ายปัจจุบันมีโรงเรือนสำหรับการเพาะเห็ด ๓ - ๔ โรงเน้น ผลิตเห็ดหลินจือ เห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม และเห็ดหอมนอกจากนี้ยังเห็ดมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เห็ดหยอง น้ำพริกเผาเห็ด เห็ดหลินจืออบแห้ง

๒. พื้นที่สำหรับปลูกไม้ผล ๗ ไร่มุ่งเน้นชนิดที่เหมาะสม สำหรับสภาพพื้นที่และภูมิอากาศ ไม้ผลที่นำมาปลูกในพื้นที่ได้แก่ ส้มโอ มะขามป้อม มะม่วงกระท้อน พลับทุเรียน เงาะโรงเรียน มะไฟ ส่วนใหญ่เก็บไว้รับประทานในครัวเรือนและแบ่งปันเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังได้รักษาสวนเมี่ยงชาและกาแฟซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตขายเป็นรายได้ประจำปี

๓. ขุดบ่อเลี้ยงปลา ปลูกพืชผักสวนครัว บนเนื้อที่ ๒ งาน จำหน่ายเป็นรายได้เสริมและรายได้หลัก สำหรับพืชผักพื้นเมือง เน้นปลูก แร้ว และผักกูด เนื่องจากเป็นที่ยอมรับของท้องตลาด ส่วนปลาที่เลี้ยงไว้เก็บไว้บริโภคในครัวเรือน

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ
(ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

๑) ไม้ผล	๓๕,๒๐๐ บาท
๒) ปลูกพืชผัก	๑๐,๕๐๐ บาท
๓) เพาะเห็ดหอม	๔๐๐,๐๐๐ บาท
๔) เพาะเห็ดหลินจือ	๖๐,๐๐๐ บาท
๕) เพาะเห็ดถลมป่า	๑๐,๐๐๐ บาท
๖) เพาะเห็ดนางฟ้า	๓๐,๐๐๐ บาท
๗) ปลูกกาแฟ	๔,๐๐๐ บาท
๘) ปลูกชาเมี่ยง	๑๐,๐๐๐ บาท
รวมค่าใช้จ่ายลงทุนต่อปี	๒๐๐,๐๐๐ บาท
รวมรายได้สุทธิ	๓๙๖,๗๐๐ บาท

“ทำในรูปแบบของการรวมกลุ่มสำคัญมาก
ต้องมีใจเอื้อต่อกัน เป็นกลุ่มขึ้นมาได้
ถ้าเขา ป มีใจเอื้อต่อกัน กลุ่มจะแตกกันไป
กลุ่มเขาดีอยู่อย่าง จะเน้นคุณภาพ
ทำอย่างไรให้ดีที่สุด
ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค ป ถูกเกิน ป แพงเกิน
ที่สำคัญมีการขออนุญาตจาก
องค์การอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข
เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ
นางวีรา จินะใจ

ที่อยู่ : เลขที่ ๗๐ บ้านตลาดขี้เหล็ก หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๙๔๓,๐๐๐ บาท

หลินจือ...เปลี่ยนชีวิต

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการยืดอกชีพทำนาปีละครั้งบนพื้นที่ ๑๔-๑๕ ไร่ เก็บเกี่ยวข้าวแล้ว จะเปลี่ยนมาปลูกถั่วลิสง ปลูกหอม และปลูกกระเทียม เมื่อหมดฤดูกาลทำการเกษตร จึงหันไป หางานรับจ้างทั่วไป เพื่อเอาเงินมาจุนเจือครอบครัวราว ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ เกิดแรงบันดาลใจเข้าฝึกอบรมอาชีพการเพาะเห็ดเศรษฐกิจและเริ่มลงมือปฏิบัติทันทีจากการรวมกลุ่ม ๔-๕ คน ทางศูนย์ฯ ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เริ่มต้นจากการเพาะเห็ดนางฟ้า และเห็ดนางรม เมื่อได้ผลผลิตจึงนำไปขายที่ตลาดใกล้ๆ หมู่บ้าน จนกระทั่งขยับขยายเข้าไปขายที่ตัวอำเภอและพัฒนาสู่การนำเข้าเห็ดมาแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ได้หลากหลายผลิตภัณฑ์

เพาะเห็ดเศรษฐกิจ...เปลี่ยนชีวิต

“เมื่อก่อนลำบากมาก กลับจากทำสวนต้องออกไปรับจ้างหารายได้มาจุนเจือครอบครัว วันนี้ไม่ต้องไปทำงานนอกบ้าน อยู่กับเห็ดมีความสุขดี แต่ก่อนยากจนมากนึกไม่ถึงเหมือนกันว่าจะมาถึงวันนี้ เมื่อตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพระราชดำริ ได้ศึกษาและเรียนรู้หลังจากนั้น ทำอะไรต้องคิดก่อนทำ ไม่เคยท้อแท้ ต้องวางแผน ถ้าไม่มีแผนรองรับ พอถึงเวลาไม่มีก้อนเห็ดสำหรับเปิดดอก การผลิตจะขาดตอน ต้องวางแผนว่าต้นเดือนมกราคม-เมษายน ต้องทำอะไรบ้าง บางวันต้องตื่นเช้า หรือตื่นตีหนึ่งตีสอง เห็ดเรามีอยู่ตลอด ขายได้ก็สบายใจ มีรายได้เข้ามาส่วนหนึ่งเก็บส่วนหนึ่งเอาไว้บริหารกับครอบครัว ปัจจุบันชีวิตความเป็นอยู่ดีกว่าเมื่อก่อนมาก”

กิจกรรมภายในพื้นที่

ในปัจจุบันใช้พื้นที่จำนวน ๑ ไร่ ๒ งาน สำหรับสร้างโรงเพาะเห็ด บ่อเลี้ยงปลา และพื้นที่อยู่อาศัย กิจกรรมหลักในปัจจุบันแบ่งออกเป็น การเพาะเห็ด เศรษฐกิจ และการแปรรูปเห็ด

๑. ปัจจุบันเน้นการผลิตเห็ดหลินจือเนื่องจากสามารถนำไปแปรรูปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ เห็ดสมุนไพรได้ผลตอบแทนสูง และสามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน นอกจากนี้ยังมีเห็ดนางรม เห็ดลมป่า เห็ดหอม สลับล่มวนเวียนตลอดทั้งปี

การเพาะเห็ดที่หลากหลาย สามารถช่วยลดความเสี่ยงในเรื่องราคาที่ผันแปรตามท้อง ตลาดเพราะเห็ดแต่ละชนิดเกิดดอกได้ดีในฤดูกาลที่ต่างกันออกไป ปัจจุบันมีรายได้หลักคือ เห็ดหลินจือสร้างรายได้มากเป็นอันดับหนึ่งรองลงมาได้แก่การผลิตก้อนเห็ดนางฟ้าจำหน่าย และเห็ดชนิดอื่นๆ เป็นรายได้รองลงไป

๒. ร่วมกันก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนสำหรับแปรรูปเห็ดหลินจือ เห็ดหัว ลิง เห็ดหอม เห็ดนางฟ้าเพื่อนำไปจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆทั้งยังได้รับเครื่องหมายจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (เครื่องหมาย ออย.) กระทรวงสาธารณสุขหลายรายการ

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

๑) เห็ดนางฟ้า	๒๔,๕๐๐ บาท
๒) เห็ดหลินจือ	๔๐๐,๐๐๐ บาท
๓) เห็ดหัวลิ้ง	๔๐,๐๐๐ บาท
๔) เห็ดหอม	๕๔,๐๐๐ บาท
๕) ก้อนเห็ดนางฟ้า	๔๒๔,๕๐๐ บาท

รวมค่าใช้จ่ายในการลงทุน ๕๗๐,๐๐๐ บาท

รวมรายได้สุทธิ ๙๔๗,๐๐๐ บาท

“ผมมาคิดได้ช้าไป
และทำช้าไป
เงินไม่สามารถ
ที่จะทำให้เป็นเศรษฐิกพอเพียงได้
คำสั่ง นโยบาย
ไม่สามารถทำให้เป็นเศรษฐิกพอเพียงได้
ต้องเริ่มจากภายใน
ต้องเข้าใจแล้วเกิดศรัทธา เลื่อมใส
เชื่อมั่นในแนวคิดนี้
ทำได้จริงอยู่ได้จริง...”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่

นายมนูญ เทศน์

ที่อยู่ : เลขที่ ๒/๑๓ บ้านตลาดขี้เหล็ก หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๔๐๖,๔๐๐ บาท

“จากความเชื่อมั่นและศรัทธา..
จึงได้มาซึ่งความเปลี่ยนแปลง”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

เดิมประกอบอาชีพเป็นพนักงานลูกจ้างในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ทำหน้าที่เผยแพร่ผลงานซึ่งประสบผลสำเร็จแล้วในศูนย์ฯ เพื่อนำไปขยายผลส่งเสริมให้กับชาวบ้านและใช้เวลา นอกราชการทำการเกษตร แม้จะทำงานสองด้านรายได้ในขณะนั้น ยังไม่เพียงพอกับรายจ่ายจึงได้ลาออกจากการเป็นลูกจ้างหันมาเป็นเกษตรกรเต็มตัว ทำนา ปลูกกระเทียม ถั่วลิสง ในรูปแบบเกษตรที่ต้องพึ่งพาสารเคมีเหมือนเกษตรกรทั่วไป ซึ่งมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้นกระทบต่อรายรับรายจ่ายของครอบครัว จึงมีคำถามกับตัวเองว่าทำไมเราไม่ทำเสียเองได้แต่ส่งเสริมชาวบ้าน จึงเริ่มเปลี่ยนรูปแบบมาทำการเกษตรแบบผสมผสานด้วยการนำความรู้ที่สัมผัสจากชาวบ้านที่เราเคยเข้าไปส่งเสริมและความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน จึงนำแนวคิดที่ชาวบ้านทำประสบความสำเร็จกับสิ่งที่เรา ได้เรียนรู้เพิ่มเติมมาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

ทฤษฎีใหม่สร้างความเปลี่ยนแปลง

ผลตอบแทนได้แน่นอน มีรายได้มั่นคงพึ่งตัวเองได้ มีความสุขกับการทำงานกับครอบครัว เป็นตัวของตัวเอง มีกิจกรรมทั้งปี หากทำเกษตรเชิงเดี่ยว ใช้ระยะเวลาค่อนข้างมากในการเก็บเกี่ยวผลผลิตแต่ละครั้ง เปลี่ยนมาปลูกให้หลากหลายส่วนหนึ่งไว้ขาย ส่วนหนึ่งไว้รับประทานกันเองในครอบครัว

“โดยส่วนตัวแล้วโครงการตามแนวพระราชดำริเป็นแนวทางที่ดีมาก เราได้คิดซ้ำทำซ้ำไป ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๒๕ เราคิดได้เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ผ่านมากกว่า ๒๐ ปียังหลักๆ ตื่นๆ เราคิดแล้วว่าระบบเกษตรแบบปกติธรรมดาไปไม่ไหว เราน่าจะทำตามแนวคิดของในหลวงที่มีความหลากหลาย ลดความเสี่ยงสามารถพึ่งพาผลผลิตในสวน ทำให้มีรายได้หมุนเวียนได้ทั้งปี มีรายได้ที่หลากหลายขึ้น”

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

เริ่มต้นด้วยการจัดสรรพื้นที่จำนวน ๑๕ ไร่ ให้เป็นไปตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนๆ เพื่อการสร้างผลผลิตที่หลากหลาย คำนึงถึงความสมดุลของระบบนิเวศ และเปลี่ยนให้เป็นเกษตรอินทรีย์เต็มรูปแบบ และได้กันพื้นที่ไว้เป็นที่อยู่อาศัยและศาลาทำงานไว้ จำนวน ๒ งาน

๑. ได้จัดแบ่งพื้นที่จำนวน ๖ ไร่ สำหรับปลูกข้าวในแต่ละปีผลิตได้ ๑ ถึง ๒ รอบ สลับไปมากับผักอินทรีย์ช่วงเดือนกรกฎาคม ในโรงเรือนผักที่ปลูกนำไปส่งห้างสรรพสินค้าได้แก่ ฟริก ผักกินใบชนิดต่างๆ มะเขือ ถั่วฝักยาว การปลูกพืชผักสลับกับการทำนา นอกจากได้ผลผลิตที่หลากหลายออกจำหน่ายมากขึ้นแล้ว ยังมีผลดีต่อการปรับปรุงดินไม่ให้ดินเสื่อมสภาพ

๒. จัดสรรพื้นที่จำนวน ๗ ไร่ เพื่อปลูกไม้ผล สมุนไพร ไม้ดอกโดยแบ่งเป็นโซนปลูกกล้วย และพืชผสมผสาน ได้แก่ มะม่วง ลำไย มะพร้าว กระท้อน ขนุน ส้มโอ ชมพู่รวมถึงพืชผักสวนครัวพื้นบ้าน พืชสมุนไพร ซึ่งให้ผลผลิตนำออกจำหน่ายได้ทุกฤดูกาล

๓. ขุดสระน้ำไว้สำหรับเก็บกักน้ำโดยคำนึงถึงแหล่งน้ำสำหรับการใช้การเกษตร ร่วมกับระบบชลประทาน สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในการเลี้ยงสัตว์น้ำได้อีกทางหนึ่ง โดยนำปลานิล ปลาดุก และปลากดหลวง มาเลี้ยงไว้เพื่อเป็นแหล่งอาหารในครัวเรือนและจำหน่าย

๔. มีรายได้บางส่วนเพิ่มเติมจาก การเลี้ยงและเพาะขยายพันธุ์กับ โดยมีการจัดแบ่งพื้นที่ไว้สำหรับกิจกรรมการเลี้ยงกบจำนวน ๒ งาน

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

๑) ทำนา	๒๕๗,๐๐๐ บาท
๒) ไม้ผล	๑๒,๓๐๐ บาท
๓) ปลูกพืชผักสวนครัว	๖๗,๐๐๐ บาท
๔) สมุนไพร	๑๒,๕๐๐ บาท
๕) เลี้ยงปลานิล	๑๒,๐๐๐ บาท
๖) เพาะเลี้ยงกบ	๑๗,๕๐๐ บาท
๗) กล้วยน้ำว้า	๗๖,๒๐๐ บาท

รวมค่าใช้จ่ายในการลงทุน ๒๕๔,๐๐๐ บาท
รวมรายได้สุทธิ ๔๐๖,๕๐๐ บาท

“ ด้วยใจรักและชื่นชอบการเลี้ยงสัตว์
ในปัจจุบันปีๆ หนึ่ง
สามารถเพาะขยายพันธุ์ลูกบ
ได้ราว ๑๕๐,๐๐๐ ตัว
ขายได้ราคาเฉลี่ยตัวละ ๒ บาท
เพาะเลี้ยงเปิดไถ่สวยงาม
ได้ราว ๑๐๐ ตัว
ราคาเฉลี่ยคู่ละ ๑,๕๐๐-๖,๐๐๐ บาท ”

“เลี้ยงด้วยใจ... ก้าวไกลไปต่างแดน”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ
ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์สวยงามและขยายพันธุ์กบ

นายสุจินต์ แสงแก้ว

ที่อยู่ : เลขที่ ๒/๑๐๑ บ้านโป่งสามัคคี หมู่ที่ ๖ ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๕๐๐,๐๐๐ บาท

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

เดิมมีอาชีพทำไร่ข้าวโพด
ยาสูบ ถั่วแระ ระยะเวลาสั้นๆ มี
ปัญหาเรื่องขาดแคลนแรงงาน
ราคาผลผลิตไม่แน่นอนพ่อค้าคนกลางเอารัดเอาเปรียบ
ต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากการเพาะปลูกพืชทุกชนิดเน้นการใช้สารเคมี
ทั้งหมด รายได้ไม่เพียงพอสำหรับค่าวัสดุอุปกรณ์ ต่อมาจึงคิดมองหาอาชีพ
ใหม่โดยมุ่งเน้นไปที่การใช้พื้นที่น้อยแรงงานน้อยและให้ผลตอบแทนสูง จน
กระทั่งได้เข้าไปอบรมที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ ในหลาย
หลักสูตร เช่นการเลี้ยงนกกระทา การเลี้ยง สัตว์ปีกสวยงาม การเลี้ยงกบ
กลับออกมาจึงทำการทดลองเลี้ยงสัตว์หลายชนิดแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ
ด้วยใจรักและชื่นชอบการเลี้ยงสัตว์ ผลสุดท้ายจึงมาลงตัวที่การเลี้ยงกบ
และเริ่มขยายขยายไปเพาะพันธุ์สัตว์ปีกสวยงามเพื่อจำหน่ายอีกทางหนึ่ง

เรียนรู้จากพฤติกรรมสัตว์

“ลูกค้าที่มาสั่งซื้อลูกกบ ส่วนใหญ่มีตั้งแต่พ่อค้าจนถึงชาวบ้านทั่วไปบางคนนำไปเลี้ยงไว้สำหรับรับประทานในครัวเรือน สำหรับการเลี้ยงกบ เมื่อแม่พันธุ์

ออกไข่แล้วนับไปอีก ๒๔ ชั่วโมงไข่ก็จะฟักเป็นตัว ซึ่งจะมีทั้งไข่เสีย ไข่ไม่ฟักที่เกิดขึ้นจากกบท้องแรกโดยทั่วไปจะมีอัตราการรอดตาย ๘๐ เปอร์เซ็นต์ขึ้นหากได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ปัญหาการเลี้ยงกบ ในช่วงแรกจะมีปัญหา เกี่ยวกับเรื่องน้ำ ต้องเปลี่ยนน้ำทุกวัน ใช้น้ำจากประปาภูเขาเน้นเรื่องความสะอาด ไม่ให้ไปรบกวนชาวบ้าน เพราะว่าหากปล่อยไว้ไม่ได้ล้างบ่อยแคว้นเดียวบ่อก็จะมีกลิ่นเหม็น

สำหรับการเพาะพันธุ์กบ ถ้าเริ่มให้ผสมพันธุ์ตั้งแต่เดือนมีนาคมเป็นต้นไป จะได้ผลดี หากฝนตกมากเกินไป กบจะไม่ค่อยเจริญเติบโตยิ่งถ้าฝนตกทั้งวัน การกินอาหารจะลดลง ต้องอากาศร้อนอบอ้าวกบถึงจะโตเร็ว เนื่องจากร้อนๆ แดดจัดกบจะกินอาหารดีกว่า ในปัจจุบันมีพ่อแม่พันธุ์เกือบ ๔๐๐ คู่ สังเกตพบว่าในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม กบจะไม่กินอาหาร บางครั้งดูกบ อ่อนแอ เพราะว่ากบไม่ชอบอากาศหนาว” ด้วยการสังเกตและจดจำพฤติกรรม

ต่างๆ ที่กบแสดงออกมาในแต่ละช่วงเวลาและฤดูกาล จึงสามารถเข้าใจถึงพฤติกรรมของกบที่เลี้ยงได้อย่างถ่องแท้ นำไปสู่การผลิตลูกกบได้ทั้งปริมาณ และมีคุณภาพเพื่อจำหน่ายให้กับลูกค้าอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ปัจจุบันบนเนื้อที่จำนวน ๑ ไร่ ๒ งาน ได้จัดสรรเป็นพื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่ประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้จุนเจือครอบครัว สำหรับกิจกรรมที่ได้ดำเนินการอยู่ประกอบไปด้วย

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ
(ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

- ๑) เพาะเลี้ยงกบนา ๔๒๘,๐๐๐ บาท
- ๒) เพาะเลี้ยงไก่ฟ้าสวยงาม ๕๐,๐๐๐ บาท
- ๓) เพาะเลี้ยงเป็ดสวยงาม ๒๒,๐๐๐ บาท

รวมค่าใช้จ่ายในการลงทุนต่อปี ๑๕๐,๐๐๐ บาท

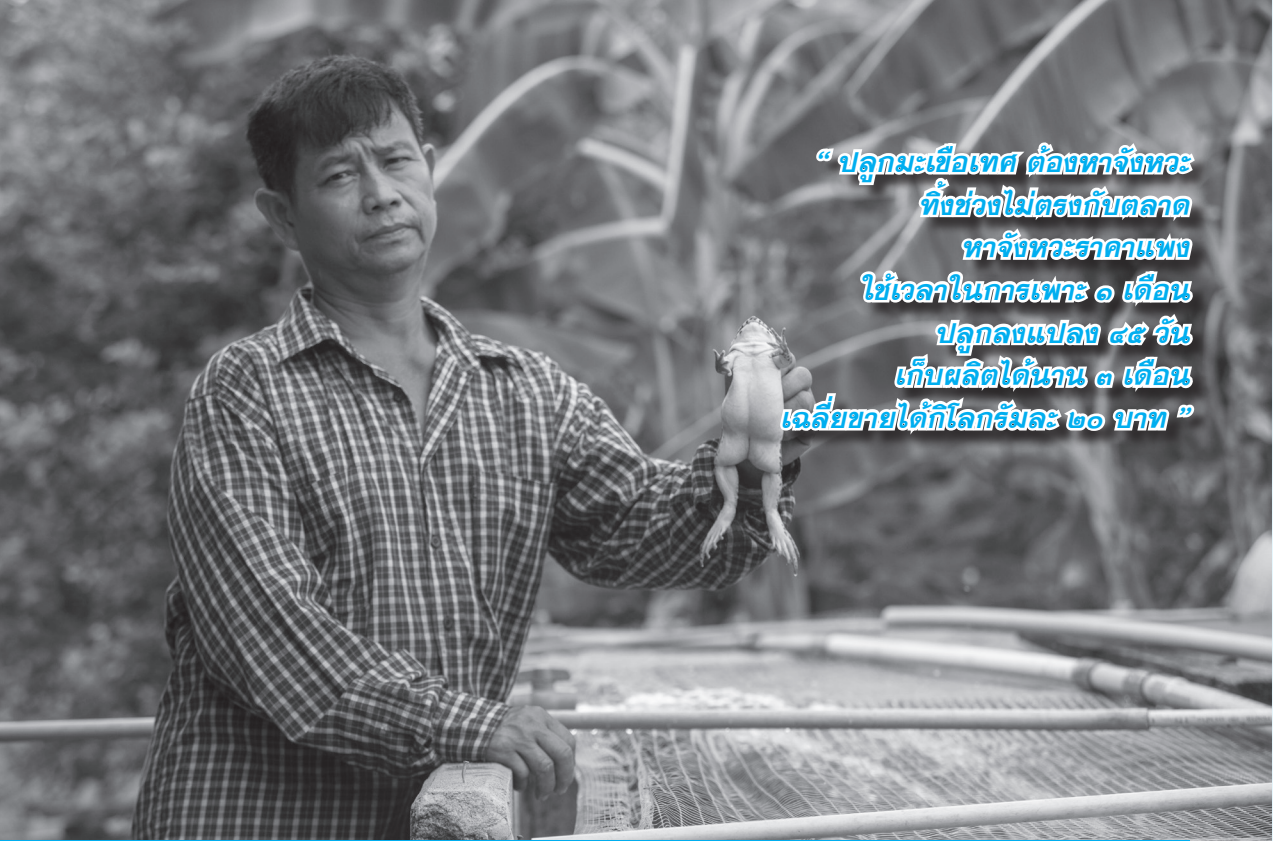
รวมรายได้สุทธิต่อปี ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๑. เลี้ยงและเพาะพันธุ์กบจำนวน ๑๖ บ่อ เน้นเพาะพันธุ์ลูกกบจำหน่ายไม่ขายเนื้อกบเริ่มขยายพันธุ์กบตั้งแต่เดือนมีนาคม-สิงหาคมได้ลูกกบประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ตัว กำหนดราคาขายเริ่มต้น ที่ตัวละ ๑-๔ บาท ขึ้นอยู่กับขนาดเฉลี่ยแล้วตกตัวละ ๒ บาท แต่ละบ่อมีแม่พันธุ์พ่อพันธุ์ ๒๐ คู่ แม่พันธุ์แต่ละชุดออกไข่และให้ผลผลิตอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา ๓ ปี

๒. เพาะเลี้ยงไก่สวยงามสายพันธุ์จากต่างประเทศปัจจุบันเลี้ยงไก่ฟ้าสายพันธุ์โกลเด็นท์จำหน่ายให้กับลูกค้าที่มีอยู่ทั่วประเทศและบางรายก็มาจากต่างประเทศ ลูกไก่ฟ้า ๑ ตัวราคาประมาณ ๑,๕๐๐ บาท หากเป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ เคยได้ราคาสูงสุดถึงคู่ละ ๑๔,๕๐๐ บาท

สำหรับไก่ฟ้าที่เพาะเลี้ยงมีอยู่ด้วยกัน ๔ สายพันธุ์ ได้แก่ สีฟ้า โกลเด็น เลดี้ และเยลโล่

๓. เมื่อเริ่มเพาะพันธุ์ไก่ฟ้าได้ไม่นาน กลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงเป็ด ได้นำเป็ดสวยงามมาแลกเปลี่ยนซื้อขายกัน จนขยายพันธุ์เป็ดได้จำนวนมากและหลากหลายสายพันธุ์ สามารถนำเป็ดออกจำหน่าย ประกอบไปด้วยเป็ดสายพันธุ์จากประเทศจีน สายพันธุ์จากประเทศสหรัฐอเมริกา สายพันธุ์ไวท์เฟส สายพันธุ์บาฮาม่า

“ปลุกมะเขือเทศ ต้องหาจิ้งหะ
ที่ช่วงไม่ตรงกับตลาด
หาจิ้งหะราคาแพง
ใช้เวลาในการเพาะ ๑ เดือน
ปลุกลงแปลง ๔๕ วัน
เก็บผลผลิตได้นาน ๓ เดือน
เฉลี่ยขายได้กิโลกรัมละ ๒๐ บาท ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ
นายจรัสญ์ ธาตุอินจันทร์

ที่อยู่ : เลขที่ ๓/๖๒ บ้านป่าไม้แดง หมู่ที่ ๒ ตำบลป่าป๋อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๕๗๐,๘๑๐ บาท

“พืชผักไร้สารพิษ...ชีวิตปลอดภัย”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

เดิมมีอาชีพรับเหมาก่อสร้างทำเหล็กตัด วงกบหน้าต่าง ต่างประเทศแบบครบวงจร เดินทางออกจากบ้านไปทำงาน แต่เช้าและกลับเข้าบ้านในช่วงค่ำ มีรายได้ดีสามารถเลี้ยงครอบครัวได้อย่างคล่องตัว ขณะนั้นตนกับภรรยาลงทุนปลูกกะหล่ำปลีนื้อที่ ๑ ไร่ โดยให้ภรรยาดูแล แต่ต่อมาเมื่อภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จึงหันมายึดอาชีพทำการเกษตร เพียงอย่างเดียวและประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง เพราะมุ่งเน้นการใช้ปุ๋ยเคมีและยาป้องกันกำจัดศัตรูพืชในปริมาณสูงส่งผลต่อรายได้ และสุขภาพที่เสื่อมลงทุกวัน จึงมีแนวคิดที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบทำการเกษตร และได้ไปเข้าร่วมอบรมอาชีพในศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ในหลักสูตรปลูกผักปลอดภัยสารพิษ และกิจกรรมการเกษตรในรูปแบบอื่นๆ นำมาพัฒนาในพื้นที่ของตน

คิดและพัฒนาอยู่เสมอ

“พืชผักหลายชนิดดูแลยาก โดยเฉพาะมะเขือเทศ มีหนอนและเชื้อรา ใช้สารจุลินทรีย์ผสมน้ำพ่นในช่วงเวลาเย็น เพื่อให้กรรมมันกะด้าง ให้กินไม่ได้” คุณจรรยาณีแปลงทดลองปลูกไม้ผลเปรียบเทียบการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยหมักกับแปลงที่ใช้ปุ๋ยหมักเพียงอย่างเดียว ผลสรุปว่าถ้าไม่ใช้เคมีบ้าง ติดดอกผลน้อย แต่ใบจะดกมาก หากใช้ปุ๋ยเคมีบ้างจะให้ผลผลิตดีกว่า และยังได้เรียนรู้ ถึงเทคนิคการเพาะกล้าผัก เนื่องจากต้องเพาะเอาเอง ก่อนนำไปลงแปลงทุกชนิดทุกต้น ยกตัวอย่างกล้าพริกต้องเตรียมประมาณอย่างต่ำ ๒๓ - ๒๕ สามารถเอาไปปลูกได้หนึ่งภาค เพาะมีจำนวน ๑๐๔ กล้า ซึ่งก่อนนำไปปลูก ๑ อาทิตย์ต้องมีการตั้งราก เคยทดลองเอาเสาปูนมาวางกับพื้นดิน เพื่อบำรุงธาตุเพาะกล้าปรากฏว่าวางธาตุเพาะกล้ากับดินได้ผลดีกว่า

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ในระยะแรกหลังจากอบรมจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ มีเนื้อที่สำหรับการเพาะปลูก ๑ ไร่กว่าๆ เพื่อปลูกกะหล่ำปลี มะเขือยาว ขณะนั้นปลูกผักไม่หลากหลาย และเก็บเกี่ยวได้เพียงครั้งเดียว ต่อมาเริ่มไปเช่าที่ดินและปลูกผักหมุนเวียนในแต่ละแปลง แปลงไหนปลูกแล้วก็ขยับไปปลูกแปลงใหม่ ปัจจุบันบนพื้นที่มากกว่า ๑๒ ไร่ มีกิจกรรมที่เกิดขึ้นมากมายสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้ตลอดทั้งปีกิจกรรมที่นับได้ว่าโดดเด่นและสร้างรายได้หลักให้กับครอบครัว ได้แก่

๑. ได้จัดสรรพื้นที่จำนวน ๑๑ ไร่ ๒ งาน ๗๐ ตารางวา ไว้สำหรับปลูกพืชผักปลอดภัยสารพิษ ในรูปแบบการปลูกผักหมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยมีการคัดเลือกสายพันธุ์ ชนิดพืชที่ให้ผลผลิตสูง ด้านทานโรคเหมาะสมในแต่ละฤดูกาล สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยผลิตเป็นรุ่นๆ ให้มีความหลากหลาย เพื่อลดความเสี่ยงของราคาผลผลิตที่ตกต่ำและหลีกเลี่ยงผลผลิตที่ล้นตลาด ชนิดพืชผักที่ปลูกหมุนเวียนประกอบด้วย พริก บวบ มะเขือเทศ กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก

๒. ได้กันพื้นที่ส่วนหนึ่งไว้สำหรับเลี้ยงไก่พื้นเมือง ที่ได้รับการสนับสนุนพันธุ์ไก่จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๔๐ และขายเนื้อไก่เป็นอาชีพเสริม ไก่ที่เลี้ยงไม่มีขั้นตอนในการดูแลที่ยุงยาก เพราะเป็นไก่กระดุกดำสายพันธุ์ ทนโรค โตไว และต้องเลี้ยงให้ได้น้ำหนัก ๓ กิโลกรัมขึ้นไป จึงจะสามารถนำออกจำหน่ายได้

๓. ผลิตปุ๋ยหมักไว้ใช้เอง ปัจจุบันมีกำลังผลิตได้ ๒๐ ตันต่อปีถ้า นำไปขายราคา กิโลกรัมละ ๕ บาท

๔. ได้จัดสรรพื้นที่จำนวน ๑ งาน ขุดบ่อเลี้ยงปลานิล และปลาดุก ไว้สำหรับรับประทานในครัวเรือน

๕. ใช้พื้นที่รอบๆ ที่อยู่อาศัยสำหรับการเลี้ยงกบ

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

๑) เลี้ยงไก่พื้นเมือง	๑๕,๐๐๐ บาท
๒) จำหน่ายปุ๋ยหมัก	๘๕,๕๐๐ บาท
๓) บวบ	๘๑,๒๓๕ บาท
๔) มะเขือเทศ	๒๗๐,๐๐๐ บาท
๕) พริก	๙๖,๐๐๐ บาท
๖) ข้าวโพดหวาน	๑๕,๕๗๕ บาท
๗) เลี้ยงกบนา	๘,๐๐๐ บาท

รวมค่าใช้จ่ายในการลงทุนต่อปี

๒๒๐,๖๙๐ บาท

รวมรายได้สุทธิ

๕๗๐,๘๑๐ บาท

“ชีวิตที่เราเลี้ยง...

เปรียบเสมือนเครื่องตัดหญ้าและเป็นธนาคาร

เมื่อสวนเรามันรกก็เอาวัวไปผูก

มีมูลวัว ก็เก็บเอาไปใส่พืชผักสวนครัว

ทำแบบนี้มันเหนื่อยหน่อย

ถ้าใช้สารเคมีมันง่าย แต่สิ้นเปลือง...

เวลาเขาเจ็บเขาจะรู้สึกว่าเขากลัว..

เมื่อปฏิบัติจริงๆ แล้วทำได้

การได้เข้าไปอบรมกับทางศูนย์ฯ แล้วนำมาปฏิบัติ

ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตัวเองได้เป็นอย่างดี...”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ เกษตรกรดีเด่นด้านปศุสัตว์

นายอุ้นเรือน ไทโยใจอุ้น

ที่อยู่ : เลขที่ ๙๖ บ้านแม่ฮ่องไคร้ หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่โป่ง อำเภอค้อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๓๓๐,๖๐๐ บาท

“คนเลี้ยงสัตว์...ชีวิตที่ต้องพึ่งพา”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

เดิมทีประกอบอาชีพทำนา ปลูกกระเทียม หอมแดง ปีหนึ่งมีรายได้ ๑ ครั้ง ผลผลิตไม่แน่นอน ไปตามเป้า เริ่มเปลี่ยนมาปลูกมะม่วง แต่สภาพอากาศไม่เป็นใจ มะม่วงติดผลบ้างไม่ติดผลบ้าง เมื่อเป็นเช่นนี้จึงคิดหาอาชีพเสริมที่สามารถทำได้ อย่างต่อเนื่อง จนได้เข้าไปฝึกอบรมและศึกษาดูงานภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ในระยะแรก ได้เลือกกิจกรรมเลี้ยงโคนม และได้นำโคนมไปทดลองเลี้ยงจนพบว่ากิจกรรมนี้ค่อนข้างละเอียด

อ่อนต้องเอาใจใส่ และสิ้นเปลืองแรงงาน ไม่เหมาะสมกับตนเอง ทำยที่สุดได้หันเหไปเลี้ยงโคพื้นเมือง สุกร ไก่พื้นเมือง และเปิดเทศ และได้กลับเข้าไปเรียนรู้ในศูนย์ศึกษาฯ หาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องราวที่สนใจ นำมาปฏิบัติประกอบเป็นอาชีพจนถึงทุกวันนี้ ควบคู่ไปกับการทำนาและปลูกพืชผัก

ขึ้นขอบในอาชีพเลี้ยงสัตว์

“เดิมเป็นคนที่ขึ้นขอบเลี้ยงสัตว์อยู่แล้ว เลี้ยงวัวมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๒ ภายหลังการเข้าอบรมและได้รับการสนับสนุนเรื่องแม่พันธุ์แรกๆ ผสมไปเรื่อยๆ พอทำไปแล้วตลาดวัวนิยมพันธุ์ แอนกิส และชาโลเล่ ราคาจะแพงกว่าวัวพื้นเมือง ตัวละ ๓,๐๐๐ บาท

เลี้ยงหมูแม่พันธุ์อยู่ ๓ ตัว ตกลูกอย่างน้อยๆ ๘-๙ ตัว ต่อปี ซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสมที่สุด แข็งแรงเจ้าของไม่เหนื่อย ถ้าเยอะเกินไปจะแย่งกันกินนม ที่นี้จะไม่ขุนขาย ถ้ามีโอกาสจะทำหมูหลุมขายแบบยกคอก ๘-๙ ตัวจะได้ราคาดี หากคอกละ ๑๐ ตัวขึ้นไปหมูจะไม่สวยขายลูกหมูยกคอกได้ราคาดีกว่าหมูขุน

สำหรับเปิดและไก่ เดิมเลี้ยงมาก่อนแล้ว หลังจากเข้าอบรม จึงได้พัฒนาวิธีการเลี้ยงไก่ให้ได้คุณภาพ ในปัจจุบันจะพยายามหาพืชสดมาเลี้ยง และสังเกตได้ว่าธรรมชาติของไก่พบว่าไก่ต้องการอยู่ ๒ อย่าง ที่เป็นประโยชน์สำหรับตัวไก่ คือต้องกินกรวดและกินพืชสด ไก่ที่เลี้ยงอยู่มีไว้รับประทานเองและขาย มีมากก็ขายมาก ไม่คิดว่าจะได้เงินเท่านั้นเท่านี้ บางครั้งบางครั้งก็แบ่งปันให้ญาติพี่น้อง”

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ในพื้นที่ ๓๐ ไร่ ๒ งาน มีการจัดสรรออกเป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อกิจกรรมหลายรูปแบบ พื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงรักษาสภาพเป็นสวนผลไม้ที่ปลูกมาแต่ก่อนเก่า ได้เปลี่ยนเป็นพื้นที่ทำนา ๓ ไร่ และได้แบ่งเป็นพื้นที่อยู่อาศัย จำนวน ๒ งานที่เหลือ ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑. จัดสรรพื้นที่จำนวน ๒๗ ไร่ ๒ งาน ไร่ทำสวน และปลูกพืชผัก โดยชนิดไม้ผลหลักๆ คือมะม่วงและมะขาม ปลูกข้าวจำนวน ๓ ไร่ ไร่รับประทานในครัวเรือน ทำสลับกับกิจกรรม ปลูกผักตามฤดูกาล ในฤดูฝนจะเพาะกะหล่ำปลีเพื่อเตรียมไว้ลงแปลงในฤดูหนาว ฤดูร้อนปลูกข้าวโพดแดงไทย หลังจากเก็บเกี่ยวข้าว จะใช้พื้นที่สำหรับปลูกผักกาดดอก บล็อกโครี, ข้าวโพด, ผักชี, ต้นหอม, คื่นช่าย

๒. ใช้พื้นที่จำนวน ๒ ไร่ สำหรับการเลี้ยงสัตว์ ภายหลังการอบรม ได้รับการสนับสนุนแม่พันธุ์วัวจากทางศูนย์การศึกษาการพัฒนา และได้พัฒนาสายพันธุ์เรื่อยมาจนปัจจุบัน มีแม่พันธุ์ จำนวน ๕ ตัว แม่พันธุ์ทุกตัวให้ลูกปีละ ๑ ตัว ใช้เวลาในการเลี้ยงลูกวัว ๖ - ๗ เดือน ก็สามารถขายได้ราคาตัวละไม่ต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท

๓. ปัจจุบันมีแม่พันธุ์หมูอยู่ ๓ ตัว ตกลูกอย่างน้อยๆ ๘-๙ ตัวต่อปี หากเลี้ยงไว้ ๑ เดือนจะขายได้ราคาตัวละ ๑,๐๐๐-๑,๕๐๐ บาท นอกจากนี้ยังนำหมูมาเลี้ยงด้วยวิธีการทำหมูหลุม ๓-๔ เดือนจะได้น้ำหนัก ๘๐ กิโลกรัม จึงนำไปขายยกตัว

๔. กิจกรรมเลี้ยงเป็ดและไก่หลังการเข้าร่วมอบรมได้พัฒนาวิธีการเลี้ยงไก่ให้ได้คุณภาพเลี้ยงไว้รับประทานในครัวเรือนและขายในระยะเวลา ๑ ปีขายได้ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ตัวใน ราคาตัวละ ๘๐ บาท

“ยึดมั่นในเกษตรพอเพียง...มีกิน..ดีกว่าไม่มีกิน ได้น้อย..ดีกว่าไม่ได้เลย ทำนาทำสวน ควบคู่กับการเลี้ยงสัตว์ ปกติจะดูแลเองเราจะมีการทำตลอดทั้งปี ถ้าเหลือบ้างกว่าแรง จะใช้การจ้างเพื่อนบ้านรับเหมาไป ประหยัดเวลา เพื่อให้เราไม่ต้องเหนื่อยมากเกินไปอาจจะสูญเสียรายได้บ้าง หากจะเดินทางวนนี้ต้องตัดความรำรวยออกจากชีวิต ทำจากน้อยไปหามากและทำด้วยตัวเองก่อน การดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขในทุกวันนี้ อาศัยการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ติดกรอบให้ตัวเอง ทำตามกำลังความสามารถ ด้วยใจรัก และค่อยเป็นค่อยไป...”

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

(ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

๑) ทำนา	๗๒,๔๐๐ บาท
๒) เลี้ยงไก่พื้นเมือง	๒,๐๐๐ บาท
๓) เลี้ยงสุกร	๖๗,๐๐๐ บาท
๔) เลี้ยงโคพื้นเมือง	๒๐๐,๐๐๐ บาท
๕) ปลูกพืชผัก	๒๕,๐๐๐ บาท
๖) ไม้ผล	๘,๒๐๐ บาท

รวมค่าใช้จ่ายในการลงทุนต่อปี

๕๐,๐๐๐ บาท

รวมรายได้สุทธิต่อปี

๓๓๐,๖๐๐ บาท

**“ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ
ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ
....จากเดิมที่เคยรู้สึกว่าตนเองอยู่ในความมืด
สามารถมีหนทางเดินและมีแสงสว่างเข้ามาในชีวิต
จากไม่มีรายได้อะไรเลย อดบ้างอึดบ้าง
จนมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพ...”**

โครงการสถานีพัฒนาเกษตรที่สูงฯ ภูพยัคฆ์ เกษตรตัวอย่างบนพื้นที่สูง
นายฉัตรชัย บัวแสน

ที่อยู่ : เลขที่ ๒๖๓ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๑๐๐,๐๐๐ บาท

“เมื่อพบหนทาง...และแสงสว่าง”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

แต่เดิมประกอบอาชีพทำไร่ ทำสวน ได้ผลผลิตเพียงเพื่อใช้บริโภคภายในครัวเรือนเท่านั้น ไม่มีรายได้จากแหล่งอื่นๆ จึงทำให้ความเป็นอยู่ลำบากมาก ต้องเดินทางเข้าไปรับจ้างทำงานในตัวเมืองจังหวัดน่านเพื่อแลกกับค่าจ้างเพียงวันละ ๑๐ บาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เรื่อยมา ชีวิตต้องต่อสู้ดิ้นรนกับความทุกข์ยาก บางครั้งก็ต้องอดมื้อกินมื้อ

ต่อมาพ.ศ.๒๕๔๖ ได้เข้าไปฝึกอบรมการทำเกษตรบนพื้นที่สูงภายในโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงอันเนื่องมาจากพระราชดำริภูพยัคฆ์ โดยเน้นไปที่การอบรมเรื่องการปลูกหม่อน ปลูกกาแฟ ปลูกผักปลอดสารพิษ หลังฤดูเก็บเกี่ยวข้าวและการปรับพื้นที่นาเดิมให้เป็นนาแบบขั้นบันได จึงนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองอย่างจริงจัง เริ่มต้นจากการปรับพื้นที่นาดั้งเดิมให้เป็นนาแบบขั้นบันได

เมื่อพบหนทางและแสงสว่าง

จากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไป ในทางที่ดีขึ้น นายฉัตรชัยได้กล่าวทิ้งท้ายไว้ว่า “ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่มีต่อราษฎรบ้านน้ำรีและผืนป่าบริเวณลุ่มน้ำ

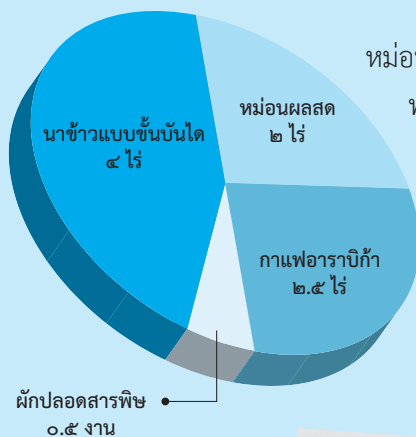
ช้างตอนบนซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานีฯ จึงสามารถช่วยพลิกฟื้นป่าเสื่อมโทรมและชีวิตของตนจากเดิมที่เคยรู้สึกท้อแท้ในตัวเองอยู่ในความมืด สามารถมีหนทางเดินและมีแสงสว่างเข้ามาในชีวิต จากไม่มีรายได้อะไรเลย อดบ้างอึดบ้าง จนมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในปัจจุบัน และสามารถเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความสุข และที่สำคัญมีความภูมิใจที่สามารถส่งลูกให้ศึกษาเล่าเรียนในระดับที่สูงตามที่แต่ละคนต้องการแล้ว ตนเองยังได้รับความไว้วางใจจากราษฎรในชุมชน ให้เข้ามามีบทบาทในการเป็นประธานกลุ่มหม่อน-กลุ่มกาแพของหมู่บ้านน้ำรีพัฒนา และรองประธานสหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านป่าไม้บ้านน้ำรีพัฒนา จำกัด ด้วยภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับนี้ ถึงแม้ว่าจะยังมีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ให้ต้อง

เรียนรู้และแก้ไขอีกมาก ตนก็จะช่วยพัฒนาให้ชาวบ้านมีรายได้ที่ยั่งยืนจากการปลูกหม่อน ปลูกกาแพ จะได้ไม่บุกรุกแผ้วถางป่าไปปลูกข้าวโพดดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน”

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ในพื้นที่เกษตรกรรมลาดชัน จำนวน ๘ ไร่ ได้แบ่งพื้นที่สำหรับปลูกหม่อน ปลูกกาแฟ ปลูกผักปลอดสารพิษและทำนาข้าวแบบขั้นบันได ดังนี้

หม่อนผลสด ประมาณ ๒ ไร่ จำนวน ๒๐๐ ต้น

ทำรายได้นับ ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

กาแฟอาราบิก้า ประมาณ ๒.๕ ไร่ จำนวน ๙๐๐ ต้น

เพิ่มรายได้เสริมปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท

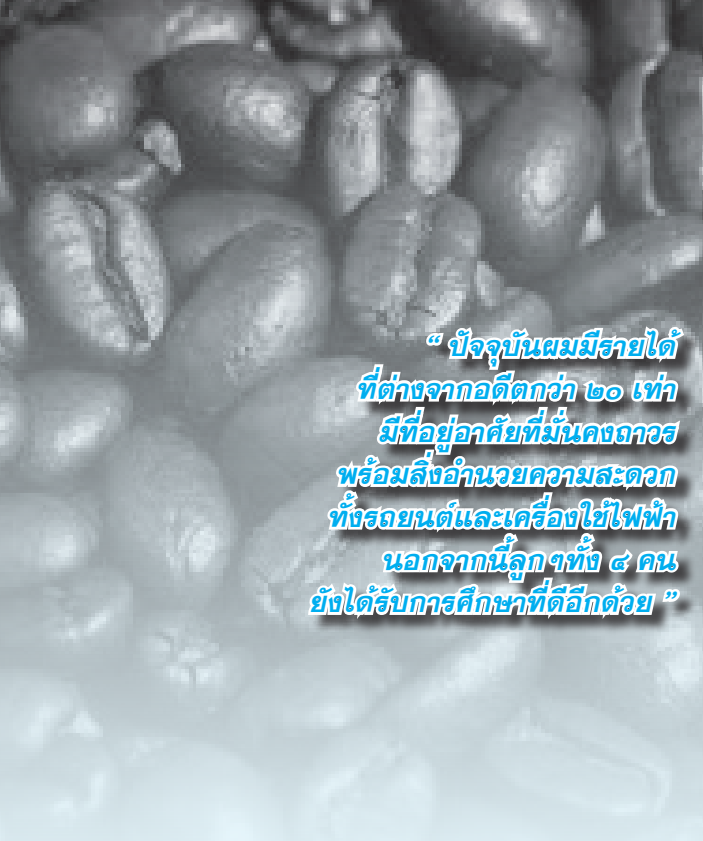
ผักปลอดสารพิษ ประมาณ ๐.๕ งาน

(สำหรับบริโภคและจำหน่ายในชุมชน)

นาข้าวแบบขั้นบันได ๔ ไร่ (สำหรับบริโภค)

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน บาทต่อปี	รายได้ บาทต่อปี	รายได้สุทธิ บาทต่อปี
๑) หม่อนผลสด	๑๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
๒) กาแฟอาราบิก้า	๒,๐๐๐	๗,๐๐๐	๕,๐๐๐
๓) ผักปลอดสารพิษ	๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๐๐๐
๔) นาข้าวขั้นบันได	๒,๐๐๐		
รวม	๑๔,๕๐๐	๑๐๘,๕๐๐	๑๐๐,๐๐๐

“ ปัจจุบันผมมีรายได้
ที่ต่างจากอดีตกว่า ๒๐ เท่า
มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงถาวร
พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก
ทั้งรถยนต์และเครื่องใช้ไฟฟ้า
นอกจากนี้ลูกๆ ทั้ง ๔ คน
ยังได้รับการศึกษาที่ดีอีกด้วย ”

สถานีพัฒนาเกษตรกรที่สูง บ้านปางขอน เกษตรกรตัวอย่างบนพื้นที่สูง
นายอาเย วุຍຍະອາກຸ

ที่อยู่ : เลขที่ ๘๗ หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยชมภู อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๖๐๐,๐๐๐ บาท

“กาแฟ...เปลี่ยนชีวิต”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

แต่เดิมมีอาชีพทำไร่บนพื้นที่
สูงปลูกข้าวและข้าวโพด พื้นที่บาง
ส่วนปลูกไม้ผลเมืองหนาว มีรายได้
เฉลี่ยต่อปี ไม่ถึง ๓๐,๐๐๐ บาท
ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับสมาชิกใน

ครอบครัวจำนวน ๘ คน ทำให้พี่น้องต้องแยกย้ายทำงานรับจ้างเพิ่มเติม...
ภายหลังจากมีสถานีวิจัยการเกษตรฯ ปางขอน นายอาเย ได้เข้ามาเป็นลูกจ้าง
ของทางสถานีและหันมาปลูกกาแฟ ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทางสถานีเล็งเห็นว่า
เหมาะสมกับสภาพพื้นที่บ้านปางขอนและสามารถช่วยยกระดับรายได้ให้กับ
ราษฎรได้ และในปิ่นเองนายอาเย จึงได้นำกล้ากาแฟที่ได้รับจากทางสถานีไป
ปลูกในพื้นที่ของตนร่วมกับ ท้อ บ้วย เซอรี และลูกโหนด ซึ่งเป็นไม้ผลเมืองหนาว
เพื่อให้ร่มเงา

กาแฟเปลี่ยนชีวิต... จากส่ามหมิ่นเป็นหกแสน

หลังจากได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ของตัวเองหันมาปลูกกาแฟและผลไม้เมืองหนาวในรูปแบบของระบบวนเกษตรตามประสบการณ์และความรู้ที่ได้จากการสถานีพัฒนาเกษตรที่สูงฯ นับแต่นั้นเป็นต้นมาทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน ส่งผลให้ปัจจุบันครอบครัวของนายอาเย่ ที่มีสมาชิกรวม ๑๑ คน มีรายได้ที่ต่างจากอดีตกว่า ๒๐ เท่า มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงถาวร พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งรถยนต์และเครื่องใช้ไฟฟ้า นอกจากนี้ลูกทั้ง ๔ คนยังได้รับการศึกษาที่ดีอีกด้วย

“กาแฟที่ออกงามปลูกร่วมกับไม้ผลเมืองหนาวในแบบวนเกษตรเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวเขาบนพื้นที่สูง ดังจะเห็นได้จากผลสำเร็จที่ประจักษ์แล้วว่าสามารถแก้ปัญหาความมั่นคงด้านมนุษยได้ตามพระราชประสงค์ ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ต้องการให้คนกับป่าอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน”

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ในปัจจุบันบนเนื้อที่กว่า ๒๕ ไร่ ปลูกกาแฟ ๑๐,๐๐๐ ต้น ผสมกับไม้ผลเมืองหนาว ๓ ชนิด ได้แก่ ท้อ ๑๐๐ ต้น, บั้วช ๑๐๐ ต้น และลูกไหนด ๑๐๐ ต้น นอกจากผลผลิตเมล็ดกาแฟและไม้ผลแล้ว ผลผลิตกาแฟของที่นี่ มีทั้งจำหน่ายแบบเชอรี่และแปรรูปเป็นกาแฟกะลา จำหน่ายให้กับพ่อค้าที่มารับซื้อ และบางส่วนจำหน่ายให้กับสถานีเพื่อจำหน่ายในนามกาแฟปางขอน สร้างรายได้ให้กับครอบครัวปีละเกือบ ๑ ล้านบาท

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน บาทต่อปี	รายได้ บาทต่อปี	รายได้สุทธิ บาทต่อปี
๑) กาแฟอาราบิก้า	๒๕๗,๔๐๐	๘๐๐,๐๐	๕๔๒,๖๐๐
๒) ท้อ	๒๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐
๓) บั้วช	๑๑,๔๐๐	๖๕,๐๐๐	๕๓,๖๐๐
๔) ลูกไหนด	๑๑,๔๐๐	๖๕,๐๐๐	๕๓,๖๐๐
รวม	๒๙๐,๒๐๐	๙๙๐,๐๐๐	๗๐๗,๘๐๐

โครงการเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ผู้ใช้ประโยชน์จากเขื่อนด้านการเกษตร

นางจรรณ ราชบรรจง

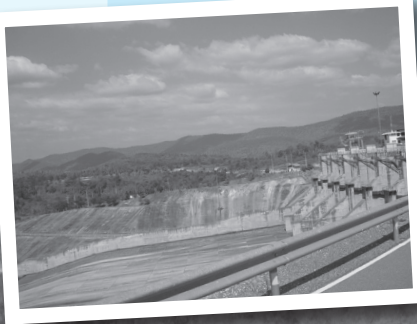
ที่อยู่ : เลขที่ ๑๗/๑ หมู่ ๒ ตำบลท่างาม อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๒๗๘,๐๐๐ บาท

**“แควน้อยบำรุงแดน...
สายน้ำจากสวรรค์”**

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นางจรรยา ราชบรรจง อายุ ๕๔ ปี ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๒ บ้านหนองปลิง ตำบลท่างาม อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก เดิมก่อนมีการจัดรูปที่ดินนั้น มีอาชีพหลักจากการทำนา โดยสามารถทำนาได้ปีละ ๑ ครั้ง ผลผลิตได้เพียง ๓๕ - ๔๕ ถังต่อไร่ เนื่องจากต้องรอน้ำฝนเพียงอย่างเดียว เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้นนางจรรยามีรายได้จากภาคการเกษตรเพียงปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท บนพื้นที่ทำกิน ๓๒ ไร่ ในขณะที่บางปีถ้าปริมาณน้ำฝนมีมาก ก็จะทำให้เกิดน้ำท่วมพืชผลทางการเกษตรก็เกิดความเสียหายอีกด้วย

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการจัดหาน้ำแก่อราษฎรไ้มีน้ำในการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี และช่วยแก้ไขปัญหายุทกภัย จึงมีพระราชดำริโครงการเขื่อน แควน้อยบำรุงแดนขึ้นมา และได้เริ่มดำเนินการเมื่อ ปีพ.ศ. ๒๕๔๖

ซึ่งเป็นการดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำอเนกประสงค์ขนาดใหญ่ในพื้นที่ลุ่ม น้ำแควน้อย ประกอบด้วยเขื่อนและอ่างเก็บน้ำกั้นลำน้ำแควน้อย ในช่วงพื้นที่หุบเขาเขต อำเภอ วัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุน ตลอดจนเก็บกักน้ำใน ช่วงที่มีปริมาณมากเกินความจำเป็นและจากนั้นจึงระบายน้ำลงลำน้ำเดิม เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำให้ กับโครงการชลประทานที่เกิดขึ้นใหม่ของเขื่อนแควน้อยฯและโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าด้านท้าย เขื่อนตลอดจนช่วยบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ตอนล่างบริเวณที่ราบระหว่างแม่น้ำแควน้อยและแม่น้ำ

วังทอง รวมทั้งเป็นเขื่อนที่มีศักยภาพในการ ติดตั้งเครื่องกังหันน้ำเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า อีกทั้งยังสามารถบริหารจัดการน้ำร่วมกับลุ่ม น้ำอื่นๆในลักษณะการบูรณาการระหว่างลุ่ม น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระทั่งแล้วเสร็จ สมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔

สายนํ้าจากสวรรค์

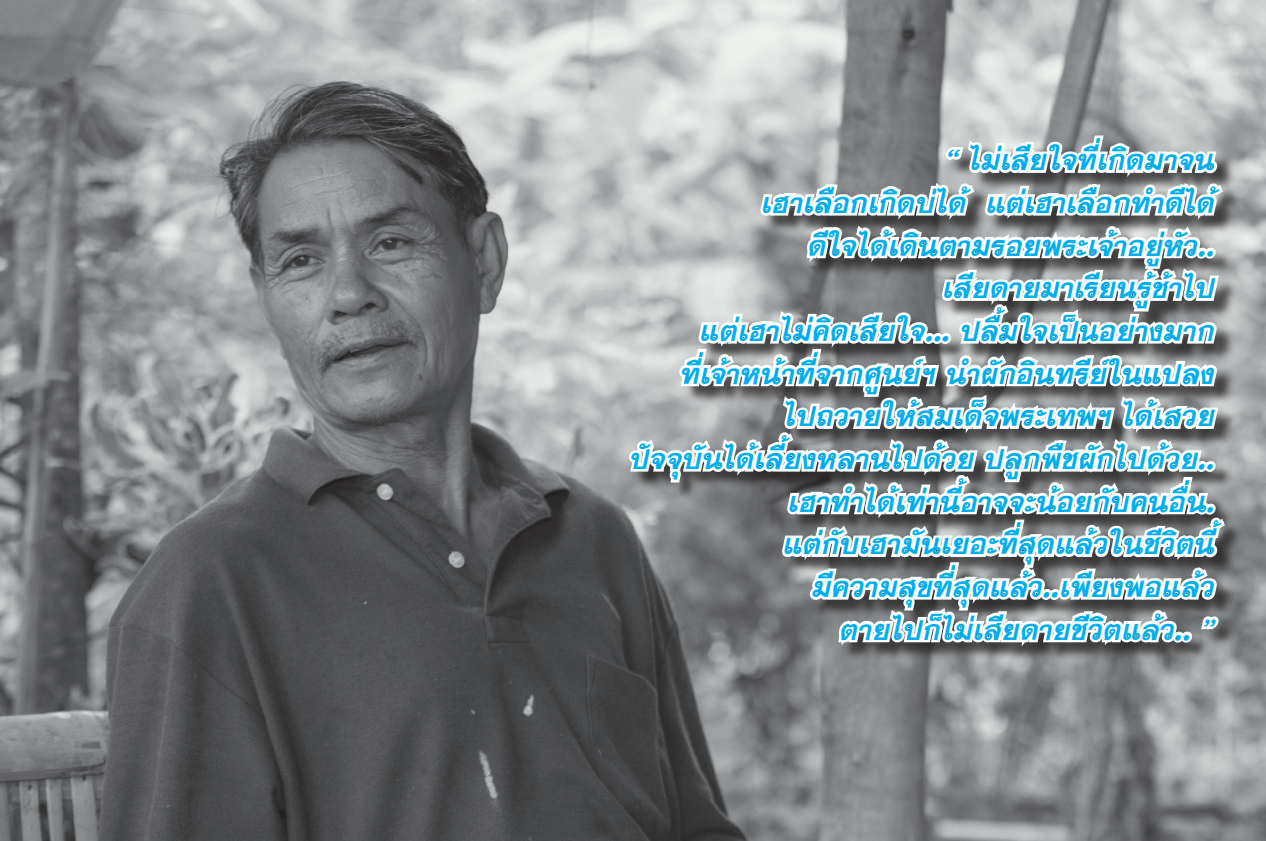
ภายหลังโครงการเขื่อนแควน้อยบำรุงแดนแล้วเสร็จสมบูรณ์ เกษตรกรในเขตพื้นที่ที่ได้ใช้ประโยชน์จากโครงการอย่างทั่วหน้า เมื่อนํ้าในคลองชลประทานเริ่มไหลผ่านที่ทำการเกษตร นางจรรุญ ได้วางแผนในการปรับเปลี่ยนวิธีการเกษตรให้เหมาะสมและคุ้มค่าทรัพยากรน้ำที่มีเพิ่มเติมขึ้นมา ปัจจุบัน ทำนาข้าวได้ปีละ ๒ ครั้ง จากเดิมทำได้เพียงนาปีครั้งเดียว และผลผลิตที่ได้ก็เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน จากเดิมได้ผลผลิตเพียง ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ แต่ปัจจุบันนี้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น ๘๐๐ - ๙๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ และยังได้ผลผลิตถึงปีละ ๒ ครั้ง ซึ่งเท่ากับว่าบนพื้นที่เท่าเดิม แต่ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นถึง ๔ เท่า ซึ่งเมื่อเทียบกับรายได้ของนางจรรุญ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้นมีรายได้จากภาคการเกษตรเพียง ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ปัจจุบันมีรายได้จากภาคการเกษตรสูงจนถึงเกือบ ๔๐๐,๐๐๐ บาท สร้างความสุขให้กับครอบครัวนางจรรุญ และเกษตรกรในพื้นที่เป็นอย่างมาก

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน บาทต่อปี	รายได้ บาทต่อปี	รายได้สุทธิ บาทต่อปี
๑) ข้าว	๗๒,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๐๘,๐๐๐
๒) ข้าวโพด	๑๒,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๒๘,๐๐๐
๓) สับปะหลัง	๑๘,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๔๒,๐๐๐
รวม	๑๐๒,๐๐๐	๑๒๔,๐๐๐	๒๒๒,๐๐๐

ทำนา จำนวน ๑๕ ไร่
ได้ผลผลิตจากทั้งนาปีและนาปรัง
รวม ๑,๗๒๐ กิโลกรัมต่อปี
ปลูกข้าวโพด จำนวน ๑๐ ไร่
ได้ผลผลิต ๑,๘๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๗ ไร่
ได้ผลผลิต ๕,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

“ ไม่เสียใจที่เกิดมาจน
เขาเลือกเกิดไม่ได้ แต่เขาเลือกทำดีได้
ดีใจได้เดินตามรอยพระเจ้าอยู่หัว..
เสียดายมาเรียนรู้อำนาจไป
แต่เขาไม่คิดเสียใจ... ปลื้มใจเป็นอย่างมาก
ที่เจ้าหน้าที่จากศูนย์ฯ นำผักอินทรีในแปลง
ไปถวายให้สมเด็จพระเทพฯ ได้สวย
ปัจจุบันได้เลี้ยงหลานไปด้วย ปลุกพืชผักไปด้วย..
เขาทำได้เท่านี้ก็จะน้อยกับคนอื่น..
แต่กับเขามันเยอะที่สุดแล้วในชีวิตนี้
มีความสุขที่สุดแล้ว..เพียงพอแล้ว
ตายไปก็ไม่เสียดายชีวิตแล้ว.. ”

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ด้านเกษตรผสมผสาน

นายเรื่อน แก้วมาเรื่อน

ที่อยู่ : เลขที่ ๓๖/๑ บ้านหนองแฝก หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่ฮ้อยเงิน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๑๐๐,๐๐๐ บาท

“ความสำเร็จเล็กๆ...ที่ยิ่งใหญ่ในชีวิต”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายเรื่อน แก้วมาเรื่อน อายุ ๖๑ ปี ตนและครอบครัวมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอสарภี จังหวัด เชียงใหม่ สองสามีภรรยายึดอาชีพการเกษตรปลูกพืชผักเป็นรายได้หลักบนเนื้อที่ ๑ ไร่กว่า โดยเช่ากับทางราชการ และรับทำงานก่อสร้างเป็นรายได้เสริมในอดีตที่ผ่านมาต้องดิ้นรนหา รายได้ให้เพียงพอกับรายจ่าย และขาดใช้หนี้สินในช่วงเวลาที่พืชผักราคาตกต่ำนับว่าเป็นช่วง ชีวิตที่ลำบากเป็นอย่างมาก เมื่อลูกสาวแต่งงานมีครอบครัวเห็นว่าแม่ตนต้องลำบากจึงชวนมา อาศัยอยู่ด้วยกันที่บ้านหนองแฝก ตำบลแม่ฮ้อยเงิน ในปีพ.ศ. ๒๕๔๙ และลูกชายได้ยกพื้นที่ ไร่ร้างเนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ให้ไว้สำหรับการเกษตรและมีพื้นที่ให้อีก ๗๐ ตารางวาให้ปลูก บ้านหลังเล็กๆ ได้อยู่อาศัย

เมื่อจัดการเรื่องที่อยู่อาศัยเรียบร้อยแล้วด้วยฝีมือแข็งขัน สองสามีภรรยาจึงเริ่มลงมือปรับ สภาพพื้นที่ที่รกร้างและมีดินเหนียวแข็งช่วยกันถากหญ้ามือและเตรียมดินด้วยจอบและเสียมทั้ง กลางวันและกลางคืน จากความขยัน อดทน ของคนต่างถิ่นจนในที่สุดสามารถเพาะปลูกพืช ผักได้ในแบบที่เคยทำมาก่อน แม้ความขยันของสองสามีภรรยาจะมีมาไม่ขาดสาย รายได้ก็ยังไม่พอยู่กับกับค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นทุกวันจนต้องไปรับจ้างด้วย

ได้เรียนรู้...และยึดมั่น

ปีพ.ศ. ๒๕๕๐ ทางหมู่บ้านได้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเข้า
อบรมพัฒนาอาชีพภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ
ทั้งสองจึงได้ตัดสินใจสมัครเข้าร่วมการฝึกอบรม โดยเริ่มแรก
ทั้งคู่ได้สลับสับเปลี่ยนเข้าไปฝึกอบรมในกิจกรรมการเกษตรหลายๆ

เรื่องจากศูนย์ฯ เช่น การปลูกผักปลอดสารพิษ การเลี้ยงปลาตู้ การเลี้ยงไก่ การเพาะเลี้ยงและ
ขยายพันธุ์กบ การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น ทุกครั้งที่กลับจากการฝึกอบรมจึงมานั่ง
ปรึกษากันและตั้งปณิธานว่าจะเดินตามรอยของพ่อหลวง นำแนวทางที่ได้มาปฏิบัติในพื้นที่ ๑ ไร่
ของตนเอง

เมื่อเจ้าหน้าที่ศูนย์ได้เข้าไปเยี่ยมชมในพื้นที่เกษตรของตน ได้แนะนำวิธีการปรับปรุงสภาพ ดิน
และให้เลิกใช้สารเคมีในการปลูกพืช ให้หันมาใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ จากสูตรการหมัก ที่
ได้มาจากการเข้าฝึกอบรม ทั้งสองจึงเริ่มปรับเปลี่ยนจากการใช้สารเคมีมาเป็นการใช้สารชีวภาพ
ควบคู่ไปกับการปรับปรุงดิน และได้วางแผนว่าจะทำพื้นที่ ๑ ไร่ของตนให้มีผลผลิต
หลากหลาย มีรายได้เพียงพอที่จะจุนเจือครอบครัวได้ โดยใช้วิชาความรู้จากศูนย์ ให้
เจ้าหน้าที่ศูนย์และเกษตรกรเพื่อนบ้านคอยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (บาทต่อปี)	รายได้ (บาทต่อปี)	รายได้สุทธิ (บาทต่อปี)
๑) ปลูกพืชผัก/เพาะเห็ด		๔๐,๐๐๐	
๒) เพาะเลี้ยงกบ		๘๕,๐๐๐	
๓) เลี้ยงไก่		๑๒,๐๐๐	
๔) เลี้ยงปลาตู้		๓,๐๐๐	
รวม	๔๕,๐๐๐	๑๔๐,๐๐๐	๙๕,๐๐๐

ผสมผสานใน ๑ ไร่

ปัจจุบันผลที่ได้จากการเข้าฝึกอบรมและนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ก็เกิดเป็นดอกผลสามารถเก็บเกี่ยวนำออกไปจำหน่ายก่อเกิดเป็นรายรับเข้าสู่ครอบครัวได้ตลอดทั้งปี

๑.ปลูกพืชผักและผักพื้นบ้าน ในฤดูร้อน-ฤดูฝน จะปลูกถั่วฝักยาว ผักกาด ผักกระฉ่อน ผักขี้หูด ในฤดูหนาว จะลงคะน้าผักบุ้ง กะหล่ำดอก ถั่วลันเตา ในแปลงผักทุกชนิดเก็บขายได้ทั้งหมด เช่นผักขี้หูด ซึ่งใช้สำหรับลวกจิ้มน้ำพริก ทำแกงส้ม เมื่อให้ถึงเวลาเก็บเกี่ยวได้ทุกๆ สองถึงสามวัน ได้ครั้งละหลายกิโลกรัม ราคาตกกิโลละ ๒๕ บาท ตลอดสองเดือนกว่าๆ ถ้าลูกหลานจะกินก็มาเก็บเอาไปบางครั้งชาวบ้านมาซื้อที่สวนเขาเอ็นดูเราให้มาครั้งละ ๑๐ บาท ๒๐ บาท เป็นอย่างนี้ตลอดทั้งปีกับผักที่ปลูกสลับหมุนเวียนกันไป ในช่วงกลางฤดูฝน ปลูกผักไม่ได้ก็ทำเห็ดฟาง ทำได้ปีละ ๒ รอบ

๒.เลี้ยงไก่พันธุ์ได้จากศูนย์ฯ มา ๑๐ ตัวและขยายต่อ ยอดจนได้แม่พันธุ์ พ่อพันธุ์ ให้ลูกปีละ ๖๒ ตัว เฉลี่ยขายได้ตัวละ ๑๒๐ บาท

๓.เลี้ยงกบ ได้ปีละ ๕,๐๐๐- ๑๐,๐๐๐ ตัว โดยหาอาหารเสริมจากธรรมชาติให้ด้วยและเลี้ยงปลาตก

๔.ทำน้ำหมักชีวภาพ ใช้เป็นปุ๋ยและไล่แมลงศัตรูพืช

ปัจจุบันพื้นที่ ๑ ไร่ ของสองสามีภรรยา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ดี

ปลูกผักหมุนเวียนได้ตลอดทั้งปีทั้งฤดูร้อนและภรรยาได้เข้าใจว่าเราต้องทำอย่างนี้ อย่าไปซื้ออย่างข้าง อย่าไปขี่ม้าแข่งตะวัน อย่าไปฟุ่มเฟือย ตั้งแต่เปลี่ยนมาเพาะปลูกตามรอยในหลวงไม่มีหนี้สินอีกเลย มีรายรับเพียงพอกับรายจ่าย มีเงินเหลือเก็บทุกวัน ๕๐ บ้าง ๑๐๐ บ้าง ถึงมันไม่เยอะแต่ก็เหลือจากที่เราใช้ นับว่าเป็นช่วงเวลาที่เหลืออยู่ของชีวิตที่มีความสุขเป็นอย่างมากตามประสงค์ของตายายกับหลานสาวที่น่ารัก ถึงแม้มันอาจจะประสบความสำเร็จอันน้อยนิด..แต่สำหรับสองสามีภรรยาคุณนี้แล้ว มันเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่ในชีวิต เพราะตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ พวกเขาไม่เคยเจอและได้รับความสุขใจอย่างเช่นทุกวันนี้มาก่อนเลย...

ภาคกลาง

สำเร็จ วงศ์สุรินทร์

บุญเยี่ยม ยะอะนันต์

ฉลวย จันทร์แสง

วีระ ศรีคงรักษ์

สำรอง แดงพลับ

จรูญ นวลพลอย

วิรัตน์ จินลักษณะ

ชัน ไสภา

จรูญ จวนเจริญ

ไสว ศรียา

“ เลี้ยงกกก็เหมือนเราเลี้ยงลูก
ต้องรู้ว่าเค้าต้องการอะไร
หิวก็ต้องให้อาหาร เจ็บป่วยก็ต้องให้ยารักษา
ร้อนก็ต้องรู้หนาวก็ต้องรู้
ทุกวันนี้ผมยังล้างบ่อเปลี่ยนน้ำให้เองทุกวัน วันละ ๒ วัน
จะจ้างแรงงานก็เฉพาะตอนคัดลูกกก
หรือเวลาที่จำเป็นจริงๆ
เมื่อก่อนก็เจอปัญหาโรคตาตัว ตัวบวม
เราต้องหมั่นสังเกตให้ยารักษากันไป
ปัจจุบันผมใช้วิธีการเลี้ยงแบบป้องกัน
เลยรู้ว่าลูกกกจะเป็นช่วงไหนก็ให้ยากันไว้ก่อน
ทำสปริงเกลสเพิ่มออกซิเจนช่วยให้ลูกกกแข็งแรงขึ้น
อัตราการรอดตายก็สูงผลผลิตก็จะเยอะ ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านการเลี้ยงกกนา
นายสำเริง วงศ์สุรินทร์

ที่อยู่ : เลขที่ ๓๖๔ หมู่ ๑๓ ต. เกาะขนุน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๘๗๒,๖๓๐ บาท

“จากชาวไร่...มาขายกก”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

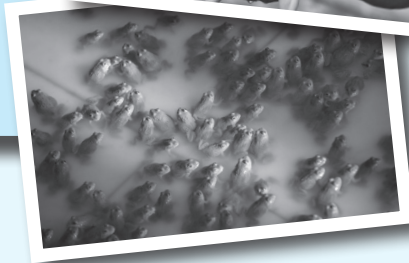
สำเร็จ วงศ์สุรินทร์ อดีตหนุ่มชาวไร่ วัย ๕๔ ปี จากอำเภอราชสาส์น ด้วยความยากจนเมื่อจบการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔ ก็ต้องออกจากโรงเรียนมาช่วยครอบครัวประกอบอาชีพทำไร่ปลูกผัก จนกระทั่งมีครอบครัวของตนเอง จึงย้ายมาตั้งรกราก

อยู่ที่ตำบลเกาะขนุน อ.พนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบอาชีพทำไร่มันสำปะหลัง ซึ่งเป็นอาชีพที่ตัวเองถนัดมาตลอด ซึ่งชีวิตเริ่มแรกของสำเร็จค่อนข้างลำบากเนื่องจากรายได้ไม่แน่นอน ราคามันสำปะหลังขึ้นลงอยู่กับตลาดและนายทุน จึงต้องขายของชำ อาศัยขี้จักรยานเก่าๆ ไปซื้อของที่ตัวอำเภอระยะทางนับสิบกิโลเมตร เพื่อเอาของมาลงที่ร้านเป็นอาชีพเสริม ด้วยความที่เป็นคนขยันขันแข็งในการทำมาหากิน ซื่อสัตย์สุจริต จึงได้รับเลือกให้เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตอนขึ้นเหล็ก ในเวลาต่อมา

จากข่าวไร่...มาขายกบ

พ.ศ. ๒๕๓๙ นายสำเริงในฐานะผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ได้พาชาวบ้านในหมู่บ้านดอนขี้เหล็กเข้าดูงานและฝึกอบรมกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ เรื่อยมา และได้รับทราบว่ามีหลักสูตรการสอนเลี้ยงกบนานับ แต่นั้นมาคือสิ่งที่จุดประกายความคิดในอาชีพเลี้ยงกบนาด้วยความคิดที่ว่า “กบนา” เป็นอาหารพื้นบ้านของท้องถิ่นและยังเป็นอาหารที่มีรสชาติถูกปากแถมยังอุดมไปด้วยวิตามินและสารอาหารมากมาย

จากเงินพื...เป็นเงินล้าน

สำเริง เริ่มต้นการทดลองเลี้ยงกบนา ตามคำแนะนำของศูนย์ฯ ด้วยแม่พันธุ์เพียง ๘ ตัว เลี้ยงในบ่อที่ทำขึ้นเองอย่างง่ายๆ ระยะเวลาผ่านไป ๓ เดือน กำไรจากการเลี้ยงกบรุ่นแรก ๕,๐๐๐ บาท ก็ปรากฏให้เห็น ทำให้สำเริงไม่รีรอต่อการเริ่มต้นทำอาชีพนี้อย่างจริงจัง โดยการศึกษาหาความรู้ทั้งจากศูนย์ศึกษาเขาหินซ้อนและแหล่งความรู้ต่างๆ เมื่อเริ่มมีความชำนาญในปี ๒๕๔๓ สำเริงก็เริ่มขยายบ่อเลี้ยงกบนา ครึ่งละ ๓ บ่อ ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งปัจจุบัน “ฟาร์มกบนาคุณสำเริง” มีบ่อเลี้ยงกบถึง ๒๖ บ่อ สร้างรายได้ก้อนงามให้กับคุณสำเริง ถึงเกือบ ๒ ล้านบาท ในปีที่แล้วซึ่งถ้าหักต้นทุนออกแล้ว คุณสำเริงมีกำไรจากการขายกบถึงเกือบ ๑ ล้านบาท (พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งในขณะนั้น คุณสำเริงมีบ่อเลี้ยงเพียง ๒๐ บ่อ)

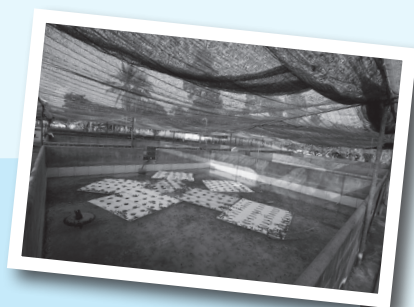
หลักการประกอบอาชีพของคุณสำเริงนั้นอยู่ภายใต้แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง มาโดยตลอด ซึ่งจะเห็นได้จากการประหยัดคอตอมในสิ่งฟุ่มเฟือย ทำตามเท่าที่ตนเองและครอบครัวมีกำลังทำไหวอะไรที่ตัวเองได้ก็ต้องทำขยัน ทำให้ชีวิตในปัจจุบันของคุณสำเริง ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริงมีเงินทองเหลือเก็บเหลือใช้ ได้ช่วยเหลือสังคมอยู่เป็นกิจวัตร ตามลักษณะอุปนิสัยที่เปี่ยมไปด้วยความมีน้ำใจของ สำเริง วงศ์สุรินทร์...

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ปัจจุบันมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงกบ ๒๖ บ่อ ตลอดทั้งวัน เริ่มตั้งแต่เพาะพันธุ์แม่กบเองเลี้ยงลูกอีอด

ขายปึละ ๕ รุ่น ลูกกบกระโดดปึละ ๕ รุ่น และกบเนื้อปึละ ๔ รุ่น ทั้งในฤดูและนอกฤดูส่งขายทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีพ่อค้ามารับเองถึงฟาร์มสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและยังทำหน้าที่เป็นศูนย์ถ่ายทอดการเรียนรู้กลุ่มการเลี้ยงกบบ้านดอนชีเหล็ก มีผู้สนใจมาศึกษาดูงานทั่วประเทศอีกทั้งมีรายการโทรทัศน์มาทำรายการออกอากาศอยู่เป็นประจำ....

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน บาทต่อปี	รายได้ บาทต่อปี	รายได้สุทธิ บาทต่อปี
๑) กบเนื้อ	๙๔๐,๔๕๐	๑,๖๑๒,๒๐๐	๖๗๑,๗๕๐
๒) ลูกกบ	๔๗,๙๖๐	๑๗๗,๕๕๐	๑๓๐,๒๐๐
๓) ลูกอีอด	๒๖,๔๒๐	๙๗,๑๐๐	๗๐,๖๘๐
รวม	๑,๐๑๔,๘๓๐	๑,๘๘๖,๘๕๐	๘๗๒,๖๓๐

“ เกษตรทฤษฎีใหม่ทำแล้วมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
มีกินตลอดทั้งปี
ลองคิดดูถ้าคนเราขาดอาหารก็อยู่ไม่ได้
ถ้าทำให้มีกินก่อนทุกอย่างจะตามมา
“ในหลวง” ท่านคิดถูกแล้ว
เราก็ทำตามท่านนั่นเอง
ถ้าไปหลงเทคโนโลยีเราจะอยู่กันลำบาก
เป็นหนี้เป็นสินหาได้เยอะก็ใช้เยอะ
หากอยู่อย่างพอเพียงมีน้อย
แต่รู้จักใช้..ไม่โลภ ชีวิตนี้ก็เป็นสุขแล้ว ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ เกษตรทฤษฎีใหม่
นายบุญเยี่ยม ยะอะนันตร์

ที่อยู่ : เลขที่ ๖๕ หมู่ ๙ ต. บ้านช่อง อ. พนมสารคาม จ. ฉะเชิงเทรา
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๑๗๔,๓๐๖ บาท

“หนุ่มนางจ้าว...ขายแดงไทย”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายบุญเยี่ยม ยะอะนันตร์ อายุ ๕๓ ปี พื้นเพเป็นคนตำบลบ้านช่อง จังหวัดฉะเชิงเทรา เดิมทีมาในครอบครัวเกษตรกรที่ค่อนข้างยากจน ทำให้ได้เรียนหนังสือเพียงแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ต้องออกมาช่วยพ่อแม่ทำนาและรับจ้างทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ตัดสินใจเสี่ยงโชคไปทำงานที่ประเทศซาอุดีอาระเบียมีรายได้ดีพอสมควร แค่เพียง ๒ ปี สุขภาพก็ไม่เอื้ออำนวยจึงเดินทางกลับมามาประเทศไทยเพื่อพักรักษาตัว เมื่อหายดีแล้วก็ไม่ได้กลับไปอีก มายึดอาชีพเดิมคือการทำนาบนพื้นที่ ๒๙ ไร่ แต่ได้ผลผลิตเพียงแค่ ๑๒ เกวียนต่อปี มีรายได้เฉลี่ยเพียงปีละ ๔๘,๐๐๐ บาท เพราะในระหว่างทำนาบ้างก็ประสบปัญหาน้ำท่วม น้ำหลาก ในฤดูฝน จนนาน้ำเสียหายเกือบทุกปี ส่วนในฤดูแล้งไม่มีน้ำสำหรับทำการเกษตร ต้องหาทำงานรับจ้างเพิ่มเติมอีกเช่นเคย

ยึดมั่นในแนวทาง...เชื่อมั่นในแผ่นดินเกิด

นายบุญเยี่ยม ย้อนคิดกลับไปครั้งเมื่อสมัยไปทำงานที่ประเทศซาอุดีอาระเบียว่า ขนาดบ้านเขาแห้งแล้งเพียงใดยังปลูกพืชได้.. กลางทะเลทรายก็ยังทำการเกษตรได้ แล้วประเทศไทยบ้านเรา แท้ๆอุดมสมบูรณ์กว่ามากมาย..ทำไมกับปัญหาแค่นี้เราจะแก้ไม่ได้ บุญเยี่ยมตัดสินใจกู้เงิน ธ.ก.ส. เพื่อขุดดินยกร่องกันน้ำท่วมและเก็บน้ำไว้ใช้หน้าแล้ง แต่ด้วยปัญหาดินขาดความสมบูรณ์ผลผลิตก็ยังไม่ได้เท่าที่ควร

ปีพ.ศ. ๒๕๔๒ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ได้ดำเนินงานขยายผลในพื้นที่ตำบลบ้านช่องจึงได้รับการสนับสนุนสระน้ำ พร้อมทั้งได้รับการฝึกอบรมด้านการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสดและการปลูกหญ้าแฝก ทำให้นายบุญเยี่ยมสามารถประกอบอาชีพทางการเกษตรได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น บุญเยี่ยมไม่รีรอในการพัฒนาการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ทันที ด้วยความขยันและใจที่ยึดมั่น ไม่นานผลผลิตจากความพยายามก็ค่อยๆสัมฤทธิ์ผล โดยเฉพาะแตงไทย ซึ่งสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องเลี้ยงปากท้องครอบครัวให้สุขสบายตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงมาจนถึงทุกวันนี้ และไม่คิดจะจากเมืองไทยไปไหนอีกแล้ว...

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ในปัจจุบันบนพื้นที่ ๒๙ ไร่ ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑. พื้นที่ปลูกข้าว ๑๕ ไร่ ซึ่งทำนาในช่วงฤดูฝน และในบางปีหาก น้ำมากพอสามารถผันน้ำ ไปทำนาปรัง เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวแล้วจะไถกลบตอซัง เพื่อเตรียมพื้นที่ไว้สำหรับการปลูกพืชฤดูแล้ง แดงไทย พักทอง และข้าวโพดหากปีใดน้ำในบ่อสำรองมาก จะนำพืชผักสวนครัวปลูกในนาเพิ่มเติมจากพืชฤดูแล้ง

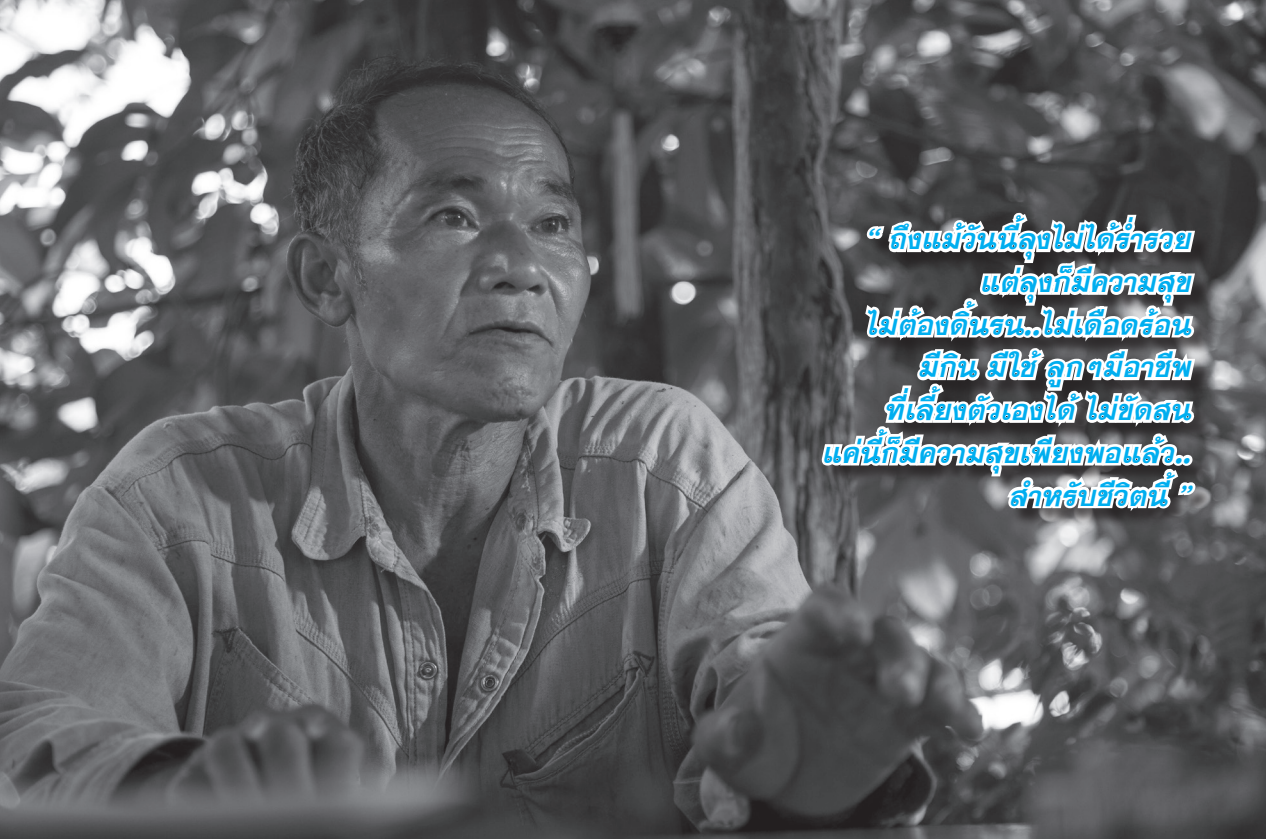
๒. บ่อปลาและบ่อเก็บกักน้ำ ใช้ในฤดูแล้งสำหรับผันน้ำไปปลูกแดงไทย และข้าวโพด เมื่อบ่อแห้งขอดจะวิดบ่อจับปลาที่เลี้ยงไว้ไปจำหน่ายอีกทางหนึ่ง

๓. ใช้พื้นที่ดอนน้ำไม่ขังในฤดูฝนปลูกพืชผักอายุสั้นเช่น พริก มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว และผักสวนครัวอีกหลายชนิด โดยอาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติ เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วและย่างเข้าสู่ฤดูแล้ง ที่ดอนจะถูกปล่อยให้ว่างเปล่าและได้รับการพักฟื้น

๔. ปลูกไม้ผล และต้นไม้โต่งสำหรับผลิตหน่อไม้ไว้ตามริมสระน้ำ และกระจายทั่วพื้นที่

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน บาทต่อปี	รายได้ บาทต่อปี	รายได้สุทธิ บาทต่อปี
๑) ข้าวนาปี	๔๓,๔๐๐	๕๖,๗๓๒	๑๓,๓๓๒
๒) ข้าวนาปรัง	๑๕,๒๐๐	๓๓,๒๑๕	๑๘,๐๑๕
๓) แดงไทย	๒๕,๕๐๐	๑๓๗,๐๔๙	๑๑๑,๕๔๙
๔) ข้าวโพด	๒,๑๕๐	๘,๐๐๐	๕,๘๕๐
๕) พักทอง	๑,๑๐๐	๑,๗๑๐	๖๑๐
๖) แดงขาว	๑,๕๐๐	๒,๗๐๐	๑,๒๐๐
๗) บวบ	๑,๓๐๐	๗,๔๐๐	๖,๑๐๐
๘) ไม้โต่ง	๑,๕๐๐	๑๙,๑๕๐	๑๗,๖๕๐
รวม	๙๑,๖๕๐	๒๕๕,๙๕๖	๑๖๔,๓๐๖

“ถึงแม้วันนี้ลุงไม่ได้ร่ำรวย
แต่ลุงก็มีความสุข
ไม่ต้องดิ้นรน..ไม่ต้องดิ้นรน
มีกิน มีใช้ ลูก ๆ มีอาชีพ
ที่เลี้ยงตัวเองได้ ไม่ขัดสน
แต่ลุงก็มีความสุขเพียงพอแล้ว..
สำหรับชีวิตนี้”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ เกษตรกรผลิตผลไม้ปลอดภัยสารพิษ
นายฉลวย จันทร์แสง

ที่อยู่ : เลขที่ ๒/๑๘ หมู่ ๗ ต. รำพัน อ. ท่าใหม่ จ. จันทบุรี
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๕๕๐,๐๐๐ บาท

“ราชาทุเรียนโลก”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายฉลวย จันทรแสง อายุ ๖๑ ปี ในอดีตยึดอาชีพทำนาและทำสวนในการหาเลี้ยงครอบครัว แต่เนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการทำนา ผลผลิตไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน จึงเปลี่ยนจากทำนามาทำสวนผลไม้และปลูกยางพาราแทน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เกิดปัญหาयरาคาตก ประกอบกับช่วงนั้นทุเรียนราคาดี จึงโค่นยางพารา ๑๕ ไร่ มาปลูกทุเรียนทั้งหมด ผ่านไป ๑๐ ปี ดินในพื้นที่เริ่มเสื่อมสภาพ เกิดโรคในทุเรียน ต้องพึ่งพาสารเคมีมากขึ้น ต้นทุนก็สูงตาม แต่ผลผลิตลดน้อยลงและเริ่มประสบปัญหาพืชพรรณต้นไม้ทรุดโทรม ภาระหนี้สินเริ่มเกิดขึ้นตามมา อีกทั้งสุขภาพยังแย่ลงไปอีกด้วย ซึ่งนั่นเองเป็นเหตุผลให้ หลงฉลวย จึงเริ่มสนใจแนวทางเกษตรอินทรีย์

ปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรอินทรีย์... มุ่งวิถีพอเพียง

โอกาสที่เหมาะสมเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ลุงฉวย ได้เข้าร่วมรับฟังงานเสวนาของ ศูนย์ศึกษาอ่าวคุ้งกระเบน ในเรื่อง “เกษตรยั่งยืน...พลิกพื้นวิถีไทย” ซึ่งให้ข้อคิดและแง่มุมหลากหลาย จากนั้นจึงเข้าไปอบรมต่อที่ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติ ทำให้ได้รับความรู้และเข้าใจในเกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น

หลังจากนั้นลุงฉวยได้เริ่มลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ คุ้งกระเบน ได้เข้ามาให้คำแนะนำ และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สวนผลไม้ลดการใช้สารเคมีลง มีการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยน้ำหมักเพื่อใช้เอง ช่วยให้สามารถลดค่าใช้จ่ายลงเป็นอย่างมาก ลุงฉวยยังปรับเปลี่ยนพื้นที่บางส่วนมาปลูกผลไม้แบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยง ในกรณีราคาผลไม้บางชนิดตกต่ำ

ผลจากการทำการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า ๑๐ ปี ส่งผลให้ต้นทุนลดลงกว่าร้อยละ ๕๐ สุขภาพยังแข็งแรงขึ้นอีกด้วย ส่วนคุณภาพและรสชาติของผลไม้ นั้น รับประกันได้จากรางวัลชนะเลิศทุเรียนโลก ๓ ปีซ้อน (๒๕๕๒ - ๒๕๕๔) ได้รับการยกย่องให้เป็นสวนที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในจังหวัดจันทบุรี สามารถสร้างรายได้ไม่น้อยกว่า ๕๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ปัจจุบันบนพื้นที่ ๑๕ ไร่ ได้พัฒนาเป็นสวนผลไม้แบบผสมผสานซึ่งปลูกไม้ผลหลายชนิด มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพสูตรต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตและใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตรของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ มีผู้สนใจเข้าศึกษาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมากในแต่ละปี กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในสวนประกอบด้วย

๑. ใช้พื้นที่ส่วนใหญ่สำหรับการปลูกไม้ผลประกอบด้วย ทุเรียน มังคุด ลองกอง และเงาะ
๒. มีการจัดสรรพื้นที่เพื่อทดลองปลูกพริกไทย
๓. ผลิตน้ำหมักชีวภาพจากสารเร่ง พด. ชนิดต่างๆ เช่น พด.๒ พด.๖ และ พด.๗ เพื่อใช้ภายในศูนย์เรียนรู้ โดยเกษตรกรในพื้นที่รอบๆ ได้รวมกลุ่มผลิตและใช้สารอินทรีย์ในชื่อ “กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านสองห้อง” มีสมาชิกจำนวน ๔๘ คน มีการบริหารจัดการกลุ่มการรวมหุ้นของสมาชิก เพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่างๆ
๔. จัดสร้างบ้านพัก ในรูปแบบของโฮมสเตย์ จำนวน ๔ หลัง สำหรับผู้สนใจมาศึกษาความรู้ในศูนย์ฯ ที่ต้องการพักค้างคืนราคาหลังละ ๒,๐๐๐ บาทต่อคืนพร้อมอาหารเช้าและผลไม้สดจากสวน

นอกจากนี้ได้ทำหน้าที่เป็นประธานกลุ่ม “กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านสองห้อง” ศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตและใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตรของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน ๔๘ คน สามารถผลิตน้ำหมักและสารสกัดชีวภาพจำหน่ายให้แก่สมาชิกและผู้สนใจอีกด้วย

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

๑) ทุเรียน	๒๐๐,๐๐๐ บาท
๒) ผลไม้อื่นๆ	๑๕๐,๐๐๐ บาท
๓) พริกไทย	๑๐๐,๐๐๐ บาท
๔) โฮมสเตย์	๑๐๐,๐๐๐ บาท
รวมรายได้สุทธิต่อปี	๕๕๐,๐๐๐ บาท

“แต่ก่อนลำบากมาก
เดินผ่านบ้านหลังไหน
เจ้าของบ้านเป็นต้องหลบหนีหน้า...
เขากลัวว่าจะไปขอเขากิน
มาทุกวันนี้..ไปที่ไหนดำใจแล้วไม่หวั่น.
เขาก็จะหาว่าเราหยิ่ง ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ผลิตเห็ดเศรษฐกิจครบวงจร
นายวีระ ศรีคงรักษ์

ที่อยู่ : เลขที่ ๓/๑๐ หมู่ ๘ ตำบลลำพัน อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๔๐๐,๐๐๐ บาท

“ด้วยใจรัก...เห็ด”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายวีระ ศรีคงรักษ์ อดีตหนุ่มใหญ่ชาวสวนผลไม้ วัย ๕๘ ผู้หันหลังให้กับอาชีพชาวสวนผลไม้ เนื่องจากการทำสวนผลไม้ประสบปัญหาพอถึงช่วงฤดูกาลทุเรียนและเงาะติดดอก ปรากฏว่าน้ำมีไม่เพียงพอ ทำให้ผลผลิตต่ำ เงาะและทุเรียนที่ได้เมื่อนำไปขายแล้วได้เงินน้อยไม่พอกับการใช้หนี้ที่ไปกู้มาลงทุน ไหนจะต้องใช้จ่ายเลี้ยงครอบครัวอีก พอขึ้นฤดูกาลใหม่ก็ต้องกู้ เพิ่มขึ้นอีกปีหนึ่ง ๆ ก็ประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท เป็นอย่างนี้เรื่อยมา ด้วยความจนที่มีพื้นที่ทำกินเพียง ๕ ไร่เศษ นายวีระ ครุ่นคิดอยู่เสมอว่า การทำสวนเงาะ ทุเรียน ปีหนึ่ง ๆ สามารถเก็บผลผลิตไปขายได้ครั้งเดียว จะทำอาชีพอะไรดีให้มีรายได้ทุกเดือนบนพื้นที่ ๕ ไร่ของตัวเอง มีรายได้พอใช้หนี้และเลี้ยงครอบครัว วันเวลายิ่งผ่านไปเพราะอายุตัวเองก็เพิ่มมากขึ้นทุกวันแล้ว จะทำงานในสวนอย่างที่ผ่านมาก็คงไม่ไหว

มีเงินได้..เพราะทำด้วยใจรัก

ในปี พ.ศ.๒๕๔๔ “ศูนย์ศึกษาพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ได้เปิดอบรมหลักสูตรอาชีพ เลี้ยงกบ เลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้ง เพาะเห็ด และอื่น ๆ หลากหลายอาชีพ นายวีระจึงไปสมัครเข้ารับฝึกอบรมการเพาะเห็ดนางฟ้าเป็นรุ่นแรก เพราะมีใจรักใจชอบเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ซึ่งทางศูนย์ฯ ได้จัดวิทยากรผู้มีความรู้ ความชำนาญการเพาะเห็ดมาให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพจริงได้ หลังจากได้รับความรู้จากการอบรมมา ก็ได้รับเริ่มก่อตั้งกลุ่มเพาะเห็ดขึ้นร่วมกับเพื่อนบ้านที่ไปอบรมกันมา ๖ - ๗ คน โดยใช้บริเวณหน้าบ้านของตนเอง ประมาณ ๑ ไร่ เป็นที่ตั้งกลุ่ม ทางศูนย์ฯ ได้สนับสนุนเงินทุน ๓๙,๐๐๐ บาท เป็นทุนประเดิมสำหรับซื้อเครื่องมือเครื่องมือ และเป็นทุนหมุนเวียนแก่สมาชิกของกลุ่ม ครั้งแรกเพาะเห็ดนางฟ้า เดือนหนึ่งขายได้ประมาณ ๕,๐๐๐ บาท ขณะนั้นเห็ดนางฟ้า ราคา ๘ บาทต่อกิโลกรัม จนทำให้สมาชิกบางคนในกลุ่มเริ่มถอดใจ จนเลิกเพาะเห็ดก็มี กลับไปทำสวนเหมือนเคย และรับจ้างทั่วไปก็มี

เพราะความอดทน..จนสำเร็จ

ด้วยความอดทน หมั่นศึกษาหาความรู้ วิริยะ อุตสาหะ นายวีระบอกว่า “ผมทำด้วยใจรัก ทำมาเกือบ ๑๐ ปี แล้ว จนทุกวันนี้ประสบความสำเร็จจนมีรายได้เดือนละ ๓๐,๐๐๐ - ๓๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีสมาชิกจำนวน ๑๐ ราย มีทั้งสมาชิกเก่าที่ยังเหลืออยู่ และสมาชิกใหม่ที่เพิ่มเข้ามา สมาชิกส่วนใหญ่มีใจรักในอาชีพการเพาะเห็ดและมีรายได้ไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน กันทุกคน โดยผลผลิตที่ได้จะมีพ่อค้ามารับซื้อที่บ้านนายวีระเอง ซึ่งเป็นที่ตั้งกลุ่มเพาะเห็ด”

ปัจจุบันมีที่ดินทำกินอยู่ด้วยกัน ๒ แปลง จำนวน ๑๒ ไร่ ใช้ประโยชน์ ดังนี้

แปลงแรก จำนวน ๖ ไร่ ปลูกยางพาราและเลี้ยงไก่

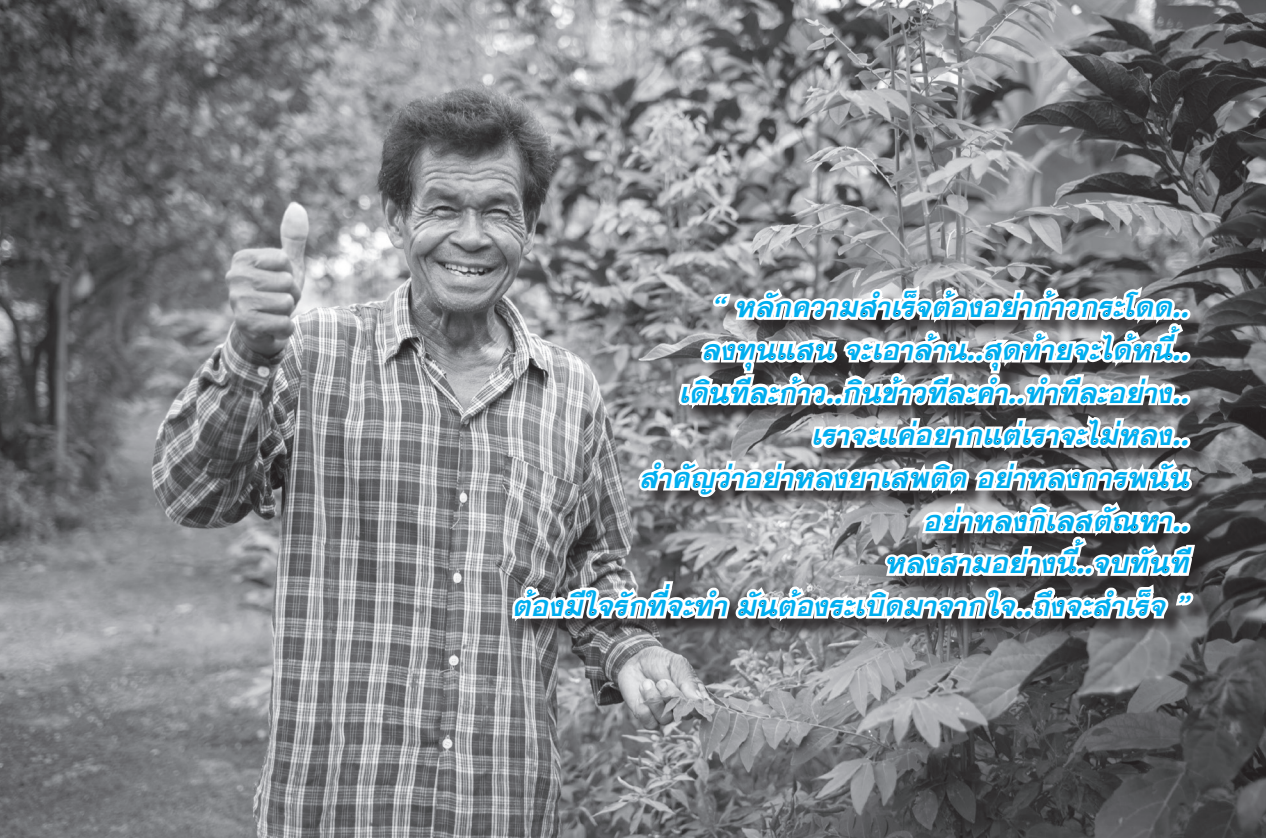
แปลงที่สอง จำนวน ๖ ไร่ ใช้สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย โรงเพาะเห็ดและก่อตั้งกลุ่มผลิตเห็ดเศรษฐกิจครบวงจร โดย

กิจกรรมตั้งแต่ผลิตก้อนเชื้อเห็ด เปิดดอกเห็ด จนกระทั่งรวบรวมผลผลิตเพื่อออกจำหน่าย ซึ่งผลผลิตที่ได้มีแม่ค้ารับซื้อโดยตรง ชนิดเห็ดที่ผลิตได้แก่ เห็ดนางฟ้า เห็ดขอน เห็ดนางรมฮังการีและเห็ดโคนญี่ปุ่น ปัจจุบันกำลังทดลองเพาะเห็ดหลินจือ แล้วอบแห้งจำหน่ายตามความต้องการที่ลูกค้าสั่งมา ซึ่งจะเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ให้กับนายวิระ อีกนับแสนบาท

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ
(ประจำปี ๒๕๕๖)

๑) ก้อนเชื้อเห็ด	๑๐๐,๐๐๐ บาท
๒) ดอกเห็ด	๓๐๐,๐๐๐ บาท
รวมรายได้สุทธิต่อปี	๔๐๐,๐๐๐ บาท

“หลักความสำเร็จต้องอย่าก้าวกระโดด..
ลงทุนแสน จะเออล้าน..สุดท้ายจะได้หนี้..
เดินทีละก้าว..กินข้าวทีละคำ..ทำทีละอย่าง..
เราจะแคว่ยากแต่เราจะไม่หลง..
สำคัญว่าอย่าหลงยาเสพติด อย่าหลงการพนัน..
อย่าหลงกิเลสตัณหา..
หลงสามอย่างนี้..จบทันที..
ต้องมีใจรักที่จะทำ มันต้องระเบิดมาจากใจ..ถึงจะสำเร็จ ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ เกษตรทฤษฎีใหม่
นายสำรอง แดงพลับ

ที่อยู่ : เลขที่ ๑/๖๙ หมู่ ๔ ตำบลไร่ใหม่พัฒนา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๗๓๓,๒๐๐ บาท

“พบทางสว่าง...ตามหลักทฤษฎีใหม่”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายสำรอง แดงพลับ อายุ ๖๘ ปี เดิมเป็นคนตำบลคอนยาง อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี ประกอบอาชีพ ทำนา และตาลโตนด ได้ย้ายตามครอบครัวมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บ้านหนองเขื่อน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ยึดอาชีพทำนาและทำไร่มัน, ข้าวโพดมาโดยตลอด แต่เนื่องจากสภาพดินที่เสื่อมโทรมผลผลิตจึงได้ไม่มาก ภายหลังมีโรงงานสับปะรดมาตั้ง นายสำรองจึงเปลี่ยนมาทำไร่สับปะรด โดยกู้เงิน ธ.ก.ส. จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท มาลงทุนในพื้นที่ของตนเอง ๓๓ ไร่ แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ด้วยความอยากรวยแบบก้าวกระโดดของนายสำรอง จึงตัดสินใจครั้งสำคัญอีกครั้งโดยการกู้เงินก้อนโตเพื่อเช่าที่เพิ่มเติมจากเดิมลงทุนปลูกอ้อย รวม ๑๐๐ ไร่ สุดท้ายผลผลิตไม่ดี ต้นทุนสูงแต่ราคาอ้อยตก ทำให้ติดหนี้จากการลงทุนถึงเกือบ ๑ ล้านบาท

กระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ กรมส่งเสริมการเกษตรได้เข้ามาส่งเสริมให้ทำเกษตรแบบผสมผสาน นายสำรองจึงเริ่มมีความคิดปรับเปลี่ยนวิธีการทำเกษตรแบบผสมผสานแทน หลังจากที่ได้ผิดหวังจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาครั้งแล้วครั้งเล่า

พบทางสว่าง...เดินตามหลักทฤษฎีใหม่

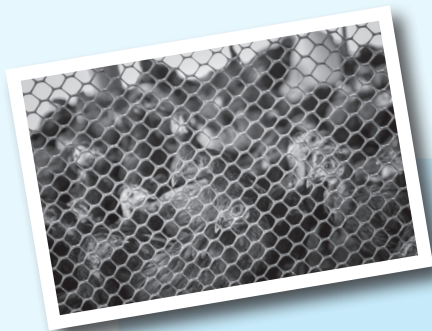

หลังจากที่ลุงสำรองรวมกลุ่มเข้าอบรมกับกรมวิชาการเกษตร ก็ได้เริ่มปลูกกล้วยไม้ผลที่ได้รับแจกมา ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เจ้าหน้าที่จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ เชิญชวนให้เข้าร่วมการอบรม ในเรื่องการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อผ่านการอบรมจึงมีความเข้าใจในการทำการเกษตรมากขึ้นและนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนได้เป็นอย่างดี หลังจากปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำการเกษตรได้เรียนรู้เพิ่มเติมในงานด้านต่างๆ มากขึ้นและได้รับคำแนะนำจากหลายหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงสัตว์ การพัฒนาและปรับปรุงดิน ตลอดจนการจัดหาแหล่งสำรองน้ำเพิ่มเติม การทำปุ๋ย ชีวภาพ ปุ๋ยหมัก เป็นต้น และได้นำมาปฏิบัติในพื้นที่ของตน ทั้งได้น้อมนำแนวพระราชดำริ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันเสมอมา

ปัจจุบันจากการทำไร่นาสวนผสมและเกษตรทฤษฎีใหม่ ทำให้ลุงสำรองมีรายได้จากผลผลิตที่หลากหลายเฉลี่ยปีละกว่า ๗๐๐,๐๐๐ บาท มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามลำดับจากเดิมที่เคยมีหนี้ก็ค่อยๆหมดไป ที่เหลือเก็บออมไว้ นำมาต่อเติมบ้านที่เคยเป็นกระต๊อบมุงหญ้าคาเปลี่ยนมาเป็นบ้านไม้ ๒ ชั้น ประสบความสำเร็จในอาชีพเกษตรกรกรรมได้

รับรางวัลมากมายตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัดจนถึงระดับประเทศ ทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง เพื่อนบ้านให้การยอมรับและเข้ามาขอคำปรึกษาและเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมอยู่เป็นประจำ

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ปัจจุบันมีพื้นที่ทำกินจำนวน ๓๓ ไร่ โดยได้จัดสรรพื้นที่เป็นสัดส่วน ได้แก่ ที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำการเกษตร สระน้ำ โดยมีกิจกรรมในพื้นที่ดังต่อไปนี้

- ๑.ปลูกข้าวไว้บริโภค มีเคล็ดลับการปลูกข้าวด้วยการปลูกพืชบำรุงดินก่อนทำนา
- ๒.ปลูกไม้ผลแบบผสมผสานสามารถเก็บผลผลิตได้ทุกฤดูกาล ประกอบไปด้วย กล้วย มะม่วง มะพร้าว ขนุน มะละกอ ฝรั่ง ส้มโอ
- ๓.ปลูกพืชผักสวนครัว ได้แก่ พริก มะเขือ มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว ผักหวาน สะเดา แตงร้าน ข่า ตะไคร้ ชะอม และผักกินใบหลากหลายชนิด หมุนเวียนกันไป เหมือนมีตู้เย็นไว้หลังบ้าน อยากกินอะไรก็มีและสดเสมอ
- ๔.เลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจหลากหลายชนิดไว้สำหรับรับประทานในครัวเรือนและจำหน่าย ประกอบไปด้วย วัว หมูหลุม เป็ดเนื้อ เป็ดไข่ ไก่ไข่ ไก่พื้นบ้าน ไก่วง และห่าน

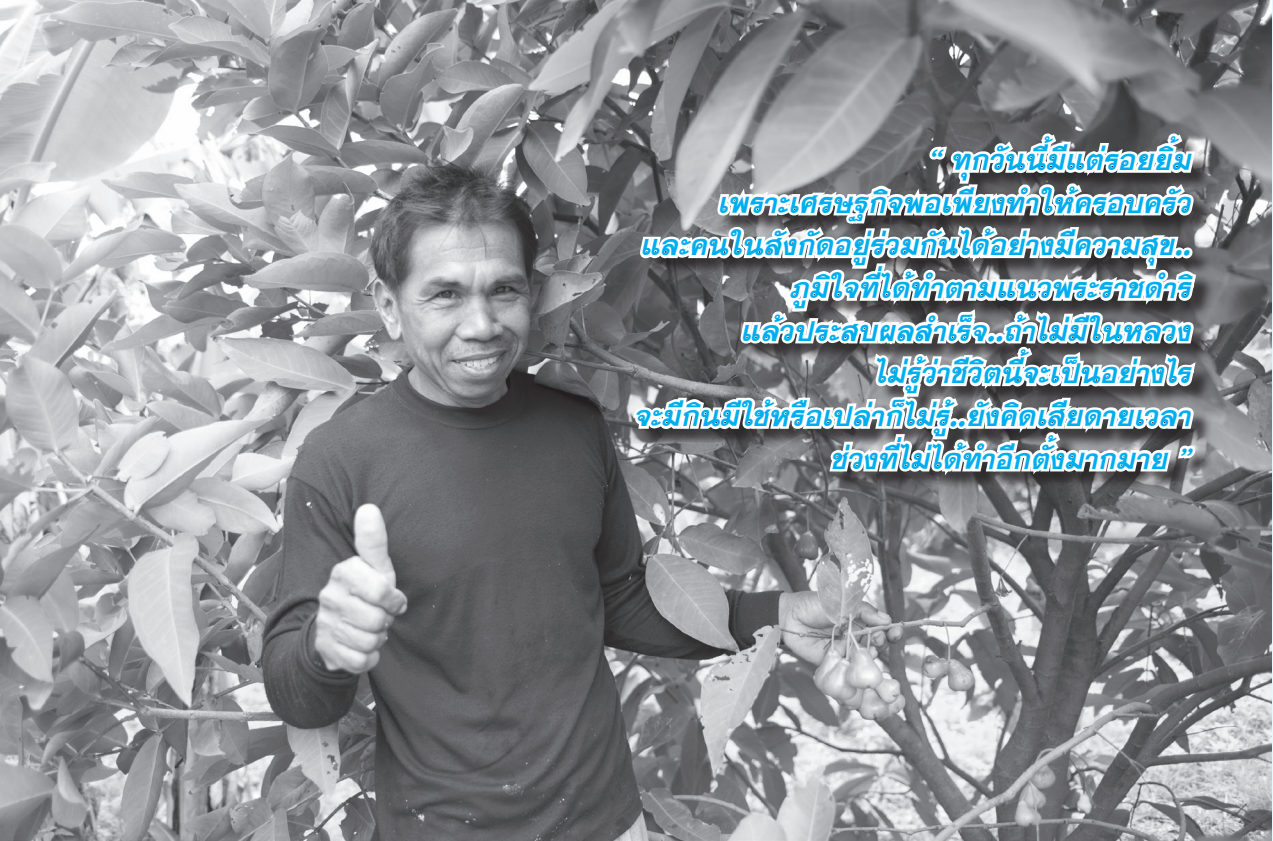

๖. ขุดบ่อเลี้ยงปลาจำนวน ๓ บ่อ ปลูกไผ่ไว้รอบบ่อน้ำ

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

๑) ไม้ผล	๒๕๐,๐๐๐ บาท
๒) พืชผักสวนครัว	๕๖,๐๐๐ บาท
๓) ปศุสัตว์	๓๑๐,๐๐๐ บาท
๔) เพาะเห็ด	๖๗,๒๐๐ บาท
๕) วิชาเกษตรฝึกอบรม	๒๐,๐๐๐ บาท
รวม	๗๓๓,๒๐๐ บาท

“ ทุกวันนี้มีแต่รอยยิ้ม
เพราะเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ครอบครัว
และคนในสังกัดอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข..
ภูมิใจที่ได้ทำตามแนวพระราชดำริ
แล้วประสบผลสำเร็จ..ถ้าไม่มีในหลวง
ไม่รู้ว่าจะชีวิตนี้จะเป็นอย่างไร
จะมีกินมีใช้หรือเปล่าก็ไม่รู้..ยังคิดเสียดายเวลา
ช่วงที่ไม่ได้ทำอีกตั้งมากมาย ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ เกษตรผสมผสาน

นายจรัสญ นวลพลอย

ที่อยู่ : เลขที่ ๗๙ หมู่ที่ ๔ บ้านบ่อหลวง ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๔๑๒,๐๐๐ บาท

“เกษตรผสมผสาน สร้างงาน
สร้างที่ดิน”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายจรรยา นวลพลอย เริ่มต้นชีวิตหลัง
แต่งงานด้วยเงินทุน ๗,๐๐๐ บาท ทำอาชีพ
ไร่อ้อยในพื้นที่ ๑๐ ไร่ ราคาไม่ดีก็จะเปลี่ยนเป็นสับปะรด ผักแว่น ข้าวโพด
เลี้ยงสัตว์ ในรูปแบบของเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว พึ่งพาสารเคมีเป็นหลักจนกระทั่ง
เคยเห็นนกมากินพืชผลแล้วตายมาแล้ว แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ล้มลุก
คลุกคลานมาโดยตลอด ช่วงว่างเว้นจากเก็บเกี่ยวก็ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการ
รับจ้างทั่วไป ต่อมาได้สมัครใจเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิต
ทางการเกษตร (คปร.) และได้ปรับรูปแบบการเกษตรมา
เป็นแบบไร่นาสวนผสมและมีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรม
ภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ นำความรู้ที่ได้
มาจัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ใน
รูปแบบฟาร์ม

เริ่มเปลี่ยนชีวิต...สู่เศรษฐกิจพอเพียง

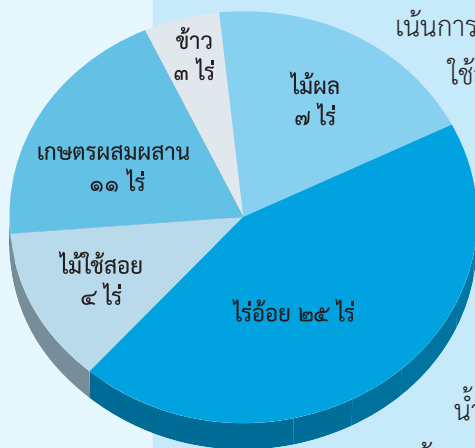

นายจรูญ เริ่มเรียนรู้จากการปลูกพืชโตเร็ว เช่น กล้วย ข้าวโพด พืชผักสวนครัว โดยสังเกตจดจำให้เหมาะกับฤดูกาลเหลือกินก็ได้ ขายปลูกพืชไม้ผลผสมผสาน ปลูกข้าวไว้สำหรับบริโภค ระยะเวลา ๓ ปี ผ่านไปเริ่มเห็นผล จึงขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆตามกำลังที่ทำได้ หมั่นเรียนรู้พัฒนาการทำเกษตรแบบผสมผสานอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเกิดองค์ความรู้ประยุกต์การเพาะปลูกกล้วยน้ำว้าให้ได้ ๑๒ หวีใน ๑ เครือ (ปกติสูงสุดได้ ๑๐ หวี) และทำเป็นคู่มือ

แนะนำผู้เข้ามาเรียนรู้ ปัจจุบันนายจรูญมีรายได้ที่มั่นคงหมุนเวียนตลอดทั้งปีมี ความเป็นอยู่ที่สมบูรณ์ สามารถเก็บเงินซื้อที่ดินเพิ่มขึ้นได้อีก สร้างความสุขและความมั่นคงให้กับครอบครัวเสมอมา

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ได้จัดสรรพื้นที่ออกเป็นส่วนๆ เช่น สำหรับปลูกพืช พื้นที่เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ที่เหมาะสม เน้นการบำรุงดิน มีการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสดใช้น้ำหมักชีวภาพ ลดการใช้สารเคมี เพื่อลดต้นทุนการผลิต ปัจจุบันมีการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่จำนวน ๕๐ ไร่ โดยแบ่งพื้นที่จำนวน ๑๑ ไร่ สำหรับเกษตรกรรมในรูปแบบผสมผสาน

๑. ทำไร่อ้อยในพื้นที่จำนวน ๒๕ ไร่ รายได้เอาไว้เป็นเงินเก็บประจำปี

๒. จัดสรรเป็นพื้นที่ประมาณ ๖ - ๗ ไร่ เพื่อปลูกไม้ผล โดยมุ่งเน้นปลูกกล้วยน้ำว้า กล้วยไข่ มะพร้าว มะม่วง และได้นำผลไม้หลากหลายชนิดปลูกแซมในพื้นที่ เช่น ขนุน กล้วยหักมุก กล้วยหอม กระท้อน ส้มโอ

๓. ไร่นาสวนผสมจำนวน ๑๑ ไร่ โดยแบ่งพื้นที่สำหรับปลูกข้าวจำนวน ๓ ไร่ และปลูก พืชผักสวนครัวสลับกับการปลูกข้าว เช่น ชะอม ข่า ตะไคร้ มะกรูด ผักชี ผักกาด ผักบุ้ง กะเพรา พริก บวบ ถั่วฝักยาว ที่เหลือเป็น พื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อน้ำและที่อยู่อาศัย

๔. ปลูกไม้ใช้สอยบนเนื้อที่จำนวน ๔ ไร่ ไม้ใช้สอยที่นำมาปลูกได้แก่ สน สัก ยางนา แดง พยุง เก็บไว้ให้ลูกหลานในอนาคต

๕. กันพื้นที่บางส่วนไว้สำหรับปลูกหญ้าแฝก ผลิตปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก และทำน้ำหมักชีวภาพ

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

๑) พืชไร่	๒๐๐,๐๐๐ บาท
๒) พืชสวน, ไม้ผล	๑๐๐,๐๐๐ บาท
๓) เลี้ยงสัตว์	๘๒,๐๐๐ บาท
๔) การฝึกอบรม	๓๐,๐๐๐ บาท
รวม	๔๑๒,๐๐๐ บาท

“เราไม่ได้คาดหวังว่าชุมชนหรือแรงงานคืนถิ่น
จะนำองค์ความรู้หรือวิชาชีพ
ไปสร้างรายได้เชิงเศรษฐกิจจนร่ำรวย
เราหวังเพียงให้เขาสามารถเพิ่มรายได้
ลดรายจ่ายในครัวเรือนให้พออยู่พอกิน
สามารถพึ่งพาตนเอง เอาตัวรอดได้ในยุคเศรษฐกิจใน
ปัจจุบันเท่านั้น ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ

ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

นายวิรัตน์ จินลักษณะณ์

ที่อยู่ : เลขที่ ๑๓๓ หมู่ ๖ ตำบลเกาะโพธิ์ อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๗๐๐,๐๐๐ บาท

“จากแรงบันดาลใจ...
จนได้เป็นปราชญ์”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายวิรัตน์ จินลักษณะ เดิมเป็นพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครกว่า ๒๐ ปี แต่แล้วก็ชีวิตพลิกด้วยพิษเศรษฐกิจถูกจ้างให้ออกจากงาน จึงหันเหกลับบ้านเกิดมาประกอบอาชีพการเกษตร ภู่อเงิน ธ.ก.ส. มาลงทุนโดยเริ่มจากการทำนาและปลูกส้มโอ แต่ก็ไม่ค่อยได้ผลสำเร็จ ผลผลิตที่ได้ต่ำไม่คุ้มค่ากับการลงทุน เนื่องจากมีปัญหาเรื่องดินเปรี้ยว ซึ่งในขณะเดียวกันครอบครัวก็ได้เข้าร่วมกับโครงการ การปรับโครงสร้างลดพื้นที่การทำนาทำไร่นาสวนผสม (คปร.) ในโครงการพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่ และเริ่มต้นบนเนื้อที่ ๑๕ ไร่ จากเนื้อที่ ๒๙ ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (สกป.) ที่ได้สืบทอดมาจากบิดา ในครั้งนั้นได้รับเงินพระราชทานเงินทุนจำนวน ๕,๐๐๐ บาท ทำให้เกิดแรงบันดาลใจและปรับเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ นำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เคยมีพระราชดำริว่า “จงปลูกในสิ่งที่เรากิน และกินในสิ่งที่เราปลูก” จึงมุ่งมั่นที่จะทำการเกษตรให้ประสบผลสำเร็จนับแต่นั้นเป็นต้นมา

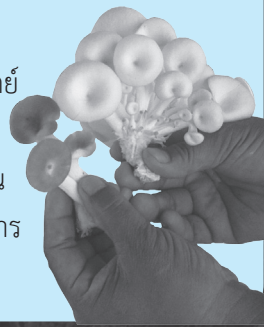

จากแรงบันดาลใจ... จนได้เป็นปราชญ์

นายวิรัตน์ เริ่มต้นจากการทำนาปลูกพืชผักผลไม้เลี้ยงปลา เลี้ยงกบขายในพื้นที่ ๑๕ ไร่ ด้วยความใฝ่รู้มุ่งมั่นและได้รับการฝึกอบรมเพิ่มความรู้จากโครงการฯ อยู่เสมอ กิจกรรมที่ทำจึงเริ่มเห็นผลชัดเจน ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ขยายพื้นที่ทั้งหมดจนเต็ม ๒๙ ไร่ โดยการขุดบ่อเลี้ยงปลาขนาดใหญ่ ๘ บ่อ เช่น ปลา สลิด ปลาสร้อย ปลานิลฯ นำปลาที่ได้มาจำหน่ายเป็นปลาสดและทำการแปรรูป ปลูกพืชสวน หลากหลายชนิดตั้งแต่ พืชรายวัน เช่น โหระพา กระเพรา ข่า ตะไคร้ พืชรายอาทิตย์ เช่น ชะอม พืชรายเดือน อย่างเช่น มะนาว มะพร้าวอ่อน และพืชรายปี เช่น มะยงชิด นาข้าวสามารถทำให้ มีรายได้เข้ามาทุกวันแล้วทำบัญชีบันทึกต้นทุน-กำไรในแต่ละเดือน บริหารจัดการใช้เงินที่ได้มา อย่างถูกต้อง จึงทำให้ นายวิรัตน์ ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

จากแรงบันดาลใจและถูกต่อเติมด้วยความมุ่งมั่น ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีจิตใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ จึงทำให้ทุกวันนี้ และจากความสำเร็จดังกล่าว นายวิรัตน์ได้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ทำหน้าที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ในการบริหารศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน เป็นศูนย์กลางในการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ปัจจุบันมีกิจกรรมจำนวนมากบน เนื้อที่ ๒๙ ไร่ อันได้แก่

๑. ทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยปลูกไม้ผลและพืชผักหลายชนิดรอบคันบ่อปลา เช่น มะม่วง, มะดัน, กระต้อนและพืชผักหลากหลายชนิด (ปัจจุบันกำลังฟื้นฟูภายหลังถูกน้ำท่วมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔)

๒. ขยายพันธุ์ไม้ผลภายในศูนย์ โดยการติดตา การทาบกิ่ง การตอนกิ่ง และการเสียบยอด

๓. ผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพ และทำน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ในพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง

๔. เลี้ยงปลาจำนวนทั้งสิ้น ๘ บ่อ เพื่อจำหน่ายเป็นปลาสด และแปรรูป

๕. นำปลาที่เลี้ยงในบ่อมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อจำหน่าย

๖. การถนอมอาหารและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรต่างๆ

๗. ปลูกข้าว สำหรับไว้บริโภค

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน บาทต่อปี	รายได้ บาทต่อปี
๑) ไม้ผล	-	-
๒) ขยายพันธุ์ไม้ผล	-	-
๓) เลี้ยงปลา	๒๓๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐
๔) เลี้ยงกบ	๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
รวม		๗๐๐,๐๐๐

หมายเหตุ : เนื่องจากกำลังฟื้นฟูพื้นที่ปลูกไม้ผลจากภาวะน้ำท่วมเมื่อปี ๒๕๕๔ จึงยังไม่มียอดรายได้

“ตั้งแต่มีโครงการส่งน้ำระบบชลประทาน
ก็มีความสมบูรณ์มากขึ้น
จากที่เคยทำนาได้ปีละครั้ง
ก็สามารถทำได้เพิ่มขึ้นเป็นปีละ ๒ ครั้ง
และยังสามารถปลูกพืชผัก เช่น
แตงกวา มะระ ได้ผลผลิตสมบูรณ์ทุกฤดู
ทำให้ชีวิต สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง
และดียิ่งๆขึ้นไป จนสามารถซื้อ
เครื่องจักรในการทำเกษตร
รถไถนา รถยนต์ เป็นของตนเองได้”

เกษตรกรผู้ใช้น้ำ โครงการเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นายชั้น โสภา

๘๕ หมู่ที่ ๗ ตำบลพระยาท อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุรินทร์

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๒๐๕,๕๐๐ บาท

“จากชาวนา...สู่การเป็นผู้รับ”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายชั้น โสภา อายุ ๖๐ ปี การศึกษาจบมัธยมศึกษาตอนปลาย มีพื้นเพเดิมอยู่บ้านป่าคา ตำบลห้วยบง อำเภอนครหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อจบการศึกษาได้ออกมาช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม ภายหลังแต่งงานมีครอบครัว ได้ย้ายมาทำการเกษตรในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยทำการปลูกข้าวและปลูกพืชผักหลังนา มีพื้นที่ ๖๐ ไร่ นอกจากนั้นได้รับซื้อพืชผักจากเกษตรกรในพื้นที่เพื่อส่งไปขายยังตลาดไท กรุงเทพมหานคร ก่อนมีโครงการสูบน้ำแก่งคอย-บ้านหม้อ ซึ่งเป็นโครงการที่ช่วยนำน้ำจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์มายังพื้นที่เกษตรกร ก็จะเน้นการปลูกข้าวในฤดูฝน ตามด้วยการปลูกพืชผัก โดยใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งในบางปีก็ประสบกับปัญหาความแห้งแล้ง ทำให้ได้ผลผลิตไม่เต็มที่แต่ก็ยังคงประกอบอาชีพด้วยความอดทนมาโดยตลอด

ชีวิตที่เปลี่ยนไป... จากสายน้ำของในหลวง

กระทั่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้มีการสร้างระบบชลประทานจากโครงการสูบน้ำแก่งคอย-บ้านหมอ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการเชื่อมปาสักชลสิทธิ์ ทำให้มีน้ำต้นทุนเพียงพอที่สามารถทำการเพาะปลูกข้าวได้ปีละ ๒ ครั้ง จึงได้เปลี่ยนรูปแบบจากการปลูกข้าวในฤดูฝนตามด้วยพืชผัก มาเป็นปลูกข้าวนาปรังปีละ ๒ ครั้งแทน นับแต่เริ่มโครงการเป็นต้นมา ปรับวิธีการทำนาโดยการนำสารอินทรีย์มาใช้ควบคู่กับสารเคมีในนาข้าวเพื่อลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมแนะนำเพื่อนเกษตรกรให้หันมาใช้สารอินทรีย์กันมากขึ้น เพราะช่วยลดต้นทุนการผลิตและมีความปลอดภัยกับตัวเองมากกว่าการใช้สารเคมี

แต่เนื่องจากการทำการเกษตรจึงไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงอุปสรรคใหญ่ที่สำคัญได้นั่นคือเรื่องของแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลระบาด แต่นายชั้นก็สามารถแก้ไขได้โดยการใช้น้ำส้มควันไม้ฉีดขับไล่แมลงและใช้เชื้อราบิวเวอร์เรีย (*Beauveria bassiana*) ใช้ฉีดพ่นเพื่อกำจัดปัญหาที่ทำให้เกิดโรคกับแมลง จำพวกเพลี้ยต่างๆ หนอนผีเสื้อ ตัวง และแมลงวัน หรือยังทำให้ผลผลิตในแปลงไม่ถูกทำลาย

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

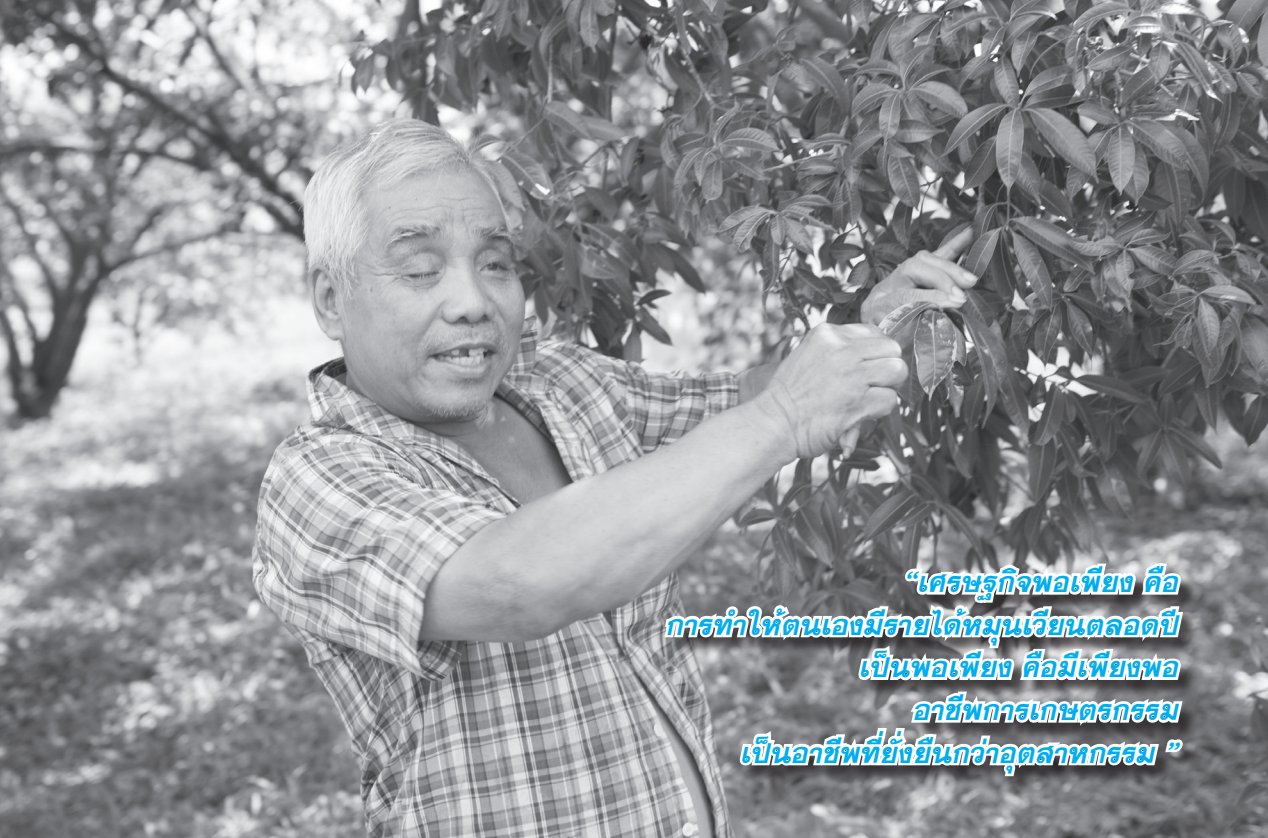
ด้วยได้รับการจัดสรรน้ำจากโครงการ ซึ่งทำให้อาชีพเกษตรกรของตน ไม่ว่าข้าว หรือ พืชผัก สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี จากเดิมต้องพึ่งพาแหล่งน้ำจากธรรมชาติ บางปีประสบ ปัญหาน้ำขาดแคลนพืชผลเสียหาย ขาดรายได้ แต่เมื่อมีระบบชลประทานจากโครงการสูบน้ำแก่งคอย-บ้านหมอ ทำให้มีแหล่งน้ำต้นทุนที่อุดมสมบูรณ์สามารถทำนาได้ปีละ ๒ ครั้ง และปลูกแตงกวา มะระ เป็นรายได้เสริม ผลผลิตสมบูรณ์ทุกฤดู ทำให้มีรายได้พอเลี้ยงครอบครัว ไม่ขาดแคลน โดยแต่ละปีมีรายได้จากการทำนาไม่ต่ำกว่าปีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถ้าหากปีไหนข้าวราคาดี หรือมีระบบการจำหน่ายข้าวก็จะมีรายได้ถึงเกือบ ๔๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งยังเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ตำบลพระยาท อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลบุรี เป็นวิทยากรอบรม ให้ความรู้ด้านการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และสารอินทรีย์ ความรู้ ให้กับเกษตรกรผู้สนใจ นอกจากนั้นได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ และได้เป็นผู้ใหญ่บ้านดีเด่น และปัจจุบันดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการจัดการชลประทานแก่งคอย-บ้านหมอ (JMC)

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

ต้นทุน	มูลค่า	ผลผลิต	รายได้สุทธิ
(นา ๖๐ ไร่ พันธุ์ กข.๗๑)	(บาท)	(กิโลกรัม)	บาท
๑) ค่าเตรียมแปลง	๓๐,๐๐๐	๔๙,๘๐๐	๓๙,๘๐๐
๒) ค่าเมล็ดพันธุ์	๒๒,๕๐๐	(เฉลี่ย ๘๓๐ กก.ต่อไร่)	(ราคา ๘,๐๐๐ บาทต่อตัน*)
๓) ค่าปุ๋ย สารเคมี ยาคุมหญ้า	๖๐,๐๐๐		
๔) ค่าน้ำมันเครื่องตัดหญ้า	๖,๐๐๐		
๕) ค่ากระแสไฟฟ้าสูบน้ำมาปริง	๒๗,๐๐๐		
๖) ค่าจ้างแรงงานรวมทุกขั้นตอน	๔๗,๔๐๐		
รวม	๑๙๒,๙๐๐		๒๐๔,๕๐๐

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

หมายเหตุ * หากมีการรับจ่านา จะได้ค่าจ่านา ต้นละ ๑๗,๐๐๐ บาท มีรายได้สุทธิ ๔๔๗,๕๐๐ บาท

“เศรษฐกิจพอเพียง คือ
การทำให้ตนเองมีรายได้หมุนเวียนตลอดปี
เป็นพอเพียง คือมีเพียงพอ
อาชีพการเกษตรกรรม
เป็นอาชีพที่ยั่งยืนกว่าอุตสาหกรรม ”

ศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่รับน้ำ เชื้อนขุนด่านปราการชลฯ ด้านเกษตรผสมผสาน
นายจรัสญ จวนเจริญ

ที่อยู่ : เลขที่ ๘๑/๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๑,๑๐๕,๐๐๐ บาท

“มะปรางเงินล้าน...
ด้วยขุนด่านปราการชลฯ”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายจรูญ จวนเจริญ อายุ ๖๗ ปี จบประถมศึกษาปีที่ ๔ เดิมมีอาชีพทำนาเป็นหลัก ซึ่งประสบปัญหาทุกปีบางปีน้ำท่วม ไม่ได้ผลผลิตทำให้มีหนี้สิน มีรายได้ไม่เพียงพอส่งให้ลูก ๆ เรียนหนังสือในระดับการศึกษาที่สูง ๆ ได้ ต้นทุนในการทำนา ๑ ไร่เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท ขายข้าวได้ ไร่ละ ๒,๔๐๐ บาท ซึ่งได้กำไรน้อยมาก ทำให้บางปีขาดทุนตลอดมา ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ มีโอกาสได้เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร(คปร.) สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก จึงได้พัฒนาปรับเปลี่ยนจากการทำนาเพียงอย่างเดียวเป็นการทำไร่สวนผสม เพื่อลดความเสี่ยงและให้มีรายได้ตลอดปี

การเกษตรตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่

หลังจากได้เข้าร่วมอบรมกับเจ้าหน้าที่มาโดยตลอด จึงเกิดความคิดที่จะปรับเปลี่ยนจากการทำนาเพียงอย่างเดียวหันมาทำสวนควบคู่ไปด้วย โดยได้กู้เงิน ธกส. มา ๑๘๐,๐๐๐ บาท ทำการขุดบ่อเพื่อกักเก็บน้ำตามคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ และได้รับการสนับสนุนจาก

โครงการขุดบ่อกักเก็บน้ำให้จำนวน ๑ บ่อ กระจายทั่วบนพื้นที่ ๕ ไร่ของตนเอง โดยทำการปลูกมะยงชิด และสวนมะปรางแบบยกร่อง เพื่อให้สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งและสามารถเลี้ยงปลาควบคู่กับการทำสวนได้ นอกจากนี้ยังปลูกกระถ่อนและมังคุด เป็นไม้ผลเสริมอีกด้วย ปลูกพืชผักสวนครัว เช่น กระเพรา โหระพา แมงลัก และกล้วย พร้อมทั้งได้ขยายกิ่งพันธุ์มะยงชิดและกิ่งพันธุ์มะปรางเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริม แล้วยังคงทำนาข้าวไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน

จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ลุงจรรยา ได้เป็นเป็นเกษตรกรตัวอย่าง และได้รับการคัดเลือกให้จัดสร้างเป็นศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่รับน้ำเขื่อนขุนด่านปราการชลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านเกษตรผสมผสานเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ส่วนรวม ด้านการทำเกษตรผสมผสาน ให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่เข้ามารับคำปรึกษาด้วยความเต็มใจที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ จากการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เมื่อว่างเว้นจากการทำงานก็จะค้นคว้าทดลองริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อทำให้เกิดความรู้ใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์อันที่จะเป็นประโยชน์ต่อการ

ศึกษาเรียนรู้ต่อไปอย่างไม่เคยหยุดนิ่ง มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสม เช่นการนำหอยเชอรี่มาทำเป็นน้ำหมักร่วมกับสารเร่ง พด. ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือการทำเครื่องห่อกระถ่อนแบบง่าย ๆ จนได้รับรางวัลเกียรติบัตรแห่งภูมิปัญญาเกษตรกรไทย

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

บนพื้นที่ดินจำนวน ๑๐ ไร่ของลุงจรรยา ได้ทำการเกษตรตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ มีกิจกรรมในพื้นที่ดังนี้

๑. พื้นที่อยู่อาศัย

๒. พื้นที่ทำสวนมะยงชิด และมะปรางหวาน จำนวน ๔๐๐ ต้น มีผลผลิต ประมาณ ๔ ตันต่อปี ซึ่งเป็นรายได้หลักของครอบครัว

๓. บ่อน้ำ กระจายอยู่ทั่วไปบนพื้นที่ สำหรับใช้น้ำ และเลี้ยงปลา รอบ ๆ ขอบบ่อปลูกพืชผักสวนครัว

๔. พื้นที่สำหรับกึ่งพันธุ์มะยงชิด และมะปรางหวาน จำนวน ๓,๐๐๐ ต้น เพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

วันนี้ลุงจรรยา เป็นเกษตรกรที่ยึดหลักแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต มีความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพของตนเอง ดังคำกล่าวของนายจรรยาว่า “เศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำให้ตนเองมีรายได้หมุนเวียนตลอดปี เป็นพอเพียง คือมีเพียงพอ อาชีพการเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ยั่งยืนกว่าอุตสาหกรรม”

สรุปผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๖

ต้นทุน	มูลค่า (บาทต่อปี)	รายได้ (บาทต่อปี)	รายได้สุทธิ (บาทต่อปี)
๑) มะปรางหวานและมะยงชิด	๕๕,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐	๗๔๕,๐๐๐
๒) กึ่งพันธุ์มะยงชิดและมะปรางหวาน	๓๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐
รวม	๘๕,๐๐๐	๑,๑๐๐,๐๐๐	๑,๐๑๕,๐๐๐

“จากภารโรงธรรมดา ๆ คนหนึ่ง
วันดีคืนดี สองมือของเขากลับสามารถ
เสก “ดิน” ให้กลายเป็น “เงิน”
เสก “ต้นไม้” ให้กลายเป็น “ทอง”
ส่วนตัวเขาเองก็กลายมาเป็นเกษตรกรผู้รอบรู้
”

ศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่รับน้ำ เชื้อนขุนด่านปราการชลฯ ด้านเกษตรผสมผสาน
นายไสว ศรียา

ที่อยู่ : เลขที่ ๔๔/๒ ถนนนครนายก-ท่าด่าน หมู่ที่ ๖ ตำบลหินตั้ง อ.เมือง จ.นครนายก
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๗๓๐,๐๐๐ บาท

“จากภารโรงธรรมดาๆ...
มาเป็นปราชญ์ผู้รอบรู้”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายไสว ศรียา อายุ ๗๒ ปี การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีบุตรจำนวน ๔ คน เดิมมีอาชีพรับราชการ ตำแหน่ง นักการภารโรง และทำสวนและทำนาเป็นอาชีพเสริม สมัยก่อนเคยเป็นภารโรงที่มีนักเรียนรักมากมาย เพราะเขาเป็นคนใจดี แต่สุดท้ายก็ตัดสินใจลาออกเพราะเงินเดือนภารโรงที่ได้คงไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงลูกทั้ง ๔ คน ซึ่งวันทีลาออกนั้นบรรดานักเรียนที่คุ้นเคยกับคุณลุงหลายคนถึงกับร้องไห้ไม่อยากให้คุณลุงจากโรงเรียนไปเลยทีเดียว

หลังจากลาออก คุณลุงไสวก็มานั่งคิดอยู่ที่บ้านในจังหวัดนครนายกว่าจะทำอะไรดี เพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว แล้ววันหนึ่ง คุณลุงก็ได้เจอกับ คุณถาวร ชูผล เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก เข้ามาแนะนำให้คุณลุงทำสวน ซึ่งตอนนั้นคุณลุงก็ลังเลว่าจะไปทำสวนได้อย่างไรความรู้อะไรเลยก็ไม่มี แต่คุณถาวรก็บอกว่าจะสอนให้คุณลุงจึงตัดสินใจลองทำดูเพราะที่บ้านก็พอมีที่ดินอยู่

การเกษตรตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่

หลังจากนั้น คุณถาวรก็นำพันธุ์มะม่วง ๑๐๐ ต้น มาให้คุณลุงปลูกในพื้นที่ ๑ งาน คุณลุงจึงลงทำตาม แนะนำโดยชุดหลุม กว้าง ๑ เมตร ยาว ๑ เมตร ลึก ๑ เมตร จำนวน ๑๐๐ หลุม จากนั้น คุณลุงก็ปลูก ต้นไม้ตามคำแนะนำหลาย ๆ อย่าง เช่น เรื่องวิธีการ ใส่ดินในหลุม หรือการปลูกต้นไม้หันไปทางทิศใด ที่จะทำให้ต้นไม้โตเร็วขึ้น และก็เป็น อย่างนั้นจริง ๆ เพราะผ่านไปเพียงเดือนเดียว ต้นมะม่วงของคุณลุงก็แตกใบอ่อนแล้ว

เมื่อต้นมะม่วงโต คุณถาวรก็ให้ต้นต่อของมะม่วงแก้วมาทาบกิ่งขยายพันธุ์ต่อ เพื่อขายกิ่งพันธุ์ แต่คุณลุงก็ไม่ได้หยุดแค่การขายกิ่งพันธุ์ เขายังหาความรู้เพิ่มเติมด้วย การตระเวนไปอบรมสัมมนาในเรื่องเกี่ยวกับการเกษตรทั้งหลาย และได้แลกเปลี่ยน ประสบการณ์กันระหว่างเกษตรกรคนอื่น ๆ ทำให้คุณลุงได้ความรู้มากมาย รวมทั้งจากคำ บอกเล่าปากต่อปากในเกษตรกรพื้นที่ต่าง ๆ ก็ทำให้คุณลุงสามารถขายกิ่งพันธุ์มะม่วง พันธุ์ดีได้อีกด้วย จึงได้ตัดสินใจขยายพื้นที่เพาะปลูกขึ้น จากเดิม ๑ งาน เป็น ๓๐ ไร่

ด้วยความรู้ที่ได้มาจากการไปศึกษาดูงานโครงการพระราชดำริ จากสถานที่ต่าง ๆ นั้นเอง เช่น เรื่อง “แก้งดิน” ที่แก้ปัญหาดินเปรี้ยว ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริ คุณลุงจึงลงปรับมาให้ “แก้งพริก” ดูบ้าง ด้วยการปลูกพริกในกระถาง และแขวนห้อยหัวไว้แบบไม่เหมือนชาวบ้าน คุณลุงบอกว่าทำแบบนี้แล้วพริกจะเวียนหัว สุดท้ายก็ออกลูกเต็มไปหมดจริง ๆ

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

บนพื้นที่ดินจำนวน ๓๐ ไร่ คุณลุงไสว ได้ทำการเกษตรตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ดังนี้

๑. พื้นที่อยู่อาศัย
๒. พื้นที่ทำสวนจำนวน ๒๘ ไร่ มีปลูกส้มโอ จำนวน ๒๐ ไร่ ปลูกมะปรางหวาน จำนวน ๓ ไร่ ปลูกมะยงชิด จำนวน ๒ ไร่ ปลูกขนุน จำนวน ๒ ไร่และปลูกมะไฟ จำนวน ๑ ไร่ ซึ่งเป็นรายได้หลักของครอบครัว
๓. พื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัว
๔. พื้นที่สำหรับกักพันธุ์มะยงชิด และมะปรางหวาน เพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริม
๕. บริเวณสำหรับจำหน่ายผลไม้จากสวน
๖. ผลิตน้ำมันไบโอดีเซล ๒,๐๐๐ ลิตรต่อปี

จากการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การศึกษาการทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพแทนการใช้ปุ๋ยเคมีในการบำรุงพืชสวนและกำจัดศัตรูพืช เช่น การใช้สารสะเดาฉีด พ่นแทนยาปราบศัตรูพืชที่เป็นสารเคมี ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ และยังช่วยสิ่งแวดล้อมให้สะอาดปราศจากมลพิษ และไม่มีสารตกค้างปนเปื้อนในดินและแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เป็นวิทยาทานถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่มาเยี่ยมชมจุดถ่ายทอดด้านการขยายพันธุ์ไม้ผล ทั้งในและนอกสถานที่ ซึ่งการถ่ายทอดความรู้จะเป็นรูปธรรม เห็นผลชัดเจน เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สามารถผลิตพืชอาหารได้เพิ่มเติม

สรุปผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๖			
กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (บาทต่อปี)	รายได้ (บาทต่อปี)	รายได้สุทธิ (บาทต่อปี)
๑) ไม้ผล เช่น มะยงชิด มะม่วง	๑๕๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐
๒) กิ่งพันธุ์ไม้ผล	๕๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๔๕๐,๐๐๐
๓) ผลิตน้ำมันไบโอดีเซล	๒๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
รวม	๒๒๐,๐๐๐	๙๕๐,๐๐๐	๗๓๐,๐๐๐

ละม้าย พังแสงสุ

บังอร ไชยเสนา

พิมพ์ โถตันคำ

ขวัญใจ แก้วหาวงศ์

ด.ต.ปัญญา ประชาจิตเสนีย์

ทองปาน พิมพ์พานิช

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมคิด ศรีลาวงค์

วิเศษ คำไชโย

ทองใส สมศิริ

ทรงยศ โสมาบุตร

วัน หลวงสีโยธา

กลุ่มเพาะพันธุ์ไม้
ห้วยยาง

“ผมเริ่มต้นด้วยเงินติดกระเป๋าทิ้ง ๒๕ บาท...
ขอใช้มีความเชื่อมั่น มีความตั้งใจจริง
ขยัน อดทน อดออม..
วันนี้เป็นเกษตรกรตัวอย่าง มีกิน มีใช้
มีโอกาสดูแลเจ้าแม่สมเด็จพะพรหมราชสุดาฯ
มีชื่อเสียง มีเกียรติในสังคม
ได้ออกโทรทัศน์ ได้ถ่ายทอดความรู้ให้คนอื่น....
เกิดมาชาตินี้สมบูรณ์แบบแล้ว ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านเกษตรผสมผสาน

นายละม้าย พังแสงสุ

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๔ บ้านนาคำ ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๒๔๖,๐๐๐ บาท

“จากจ้เหล้า...หันอาส
เป็นหมอยาสมุนไพร”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายละมัย พังแสงสุ อายุ ๕๙ ปี อดีตลูกจ้างศูนย์ศึกษาการพัฒนา
ภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จบการศึกษาประถมศึกษาปีที่
๔ เริ่มทำงานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ จากนั้นก็ชอบสนุกสนาน ดิด
เหล้า จนได้สร้างหนี้สินโดยไม่รู้ตัว ทำให้มีเงินรายได้ไม่เพียงพอกับ
ค่าใช้จ่ายในครอบครัวจำเป็นต้องหยิบยืมเพื่อน ๆ จนเป็นหนี้ก้อนใหญ่ถึง ๙๐,๐๐๐ บาท และไม่สามารถ
ใช้หนี้ได้จนทำให้เกิดความท้อแท้ เหงื่อเย็น เนื่องจากรายได้ประจำไม่มากนักเพียงพอมีกินมีใช้ไป
เดือนๆ กับการทำงานประจำเพียงวันละ ๕๒ บาท ซึ่งก็เมื่อไหร่จะมีเพียงพอใช้หนี้สินร่วมแสนบาท ที่
ตัวเองได้กู้ยืมมาซึ่งก็สร้างความสั่นคลอนให้กับสภาพของครอบครัวติดตามมาอีกด้วย

กล่าวกิต..ชีวิตเปลี่ยนได้

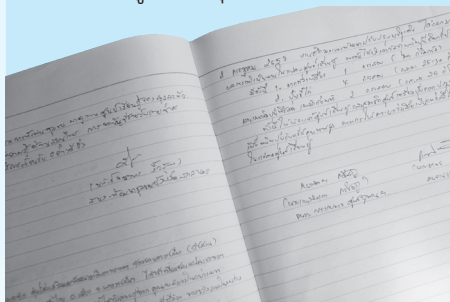

จากปัญหานี้สินที่เรื้อรังสะสมมานาน ไม่สามารถใช้หนี้ได้ จึง
เริ่มคิดหาหนทาง และทางเลือกให้กับชีวิตตัวเองโดยคาดหวัง
ว่าจะมีกินมีใช้ ไม่เป็นหนี้สิน ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ศูนย์ศึกษาภูพาน
ได้ประกาศรับสมัครเกษตรกรต้นแบบเพื่อทำเกษตรผสมผสาน
ตามแนวทางทฤษฎีใหม่เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางพระ
ราชดำริของในหลวง ตนจึงได้ตัดสินใจไปสมัครเป็นเกษตรกร
ต้นแบบ ซึ่งเจ้าหน้าที่โครงการถามว่า แน่ใจนะว่าจะมาเป็นเกษตรกร ซึ่งตัวเองคิดว่า อยู่อย่างพอเพียง
น่าจะดีกว่าที่ผ่านมา ซึ่งเป็นแนวคิดพ่อของแผ่นดิน จึงเชื่อมั่นว่าจะทำให้ชีวิตตนเองและครอบครัวมีความสุข
จึงได้ตัดสินใจเข้ามาอยู่ในพื้นที่ที่ทางโครงการจัดสรรให้ จำนวน ๘ ไร่ ด้วยเงินติดกระเปาะเพียง ๒๕
บาท กับความตั้งใจอันแน่วแน่ว่า ต้องทำให้ประสบความสำเร็จให้จงได้ ถึงแม้ว่า จะเหนื่อยล้า ท้อแท้ จะ
อดทน ขยัน ไม่ยอมแพ้อุปสรรคปัญหาใด ๆ ทั้งสิ้น

ตั้งมั่นอย่างเต็มที่..ในวิถีพอเพียง

ด้วยความตั้งใจเด็ดเดี่ยว จริงจัง มานะ อดทน ซื่อสัตย์ ทางศูนย์ฯ ได้สนับสนุนเงินทุนสำหรับซื้อเมล็ดพันธุ์ต่าง ๆ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท เริ่มได้ลงมือปลูกพืชผักที่กินได้ก่อน เช่น ผักบุ้ง ข้าว ตะไคร้ กระเพรา แมงลัก มะเขือ ถั่วฝักยาว ผักทอง ผักทุกอย่างที่กินได้ พร้อมกับทำนาข้าวเอาไว้กินควบคู่ไปด้วย ซึ่งพืชผักที่ปลูกปีแรกที่เหลือกิน แล้วเก็บไปขายจนมีเงินเกือบ ๗๐,๐๐๐ บาท ทำให้ดีใจที่สุด มีกำลังใจและความหวังมองเห็นช่องทางที่จะใช้นี้แล้ว จึงได้พัฒนาการปลูกพืชผลแบบผสมผสาน เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่และปลูกพืชสมุนไพร

ปัจจุบัน นายละมัยและครอบครัว มีรายได้ตลอดทั้งปี ไม่มีหนี้สิน เกิดความสุขและภาคภูมิใจในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ความรู้พิเศษในด้านพืชสมุนไพร กลายมาเป็นหมอรักษาโรคมะเร็ง และได้รับการยกย่องให้เป็นเกษตรกรดีเด่นในปี พ.ศ. ๒๕๕๓

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

บนพื้นที่ จำนวน ๘ ไร่ ของนายละมัย พังแสงสุ ประกอบไปด้วย มีบ่อน้ำ จำนวน ๑ ไร่ ได้เลี้ยงปลานิล ปลาดุกเพียน และปลายี่สก เอาไว้ จำนวน ๒๐,๐๐๐ ตัว ขอบบ่อได้ปลูกไม้ผล เช่น มะม่วง ลิ้นจี่ ลำไย มะละกอ และพืชผักสวนครัวเอาไว้บริโภค

เลี้ยงกบ จำนวน ๖ บ่อ เลี้ยงไก่ดำและไก่พื้นเมือง ทำนาข้าว จำนวน ๖ ไร่

ส่วนที่เหลือปลูกบ้านที่อยู่อาศัยและปลูกพืชสมุนไพร ได้แก่ หนอนใต้ใบ และหญ้าหอมแก้ว ปลูกไว้เป็นรายได้หลัก ประมาณ ๓ งาน ซึ่งปัจจุบันมีรายได้เฉลี่ยมากกว่า ๒๔๐,๐๐๐ บาทต่อปี

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

ต้นทุน (นา ๖๐ ไร่ พันธุ์ กข.๓๑)	ต้นทุน (บาทต่อปี)	รายได้ (บาทต่อปี)	รายได้สุทธิ (บาทต่อปี)
๑) ปลูกข้าว กข.๖, กข.๑๐๕	๘,๑๓๐	๑๐๖,๓๕๐	๙๘,๒๒๐
๒) เลี้ยงไก่ดำ, ไก่พื้นเมือง	๘๐๖	๗,๒๕๕	๖,๔๔๙
๓) เลี้ยงกบในกะชัง	๕,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๑๑,๐๐๐
๔) เลี้ยงปลา	๑,๐๐๐	๕,๒๘๐	๔,๒๘๐
๕) ปลูกไม้ผล	๑,๓๗๗	๒๑,๕๕๖	๒๐,๑๗๙
๖) ปลูกพืชสมุนไพรเพื่อทำยา	๕,๔๐๘	๑๑๒,๒๗๐	๑๐๖,๘๖๒
รวม	๒๑,๓๗๕	๒๖๘,๖๗๖	๒๔๖,๓๐๑

“ จากเดิมที่รู้สึกมีดมบไม่เห็นหนทาง
วันนี้เงินกลับจึงมาหาถึงบ้าน
ไม่ต้องลำบากเหมือนเดิม
ภูมิใจที่ว่า คนเป็นเกษตรกร
สามารถทำให้คนที่มีความรู้สูงๆ มาดูงานได้...
ได้เป็นวิทยากรและเป็นเกษตรกรตัวอย่างในจังหวัดสกลนคร
ด้วยความสำนึกที่น้อมนำเอาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ
จนทำให้สามารถมีที่ดินเป็นของตนเอง
มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
และลูกๆ ได้เรียนหนังสือ ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านเกษตรผสมผสาน
นางบังอร ไชยเสนา

ที่อยู่ : เลขที่ ๒๘ หมู่ ๔ ตำบลซางโง อำเภอมือง จังหวัดสกลนคร
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๘๐๐,๐๐๐ บาท

“กบเงินล้าน...จากรั้วนาสุดรันทด”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นางบังอร ไชยเสนา อายุ ๓๘ เป็นคนไท้ส่วย มาจากอำเภอ กุสุมาลย์ จบเพียงประถมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยความยากจนจึงต้องเดินทางเข้าไปหางานทำในกรุงเทพฯ เพื่อทำงานรับจ้างด้วยค่าแรงวันละ ๓๐๐ บาท ส่งกลับบ้านหมดเหลือใช้เพียงวันละ ๑๐๐ บาท กับการใช้ชีวิตในเมืองหลวงถึง ๕ ปีเต็ม จนกระทั่งได้พบกับสามีคือนายสันต์ จึงตัดสินใจกลับบ้านเกิดเมืองนอน กับบทเรียนที่ว่า การใช้แรงงานนั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย...การขาดโอกาสทางการศึกษาไม่สามารถเจริญก้าวหน้าได้อย่างแน่นอน จากนั้นก็ยึดอาชีพทำนาทำสวนโดยเช่าที่นาจำนวน ๑๐ ไร่ ทำนาบ้าง ทำไร่บ้างและรับจ้างทำงานทุกอย่างที่ได้เงิน ทำงานหนักกระทั่งถึงกับแท้งลูกไปถึง ๒ คน ถึงกระนั้นชีวิตอันแร้นแิดของบังอร ก็ไม่ประสบผลสำเร็จเพราะต้นทุนการเกษตรสูงขณะที่ผลผลิตไม่ได้ราคา ในที่สุดก็ต้องเป็นหนี้ พื้นที่ทำกินที่เช่าเขาอยู่ก็กำลังจะถูกยกเลิกไม่ให้เช่าทำอีก จนต้องกราบไหว้วิงวอนเจ้าของที่ดินเพื่อขอให้ได้ทำกินต่อไป หากปีนี้ทำแล้วไม่มีค่าเช่าที่นา ก็จะยอมทำนาชดใช้ให้กับเจ้าของที่ดินฟรีๆ ติดต่อกันจนครบ ๓ ปี

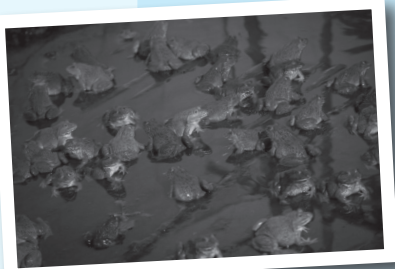

ความมุ่งมั่น..ในวันที่มีดินมน

นางบังอร ยังคงมุ่งมั่นทำการเกษตรหลังจากทำนาปลูกผักเลี้ยงปลา เอาไปขายที่ตลาดคลองผดลองถูกไปเรื่อยๆ จนกระทั่งมาเริ่มเลี้ยงกบ ๕๐ ตัว ด้วยเงินลงทุน ๒,๐๐๐ บาท และได้ผลตอบแทนมาถึง ๒๐,๐๐๐ บาท สร้างความหวังให้กับบังอรขึ้นมาอีกครั้ง แต่ด้วยความที่ไม่มีความรู้ดีพอ ทำให้ปีต่อมาลูกกบตายเกือบยกบ่อความหวังที่จะลืมตาอ้าปากได้ของบังอรก็จบสิ้นลง บังอรคิดหนักเพราะลงทุนไปมากแล้วไม่มีที่พึ่ง ยามคำคืนก่อนนอนก็ไหวพระและที่ขาดไม่ได้ คือ ในหลวงและพระราชินี ที่อยู่บนหัวที่นอนจะกราบภาวนาขอให้ได้มีโอกาสมีที่ดินเป็นของตนเอง และหากมีที่ดินจะยึดน้อมนำเอาแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงนี้มาทำและสร้างตัวเพื่อให้คนทั่วไปรู้ว่า การทำเศรษฐกิจพอเพียงนั้นสามารถสร้างรายได้และมีชีวิตที่ดีขึ้นแน่นอน

และแล้ววันของบังอรก็มาถึง เมื่อเพื่อนบ้านติดธุระจึงยื่นโอกาสทองให้บังอรไปอบรมที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ แทน ซึ่งตนเองก็ไม่เคยรู้เลยว่า มีศูนย์ภูพานอยู่ด้วยและไม่รู้ว่าจะตั้งอยู่ส่วนไหนของเมืองสกลนคร เมื่อได้รับการอบรมครั้งแรกก็ทำให้บังอรเข้าใจทันทีว่า เราจะทำแบบเดิมไม่ได้แล้วความตั้งใจต้องมาด้วยกันกับความรู้ นั่นคือจุดเริ่มต้นที่ถูกต้องของบังอรในการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริ

พอเพียง...อย่างเพียงพอ

มาวันนี้นางบังอร ได้ทำการเกษตรโดยใช้ความตั้งใจและความรู้เป็นตัวนำจนประสบผลสำเร็จ สามารถซื้อที่ดินเป็นของตนเองจำนวน ๕ ไร่ ได้อย่างใจหวัง และใช้ความรู้ที่มีในการพลิกฟื้นแผ่นดิน ๕ ไร่ ให้เป็นแผ่นดินทอง ปลูกพืชผักชนิดต่าง ๆ เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ และเลี้ยงไก่ดำ ปลูกพืชโดยระบบการปลูกในวงบ่อเพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว ปรับปรุงดินด้วยเกษตรอินทรีย์ ทุกวันนี้ผลผลิตทุกอย่างมีพอค้าวิ่งมาซื้อถึงที่ ไม่ว่าจะเป็นพืชผักชนิดต่างๆ กบนา, ปลาหมอ, ดอกดาวเรืองและผลผลิตอื่นๆ สร้างรายได้ต่อปีถึงเกือบ ๑ ล้านบาท..

จากความสำเร็จในแนวทางทฤษฎีใหม่เศรษฐกิจพอเพียงกับการทำการเกษตรแบบผสมผสาน วันนี้ นางบังอร ไชยเสนา สามารถลืมตาอ้าปากได้ มีรายได้เพียงพอเลี้ยงครอบครัวได้อย่างสุขสบาย จากเดิมที่เคยรู้สึกมีด้นไม่เห็นหนทาง วันนี้เงินกลับวิ่งมาหาถึงบ้าน และสิ่งที่ทำให้ภาคภูมิใจในปัจจุบัน คือ การได้รับเกียรติให้เป็นเกษตรกรดีเด่นของจังหวัด และยังเป็นวิทยากรให้กับเกษตรกรต่างๆ และยังเป็นแหล่งศึกษาดูงานของหน่วยงานต่างๆ อีกด้วย

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน	รายได้
	บาทต่อปี	บาทต่อปี
๑) ที่นา	๖,๔๘๐	๑๖,๐๐๐
๒) เลี้ยงไก่	๖๐๔	๓,๐๐๐
๓) ปลูกข้าว	๑,๓๐๐	๓๖,๐๐๐
๔) ปลูกดาวเรือง	๙,๔๐๐	๑๔๓,๐๐๐
๕) เลี้ยงกบ	๘๖,๕๐๐	๖๐๐,๐๐๐
๖) ทำขนม	๑,๖๒๐	๕,๐๐๐
รวม	๑๐๕,๙๐๔	๘๐๓,๐๐๐

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

บนพื้นที่ ๕ ไร่ ได้แบ่งพื้นที่ออกเป็น

๑. บ่อน้ำ จำนวน ๓ บ่อ ๆ ละ ๒ งาน ได้นำปลามาเลี้ยง ได้แก่ ปลา ตะเพียน ปลานิล ปลานวลจันทร์และปลาหมอ บริเวรอบ ๆ ขอบบ่อได้ปลูกมะละกอ ข่า ตะไคร้ และพืชผักสวนครัวเพื่อเอาไว้กินเป็นอาหาร

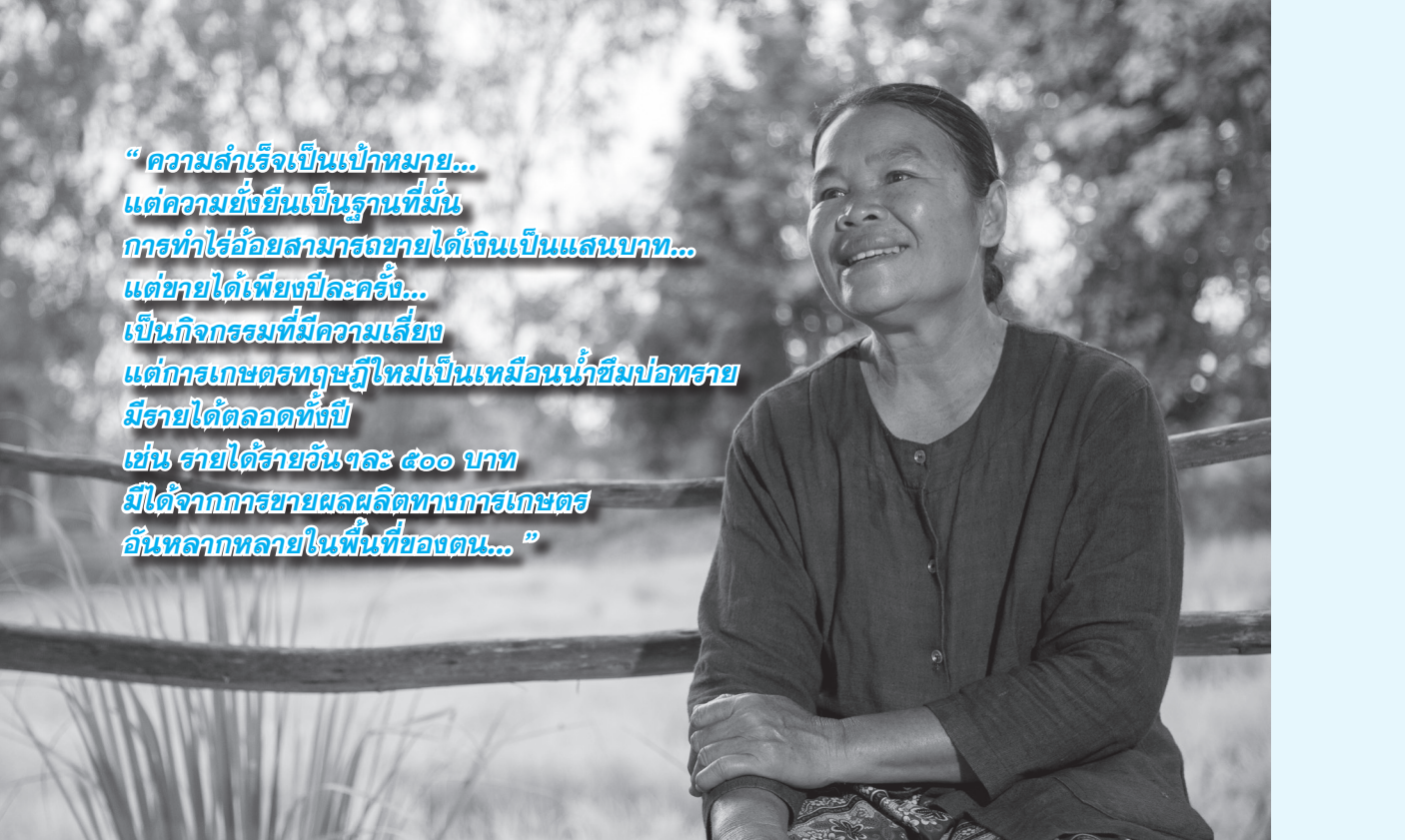
๒. ปลูกสร้างที่อยู่อาศัย และ เล้าไก่ เป็ด

ปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ จำนวน ๑ ไร่

๓. บ่อกบจำนวน ๓,๐๐๐ คู่ บ่อเพาะลูกอีตดส่งออกประเทศลาว เป็นรายได้หลักปีละ ๖๐๐,๐๐๐ บาท

๔. ปลูกพริกและมะละกอในระบบวงบ่อ ขายทั้งผลและกิ่งพันธุ์

๕. พื้นที่เช่า ๑๐ ไร่ ใช้ปลูกข้าว, ทำไร่อาวเรืองและปลูกบัวเป็นรายได้เสริม

“ความสำเร็จเป็นเป้าหมาย...
แต่ความยั่งยืนเป็นฐานที่มั่น
การทำอะไรอย่างสามารถขายได้เงินเป็นแสนบาท...
แต่ขายได้เพียงปีละครั้ง...
เป็นกิจกรรมที่มีความเสี่ยง
แต่การเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นเหมือนน้ำซึมบ่อทราย
มีรายได้ตลอดทั้งปี
เช่น รายได้รายวันละ ๕๐๐ บาท
มีได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตร
อันหลากหลายในพื้นที่ของตน...”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านเกษตรผสมผสานและเลี้ยงปลา
นางพิมพ์ โทดตันคำ

ที่อยู่ : เลขที่ ๙๓ หมู่ ๓ บ้านนาขาม ตำบลนาม่อง อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๓๖๗,๐๐๐ บาท

“กลัวคิด..ชีวิตเปลี่ยน”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นางพิมพ์ โถตันคำ อายุ ๕๗ ปี เดิมเป็นคนจังหวัดกาฬสินธุ์ อดีตหญิงแกร่งทรหด ผู้ผ่านช่วงชีวิตที่ยากลำบากมาตั้งแต่วัยเด็ก จบการศึกษาเพียงชั้นประถม ๔ เริ่มทำงานช่วยพ่อแม่ตั้งแต่อายุ ๑๐ ปี รับจ้างเกี่ยวข้าว ตัดอ้อย หาเงินช่วยครอบครัวเรื่อยมา กระทั่งแต่งงานกับนายบัวทอง เมื่ออายุ ๑๖ ปี ขณะนั้นสามีอายุ ๔๐ ปี ด้วยจำคำสอนของแม่มาว่าถ้าแต่งงานกับคนมีที่ดินเยอะๆก็จะหายจน นางพิมพ์จึงย้ายมาอยู่จังหวัดสกลนคร ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก เพียง ๑๑ ปี หลังแต่งงานสามีก็มาเสียชีวิตลง นางพิมพ์ในสภาพขาดผู้นำกับภาระลูกๆอีก ๓ คนจึงทำให้เกิดความท้อแท้สิ้นหวังในชีวิต จำใจทิ้งลูกเข้ากรุงเทพฯหาเงินอยู่ถึง ๔ ปี ด้วยความเป็นห่วงลูกๆกำลังโตเข้าสู่วัยรุ่น จึงกลับมาดูแลลูกๆด้วยเงินเก็บก้อนเล็กๆก้อนหนึ่งเปิดร้านขายของชำในหมู่บ้าน และด้วยความเป็นห่วงในอนาคตของลูกๆ จึงคิดลงทุนปลูกอ้อยในที่ดินของตน

ด้วยการกู้เงิน ธ.ก.ส. ถึง ๑๕๐,๐๐๐ บาท ในปี ๒๕๓๙ หวังเงินกำไรจากผลผลิตที่ได้เป็นการศึกษาของลูกๆ แต่โชคไม่เข้าข้างและขาดความรู้ ขาดทุนย่อยยับมีหนี้สินนับแสนบาท

พลิกวิกฤตเป็นโอกาส

ด้วยความที่เคยเป็นคนลำบากมาตั้งแต่เล็ก แม่พิมพ์สู้รับจ้างดายหญ้าในสวนของ
ปราชญ์ชาวบ้าน เครือข่ายอินแปง พ่อเขียน ศรีมุกดา ซึ่งกำลังบรรยายให้ผู้มาดูลานเรื่อง
เกษตรผสมผสานตามทฤษฎีใหม่ หลังจากกลับบ้าน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
ในหลวงที่ถูกถ่ายทอดผ่านเสียงของพ่อเขียน ยังคงดังก้องอยู่ในหูของแม่พิมพ์ตลอดทั้ง
คืน แล้วคิดหาคำตอบทบทวนตามคำบอกเล่าของพ่อเขียนว่า นี่แหละคือโอกาสทางรอด
ของชีวิต..

รุ่งเช้า นางพิมพ์ตัดสินใจครั้งใหญ่ในชีวิต ประกาศขายบ้านและที่ดินในหมู่บ้าน
ได้เงินมาใช้หนี้และเหลือเป็นทุน ๓๐,๐๐๐ บาท จึงติดต่อรถไถมายกคันนาให้ใหญ่ขึ้นให้
เหมาะกับการปลูกพืชสวนครัวและผลไม้ได้ ซึ่งเพื่อบ้านต่างมองกันว่า แม่พิมพ์คงจะเป็น
บ้าไปเสียแล้ว และนี่คือจุดเริ่มต้นบนเส้นทางเศรษฐกิจพอเพียงของแม่พิมพ์

รูปแบบความสำเร็จที่ยั่งยืน

แม่พิมพ์ลงมือปฏิบัติจริงจึงด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจแน่วแน่ โดยเริ่มจากปลูกพืชผักสวนครัวทุกชนิดที่กินได้ เช่น ขิง ข่า ตะไคร้ พริก มะเขือ ผักบุ้ง มะละกอ เป็นต้น ผ่านไป ๑ เดือนผักบุ้งเริ่มแตกยอดให้ได้กินและเหลือขายได้เงินมา ๑๕๐ บาท แม่พิมพ์ รู้สึกดีใจยิ่งให้กับตัวเองและมีกำลังใจสู้ต่อไป ต่อมาศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ได้ให้การสนับสนุน พันธุ์พืชไร่พืชสวน เช่น ลิ้นจี่ นพ.๑, ถั่วลิสง, ข้าวโพด, พันธุ์ปลาหลังจากนั้น แม่พิมพ์ ได้จัดสรรที่ดินในรูปแบบเกษตรผสมผสาน ทำนาอินทรีย์ เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ ปลูกผัก ไม้ผลต่างๆ ด้วยหลักที่ว่า ปลูกทุกอย่างที่กินและกินทุกอย่างที่ปลูก นอกจากนี้ที่นี่ยังเน้นบำรุงพืชต่างๆ ด้วยทำปุ๋ยหมัก-น้ำหมักชีวภาพ ที่ทำขึ้นเอง

ด้วยความมุ่งมั่นมานะอย่างต่อเนื่อง มาวันนี้แม่พิมพ์ได้รับการคัดเลือกให้เป็นแบบอย่างการเรียนรู้ทางการเกษตรในเรื่องเกษตรผสมผสาน ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง ได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ และเป็นสถานที่เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ที่สำคัญของเกษตรกรและผู้ศึกษาดูงานจากท้องที่ต่างๆ หลากหลาย นับได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในด้านแนวคิด และการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)			
กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน	รายได้	
	บาทต่อปี	บาทต่อปี	
๑) ทำนา ๑๑ ไร่	๒,๕๐๐	๖๐,๐๐๐	
๒) เลี้ยงปลา	๖,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	
๓) เลี้ยงไก่ดำภูพาน ๔๐ ตัว	๕๐๐	๓,๐๐๐	
๔) เลี้ยงไก่พื้นเมือง ๓ ตัว	-	๓๐,๐๐๐	
๕) เลี้ยงหมู ๒๒ ตัว	๑๔,๗๑๕	๑๘,๐๐๐	
๖) เลี้ยงเป็ด ๑๐๐ ตัว	๑๒,๑๐๐	๑๐,๐๐๐	
๗) ปลูกผลไม้	-	๓๕,๐๐๐	
๘) ปลูกมันสำปะหลัง ๓ ไร่	๑,๒๐๐	๒๗,๐๐๐	
รวม	๓๗,๒๑๕	๓๖๗,๐๐๐	

“เมื่อก่อนปลูกพืชอะไรก็ขาดทุน
จนเมียบ่นทุกวัน
หนี้สินเยอะ เพราะเราไม่มีความรู้
อย่างตอนแรกๆ ก็ทำนาอย่างเดียว
อยากได้น้ำมันรถก็ขายข้าว
อยากไปเที่ยวก็ขายข้าว
สุดท้ายข้าวไม่พอกิน
ทำให้มีหนี้สินสะสมเพิ่มมากขึ้น ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ อ่างเก็บน้ำห้วยปี่ ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่
นายขวัญใจ แก้วหาวงศ์

ที่อยู่ : เลขที่ ๗๒ หมู่ที่ ๖ บ้านเหล่านกขุง ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๑๘๐,๐๐๐ บาท

“ปรัชญาคิด...เปลี่ยนวิธีทำ
สู่ผู้นำต้นแบบ”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายขวัญใจ แก้วหางค์ ชายวัย ๖๕ ปี บ้านเดิมอยู่ที่บ้านหนองบ่อ ตำบลนาหัวบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม จบการประถมศึกษาปีที่ ๔ หนีความวุ่นวายทางการเมืองในสมัยนั้นมาอยู่ที่จังหวัด

สกลนคร ยึดอาชีพปลูกปอกระเจา ทำอย่างนี้เรื่อยมาแต่ยังทำยิ่งล้มเหลว จึงตัดสินใจเลิกทำการเกษตร และเข้ามาใช้ชีวิตขายแรงงานที่กรุงเทพฯ จากคนงานก่อสร้างจนเป็นคนคุมงานก่อสร้าง รายได้ดีพอสมควรแต่ก็ไม่พอลี้ยงลูกเมียอีก ๔ ชีวิต และเหมือนสวรรค์แก้มอง นายขวัญใจกลับล้มป่วยลงต้องได้รับการผ่าตัด และเมื่อออกจากโรงพยาบาล ก็ไม่สามารถทำงานได้เหมือนเดิม จึงต้องออกจากการพร้อมกับเงินประกันสังคมจำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท ซึ่งใช้จ่ายได้เพียง ๓ เดือน ก็หมดลง นายขวัญใจ จึงหันกลับมาทำการเกษตรอีกครั้ง โดยเริ่มจากการกู้ยืมเงินจาก ธกส. มาลงทุนซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตร ด้วยต้นทุนที่สูงแต่ผลผลิตน้อยส่งผลให้รายได้ไม่เพียงพอกับค่า

ใช้จ่ายในครัวเรือน ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการทำเกษตรของลุงขวัญใจในครั้งนี้ได้กลายเป็นบทเรียนสำคัญในชีวิต เพราะต้องแบกภาระหนี้สินจำนวนมาก นับแสนบาท

ปรับวิธีคิด...เปลี่ยนวิธีทำ

ในขณะที่ลู่งขวัญใจ สิ้นหวังกับการทำเกษตรแบบลองผิดลองถูกนั้น ได้เห็นรายการโทรทัศน์นำเสนอเรื่องการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ และทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในอาชีพเกษตรกรจนสามารถลืมตาอ้าปากได้ ประกอบกับในขณะนั้นตนเองไม่มีทางเลือกสำหรับอาชีพที่จะทำให้ตนเองมีรายได้เลี้ยงครอบครัว เลยมานั่งคิดว่าหากตนเองปรับวิธีคิด และเปลี่ยนวิธีทำ ก็อาจจะประสบผลสำเร็จเหมือนเกษตรกรรายอื่น ๆ ได้เช่นกัน เริ่มหาแหล่งเรียนรู้ ถามเขาบ้างขอไปช่วยงานบ้างแบบครูพักลักจำ แล้วมาลองปรับกับของตนเอง ลองผิดลองถูกแบบตั้งใจจริง ๒ ปีผ่านไป ก็ยังไม่สำเร็จในปีที่ ๓ ค่อยดีขึ้นแต่ก็ยังคงมีปัญหาอยู่มากมาย จากวิธีการทำเกษตรแบบคิดไปเองโดยไม่มีหลักวิชาการ

ใฝ่รู้คู่มุ่งมั่น...พัฒนาจนสำเร็จ

จนกระทั่งปี ๒๕๔๔ เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ พบว่านายขวัญใจ มีความมุ่งมั่นและมีความพยายามในการทำเกษตรแต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ จึงชักชวนเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกเกษตรกรของศูนย์ฯ เพื่อจะได้มีโอกาสได้รับความรู้ทางด้านเกษตรและได้ไปศึกษาดูงานในสถานที่ต่างๆ เพื่อจะได้นำแนวคิดที่ได้มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับพื้นที่ของตนเอง ทำให้ลู่งขวัญใจ มีแนวทางการทำงานที่ชัดเจนขึ้น พัฒนาการปลูกพืชแบบหมุนเวียน ขุดลอกบ่อเพื่อกักเก็บน้ำ ปรับรูปแปลงนา บำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสดปลูกกล้วยสลัดไม้ผล มีรายได้ตลอดทั้งปี จนประสบผลสำเร็จและได้คัดเลือกให้เป็นหัวหน้าศูนย์เรียนรู้ จนกระทั่งได้รับรางวัลชนะเลิศแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ในระดับประเทศ เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕

ปัจจุบันลู่งขวัญใจ มีรายได้และความเป็นอยู่ที่สบาย ไม่มีหนี้สิน ได้นำเอาองค์ความรู้ที่ตนเองมีเผยแพร่กับผู้ที่สนใจและเป็นจุดศึกษาดูงานของทั้งภาครัฐและเอกชนตลอดจนเกษตรกรทั้งชาวไทยและประเทศเพื่อนบ้านต่างก็เข้ามาศึกษาดูงานอยู่อย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานกิจกรรมในปัจจุบัน

บนพื้นที่ ๒๐ ไร่ ของลุงขวัญใจ ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

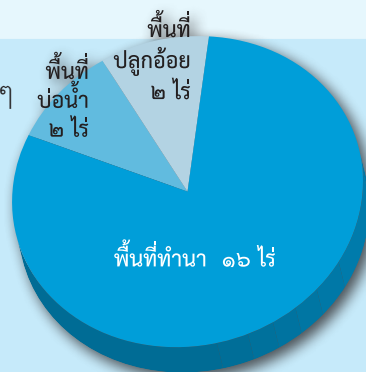
๑) ทำนา จำนวน ๑๖ ไร่ หลังจากเก็บเกี่ยวแล้วปลูกกล้วยและพืชผักหมุนเวียนต่อเนื่อง

๒) ขุดบ่อน้ำ จำนวน ๒ ไร่ เลี้ยงปลากินพืช ๕,๐๐๐ ตัว ขอบบ่อปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น

๓) ปลูกอ้อย จำนวน ๒ ไร่ เพื่อทำน้ำอ้อยสดและน้ำตาลอ้อยปึก

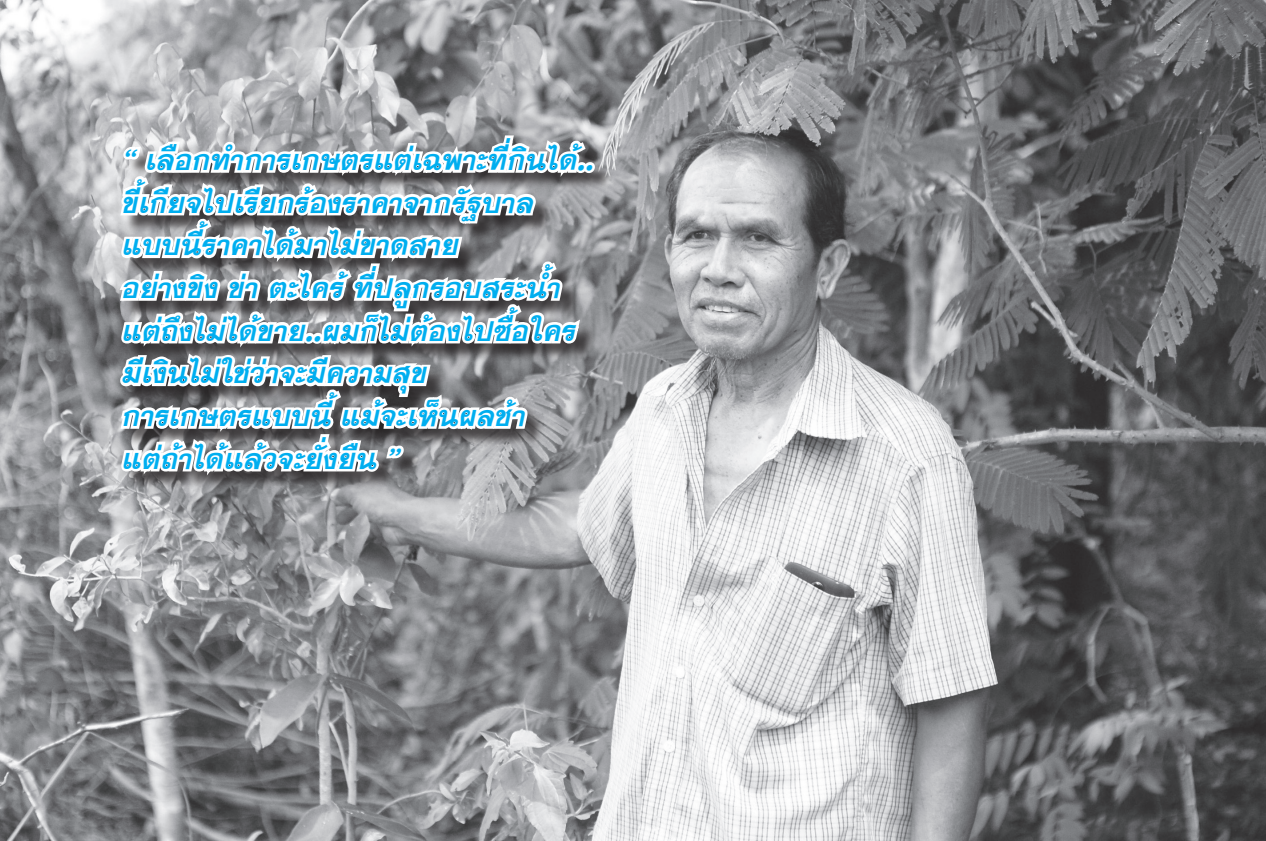
๔) เลี้ยงโค ไก่ดำและไก่พื้นเมือง เป็น และเลี้ยงกบในบ่อท่อซีเมนต์

ผลผลิตที่ได้ เดิมอาศัยรถพ่วงใส่มอเตอร์ไซด์ ไปขายถึงในเมืองสกลนคร เมื่อมีเงินทุนพอก็เปลี่ยนเป็นรถยนต์ และผลผลิตจำนวนมากพอค้ามารับซื้อถึงที่รายได้เฉลี่ยวันละไม่ต่ำกว่า ๔๐๐ - ๕๐๐ บาท

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน บาทต่อปี	รายได้ บาทต่อปี
๑) นาข้าว	๒๗,๐๐๐	๘๕,๐๐๐
๒) พืชไร่, ไม้ผล	๒๑,๐๐๐	๙๘,๐๐๐
๓) พืชผัก	๘,๑๐๐	๓๐,๕๕๐
๔) เลี้ยงสัตว์	๗,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
รวม	๖๓,๑๐๐	๒๓๓,๕๕๐
รวมรายได้สุทธิ		๑๗๐,๔๕๐

“เลือกทำการเกษตรแต่เฉพาะที่กินได้..
ชี้แจงไปเรียกร้องราคาจากรัฐบาล
แบบนี้ราคาได้มาไม่ขาดสาย
อย่างขิง ข่า ตะไคร้ ที่ปลูกรอบสระน้ำ
แต่ถึงไม่ได้ขาย..ผมก็ไม่ต้องไปซื้อใคร
มีเงินไม่ใช่ว่าจะมีความสุข
การเกษตรแบบนี้ แม้จะเห็นผลช้า
แต่ถ้าได้แล้วจะยั่งยืน ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ และปศุสัตว์
ดต.ปัญญา ประชาชาติ

ที่อยู่ : บ้านนาจาม หมู่ ๓ ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๑๘๓,๒๐๐ บาท

“จากผู้พิทักษ์...
สู่นักพัฒนาเกษตรผสมผสาน”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

ดต.ปัญญา อดีตผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ เกษียณอายุราชการก่อนกำหนดด้วยอายุ ๕๓ ปี ลุงดาบใช้เวลาถึง ๒ ปี ในการหาข้อมูลและวางแผนอาชีพหลังราชการ ได้มองไว้หลายอาชีพ แต่ก็มาจบที่การทำเกษตรเพราะรักอิสระ ลุงดาบบอกว่าแม้รายได้จะช้าแต่ได้ ทบทุนเป็นอย่างดีแล้วว่าตนมีบ้าน และลูกๆ เรียนจบแล้ว ไม่มีปัญหาด้านหนี้สิน และบ้านนาถุที่ได้เพียงพอให้ตนกับแม่บ้านใช้ จากนั้นลุงดาบจึงได้เริ่มต้นด้วยการซื้อที่ดิน ๑๕ ไร่ โดยผ่อนกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และเริ่มทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ เมื่อปี ๒๕๔๕ โดยเข้าร่วมโครงการกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ก่อนหน้านี้นึกว่าศูนย์ภูพานฯ เป็นเขตพระราชฐาน สงสัยอยู่ว่าเข้าได้หรือไม่ แต่พอได้เข้าร่วมโครงการแล้วก็ได้เข้าไปรับการอบรมในเรื่องต่างๆ เช่น ข้าว ไม้สวน ประมง เรียกว่าได้ทั้งความรู้และปัจจัยการผลิตจากศูนย์ภูพานฯ ลุงดาบมองว่าความรู้ทางวิชาการมีผลอย่างมากต่อความสำเร็จ

จากพื้นที่ทกษัตริราช... สู่การพัฒนาเกษตรผสมผสาน

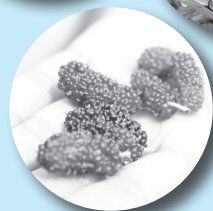
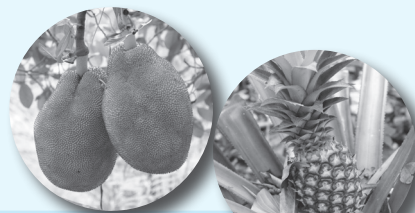
แรกๆ ใครมาดูก็บอกว่าไม่ได้กินหрок ไม่ติดลูกหрок เพราะปลูกในดินที่ขุดขึ้นมาจากบ่อ แต่ด้วยความมุ่งมั่นและได้รับคำแนะนำจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ การทำเกษตรผสมผสานก็เติบโตขึ้นอย่างมั่นคง นับตั้งแต่เรื่องการปรับปรุงดิน

การทำปุ๋ยคอกเองที่ได้ประมาณ ๑.๕ ตันต่อปี การขุดสระเพื่อเป็นแหล่งน้ำ การที่ลุงดาบเป็นสมาชิกโคขุน โพนยางคำอยู่แล้ว โดยมีแม่พันธุ์ ๔-๕ ตัว ยิ่งทำให้การเกษตรแบบผสมผสานมีความลงตัวและหลากหลายมากขึ้น ปัจจุบันเลี้ยงทั้งโคขุน สุกร และเสริมด้วยไก่ดำภูพาน ทำควบคู่ไปกับการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น เช่น

ขนุน ชะอม ลำไย ฝรั่ง ชมพู่ ไม้หวาน ไม้กิมชุง ฯลฯ ซึ่งได้ให้ผลผลิตที่หลากหลาย ไม่ถูกผูกขาดจากพ่อค้า ตันชี้เหล็กก็ปลูกไว้เป็นรั้วป้องกันสัตว์เลื้อยจากบ้านอื่นมากินพืชฤดูแล้งและยังสามารถเก็บไปแกงกินได้ด้วย การปลูกข้าวก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะขาดไม่ได้ ลุงดาบใช้พื้นที่ในการทำนา ๙ ไร่ โดยนำมาบริโภคนครวเรือนและแจกลูกหลาน ๕ ไร่ ส่วนอีก ๔ ไร่ ปลูกเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ขาย นับเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตโดยใช้พื้นที่ไม่มาก เพียงแต่ต้องเรียนรู้วิธีการทำให้เหมาะสมเท่านั้น

ปัจจุบัน...ก้าวต่อไป เพื่อเผยแพร่และพัฒนา

ดต.ปัญญา ประชาจิต เป็นตัวอย่างของเกษตรกรทฤษฎีใหม่ที่ประสบความสำเร็จในการผสมผสานเกษตรกรรมรูปแบบต่างๆ ทั้งด้านพืชและสัตว์อย่างลงตัว แม้ว่าจะหันมาเริ่มทำการเกษตรหลังจากเกษียณอายุราชการ แต่ผลสำเร็จที่ได้นั้น นอกจากจะมีรายได้เพิ่มขึ้นแล้ว ความสุขใจที่ได้รับเป็นสิ่งที่ประเมินค่ามิได้

ความสำเร็จของลุงดาบ ส่งผลให้ได้รับการคัดเลือกเป็นหัวหน้าศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงอ่างเก็บน้ำห้วยเคลิ้ม มีผู้สนใจมาดูงานด้านการเกษตรอยู่ไม่ขาดสาย ทำให้ลุงดาบเป็นที่รู้จักของเกษตรกรจากหลายท้องที่ มีเกษตรกรมาขอซื้อเมล็ดข้าวพันธุ์ดีอยู่เสมอ ลุงดาบยังหันมาเน้นด้านพืชมากขึ้น และได้ฝึกอบรมการทำนาเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ขาย จนได้เป็นประธานกลุ่มสหกรณ์ข้าว ซึ่งตั้งมาได้ ๓ ปีแล้ว โดยผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นหลัก มีสมาชิก ๒๔๘ คน

ลุงดาบเสริมให้ฟังว่า ทุกวันนี้เกษตรกรประสบปัญหาต่างๆ เพราะความไม่เชื่อวิชาการ ทำให้คัดค้าน ไม่ทันสมัย ไม่สนใจ ทุกวันนี้ลุงดาบยังสั่งสมประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง เช่น ทดลองปลูกผักหวานป่าให้ได้ผลผลิตดี ที่หันมาปลูกพืชมากขึ้นเพราะการเลี้ยงสัตว์ต้องดูแลใกล้ชิดและต้องให้กินตามเวลาจึงจะได้ผลดี อย่างไรก็ตามก็ทำตามลุงดาบได้ทั้งทำโดยให้ข้อคิดในการทำการเกษตรว่า “แม้จะเห็นผลช้า แต่ถ้าคุณได้แล้วจะยั่งยืน”

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน บาทต่อปี	รายได้ บาทต่อปี
๑) เลี้ยงโคขุน ๑๐ ตัว	๒๐๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐
๒) เลี้ยงไก่ดำ ๑๐ ตัว	๑,๐๐๐	๕,๐๐๐
๓) ทำนาปี ๙ ไร่	๕,๕๐๐	๒๖,๐๐๐
๔) ปลูกไม้ผล-ไม้ยืนต้น ๑ ไร่	๑,๐๐๐	๗,๐๐๐
๕) พืชผักสวนครัว ๒ ไร่	๑,๐๐๐	๔,๐๐๐
รวม	๒๐๘,๕๐๐	๓๙๒,๐๐๐
รวมรายได้สุทธิ		๑๘๓,๕๐๐

“ความจนมีเท่าๆ เราต้องแก้ด้วยตนเอง..
ต้องลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง
ไม่ต้องรอคนอื่นมาช่วย
และเริ่มจากสิ่งที่ใกล้ตัวตนเองก่อน”

โครงการเสริมสร้างเกษตรกรต้นแบบตามแนวพระราชดำริ
ด้านเกษตรผสมผสาน

นายทองปาน พิมพ์พานิชย์

ที่อยู่ : บ้านนาจาม หมู่ ๓ ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๖๖๕,๐๐๐ บาท

“จากความพอเพียง...จึงมีเพียงพอ
สู่เจ้าพ่อกล้วยหอมทอง”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายทองปาน พิมพ์พานิช อายุ ๖๑ ปี เกษตรกรจากบ้านคำประมุง บอกเล่าประวัติความเป็นมาในอดีตตนว่า เดิมนั้นมีอาชีพทำนาเป็นหลัก หมดหน้านา ก็รับจ้างทั่วไป ฐานะยากจน มีรายเพียงได้ปีละ ๓,๐๐๐ บาท อีกทั้งยังติดหนี้ ธ.ก.ส. อีกมากมาย พยายามคิดหาหนทางอยู่เสมอว่า จะทำอะไรถึงจะหายจน..ชีวิตที่ผ่านมาก็จน แล้วในอนาคตข้างหน้าเราก็คงจะจนต่อไปอีกสักกี่ปี ลุงทองปานจึงได้เขียนคติประจำใจว่า “ความจนมีแท้ ๆ เราต้องแก้ด้วยตนเอง” เพื่อเป็นสิ่งเตือนใจให้คิดหาทางต่อสู้กับความทุกข์ยากเรื่อยมา แล้วก็คิดหาทางว่าอะไรที่จะแก้ความจนได้ จนกระทั่ง ในราวปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ตนเองมีโอกาสดำเนินการอบรมเป็นหมอดินอาสา แล้วจึงนำความรู้จากการอบรมหมอดินอาสา มาปรับปรุงดิน และในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ลุงทองปานก็เริ่มปรับแนวความคิดโดยยึดเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพ่อหลวงเป็นที่ตั้ง

จากชีวิตที่สอดคล้องกับ..ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

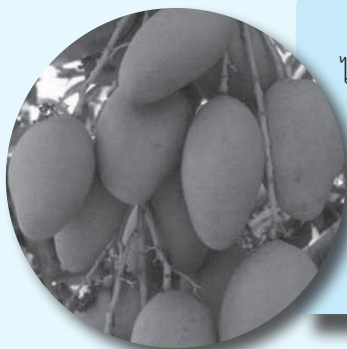
จากแนวคิดคติประจำใจ ลุงทองปานก็ลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยไม่ต้องรอคนอื่นมาช่วย เริ่มจากสิ่งที่ใกล้ตนเองก่อน ลงมือทำการเกษตรผสมผสานบนพื้นที่ ๑๗ ไร่ ๑๔ ไร่ทำนา อีก ๓ ไร่ปลูกมะม่วง บริเวณบ้านก็ปลูกพืชผักสวนครัวพื้นบ้านทุกอย่างที่กินได้ เช่น มะละกอ ข่า ตะไคร้ พริก มะเขือ ของกิน

ของใช้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตก่อน ในบ่อน้ำก็ทำการเลี้ยงปลา เลี้ยงกบ บนบกเลี้ยงเป็ด และเลี้ยงไก่ รวมทั้งเพาะเห็ด โดยได้นำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือนำทางลดรายจ่ายโดยการทำปุ๋ยใช้เองได้จากมูลสัตว์ เศษซากพืชต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นปุ๋ย ใส่พืชผักและไม้ผล

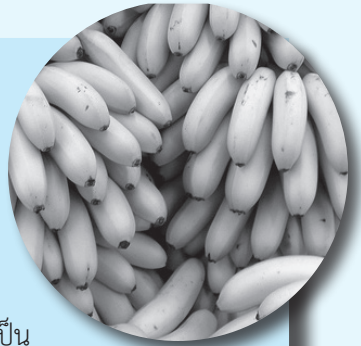

จากความพอเพียง..ทำให้เพียงพอ

จากการดำเนินวิถีชีวิตสอดคล้องกับแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่นานเกินรอลุงทองปาน สามารถเพิ่มพื้นที่ทำการเกษตรได้ถึง ๕๐ ไร่ แบ่งพื้นที่ทำเกษตรผสมผสาน ทำนาปลูกข้าว จำนวน ๒๐ ไร่ ปลูกไม้ผลชนิดต่าง ๆ จำนวน ๒๐ ไร่ ได้แก่ มะม่วงงามเมืองย่า แก้วมังกร มะขามเปรี้ยว สับประรด ฝรั่ง พุดทรา และกล้วยหอมทองเพื่อส่งไปขายประเทศญี่ปุ่น พร้อมทั้งได้ก่อตั้งกลุ่มปลูกกล้วยหอมทองจังหวัดสกลนครและเพื่อนบ้านจังหวัดใกล้เคียง

ด้วยความมุ่งมั่น ขยัน อดทน มันศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ จนผ่าน
 พ้นอุปสรรคมาได้ด้วยความรู้จักคำว่าพอเพียง ทำให้มีกิน มีใช้มีอยู่ มีอาชีพ
 มั่นคง พึ่งตนเองได้อย่างพอเพียง ที่สำคัญ คือ ปลูกหนี้ได้ และสามารถส่งเสีย
 ลูกๆ ทั้ง ๖ คน เรียนจบหมดแล้ว บนผืนดิน จำนวน ๕๐ ไร่ และยังบอกเคล็ดลับ
 ง่ายๆ ของการปลูกกล้วยหอมทอง หลักที่สำคัญคือไม่ต้องใช้สารเคมีให้ใช้เพียงปุ๋ย
 เคมีบำรุง หรือใครจะปลูกด้วยระบบเกษตรอินทรีย์ก็ทำได้ โดยเน้นใช้ปุ๋ยมูลไก่เป็น
 หลัก ด้วยความศึกษาไม่รู้จึงคิดค้นหาทางออกในการปลูกหนี้ให้เกษตรกรโดยมุ่งไปที่เรื่อง
 ปลูกกล้วย ซึ่งเป็นความชอบส่วนตัวด้วยและเล็งเห็นว่าเป็นช่องทางที่เกษตรกรจะสร้างเงินได้จริง ๆ ซึ่งใน
 ปัจจุบันลงทุนกล้วยได้เฉลี่ย ๓-๔ หมื่นบาทต่อเดือน และเป็นสถานที่ศึกษาดูงานให้ผู้สนใจพร้อมทั้ง
 เป็นวิทยากรให้ชุมชน เพื่อนำความรู้ใหม่ๆกลับไปพัฒนาต่อยอดอาชีพตัวเองได้และสามารถเลี้ยงตัวเขา
 เองและครอบครัวได้

กิจกรรมภายในพื้นที่

ทำนา จำนวน ๒๐ ไร่ ไร่บริเวณและเหลื่อ
 ขาย ปลูกไม้ผลแบบผสมผสาน โดยเฉพาะ
 มะม่วงงามเมืองย่าและกล้วยหอม ซึ่งสร้าง
 รายได้หลัก ปลูกพืชผักแบบบริมรั้ว เพื่อ
 บริโภค เลี้ยงปลา ๓,๐๐๐ ตัว, เลี้ยงเป็ดและ
 ไก่ดำภูพาน เพื่อบริโภค ที่อยู่อาศัยและโรง
 เรือนปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อใช้ในแปลงเกษตร
 ของตนเอง

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน บาทต่อปี	รายได้ บาทต่อปี
๑) นาข้าว	๙๑,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
๒) พืชไร่, ไม้ผล	๖๘,๘๔๐	๖๒๕,๐๐๐
๓) พืชผัก	-	-
๔) เลี้ยงสัตว์	๑๔,๐๐๐	-
รวม	๑๗๓,๘๔๐	๖๖๕,๐๐๐
รวมรายได้สุทธิ		๔๙๑,๑๖๐

“ การดำเนินชีวิตตามเบื้องรอยพระบาทของในหลวง
ทำให้มีความสุขที่แท้จริง
ครอบครัวพ่อแม่ลูกได้อยู่กันพร้อมหน้า
มีแหล่งอาหารในบ้านไม่ต้องไปซื้อ
และยังเป็นแรงกระตุ้นให้เพื่อนบ้านได้ทำตามอีก
อาชีพเกษตรนั้น สามารถทำมาหาเลี้ยงตัวเองได้
ลดค่าใช้จ่าย มีกินมีใช้ตลอด และยังแบ่งปันคนอื่น ๆ ได้อีก
ถ้าหากไม่ฟุ่มเฟือยซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็น ”

โครงการเสริมสร้างเกษตรกรต้นแบบตามแนวพระราชดำริ

ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่

นายสมคิด ศรีลาวงษ์

ที่อยู่ : ๓๐ หมู่ ๑๘ บ้านโนนนาคำ ตำบลคำบ่อ อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๕๑๖,๙๐๐ บาท

“ทั้งภาพลองตา...
เดินเข้าหาความพอเพียง”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายสมคิด ศรีลาวงษ์ อายุ ๕๐ ปี หนุ่มใหญ่อารมดี จบการศึกษาระดับ ม.ศ. ๕ รุ่นสุดท้าย เดิมประกอบอาชีพการเกษตรแบบดั้งเดิมตามรุ่นพ่อแม่ โดยแบ่งพื้นที่ทำนา ๑๒ ไร่ และอีก ๒๐ ไร่ ได้ปลูกมันสำปะหลังและปลูกอ้อย ด้วยความเป็นคนอารมณ์ดี เพื่อนฝูงเยอะ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงได้รับเลือกเป็นนักการเมืองท้องถิ่นต้องพบปะผู้คนอยู่ตลอดเวลา ออกงานสังคมอยู่เสมอ จึงไม่ค่อยมีเวลาดูแลเอาใจใส่ไร่นาเท่าไรนัก ผลผลิตที่ได้จึงไม่ค่อยดี รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต้องใช้ในครอบครัว ค่าใช้จ่ายที่ลูกๆ ต้องไปโรงเรียน ค่าอาหาร ต้องซื้อเกือบทุกอย่าง ค่าตอบแทนที่ได้จากการเป็นนักการเมืองท้องถิ่นก็ไม่พอใช้ เพราะออกงานสังคมตลอด ตอนนั้นรู้สึกว่าเป็นความสุข มีเกียรติ แต่มันก็เป็นเพียงภาพลวงตา เป็นความสุขชั่วคราวมายมาย ไม่ใช่นิสัยความสุขที่แท้จริง จนได้สร้างหนี้สินแบบดินพอกหางหมูโดยไม่รู้ตัวจำนวนมาก

ทิ้งภาพลงตา...เดินเข้าหาความพอเพียง

ด้วยหนี้สินเพิ่มมากขึ้นและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในครอบครัวก็ต้องใช้จ่ายทุกวัน จึงได้ปรึกษากับภรรยาคุณูชีวิต ว่าหลังจากครบวาระแล้ว จะเลิกเล่นการเมือง ไม่ศรัทธาในการเมืองอีกแล้ว หลังจากได้ดูทีวีรายการเศรษฐกิจพอเพียง เกิดแรงบันดาลใจว่าจะทำเกษตรตามทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ บนพื้นที่ของตัวเอง ซึ่งน่าจะปรับเปลี่ยนให้มีบ่อน้ำ เพื่อใช้ในการเกษตรให้มั่งน้ำใช้ตลอดปี จากที่เคยไปศึกษาดูงานที่ศูนย์การพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อครั้งที่หน่วยงานได้พาไปศึกษาดูงาน

ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ หลังจากหมดวาระจากการเมือง พ่อสมคิด ซึ่งได้วางแผนไว้ก่อนแล้วว่า ถ้าจะลงมือทำตามการเกษตรผสมผสาน ต้องเริ่มจากสารตั้งต้นก่อนที่จะทำในขั้นตอนต่อไป จึงได้ตัดสินใจซื้อโรงสีข้าว เพื่อที่จะได้รำ และปลายข้าว เพื่อใช้เลี้ยงสัตว์ไม่ว่าจะเป็น การเลี้ยงปลา การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงหมู และเลี้ยงไก่ จากการที่ได้ไปเห็นมา เลยมีหลักคิดว่าการวางแผนก่อนลงมือทำเป็นเรื่องที่สำคัญ

วางแผนกิจกรรม...จากต้นน้ำสู่ปลายน้ำ

พ่อสมคิดแบ่งพื้นที่ปรับเปลี่ยนพื้นที่ใหม่ออกเป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ สำหรับที่อยู่อาศัย จากนั้นก็โรงสีข้าวขนาดย่อม โรงเลี้ยงหมู บ่อเลี้ยงกบ เล้าไก่, เป็ด และคอกวัว ส่วนที่ ๒ ขุดบ่อเลี้ยงปลา จำนวน ๔ บ่อ ตามขอบบ่อปลูกพืชผักสวนครัวทุกชนิดไว้สำหรับบริโภค และสุดท้ายบริเวณปลายที่ดินซึ่งเป็นพื้นที่ต่ำสุด พ่อสมคิดทำเป็นนาข้าว ซึ่งจะได้รับน้ำจากบ่อเลี้ยงปลา สามารถทำนาได้ถึง ๒ รอบ ซึ่งนับว่าเป็นการจัดสรรพื้นที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง ทุกกิจกรรมจากต้นน้ำของพ่อสมคิด สามารถนำไปหล่อเลี้ยงและลดต้นทุนให้กับกิจกรรมลำดับรองลงไปได้อย่างดี และเป็นการช่วยลดต้นทุนได้ไม่น้อย

ปัจจุบันบ้านสวนอันอบอุ่นของพ่อสมคิด จึงมีผู้คน
เข้ามาศึกษาเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ วันนี้เป็นเกษตรกร
ตัวอย่างของชุมชน และเป็นศูนย์การเรียนรู้เกษตรผสม
ผสาน เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้คนที่ได้พบเจอ ด้วยรอย
ยิ้มจริงใจแบบฟ้าขาดตลอดเวลาของแก ด้วยความตั้งใจ

จริง ขยัน อดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ ถึงแม้จะถูกตราหน้าว่า “เป็นบ้า” จากการทำปรับ
เปลี่ยนแปลงนาที่มีอยู่ทั้งหมดให้เป็นไรสวนและบ่อน้ำ ซึ่ง
คนรุ่นพ่อแม่ไม่เคยทำมาก่อน ด้วยความกล้าที่จะเปลี่ยน
ชีวิตของ สมคิด ศรีลาวงษ์ จึงเปลี่ยนอย่างเช่นทุกวันนี้..

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยและโรงสีข้าว พื้นที่ปลูกพืชผัก
และโรงเลี้ยงสัตว์ เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ กบ เพื่อ
บริโภคและจำหน่าย บ่อเลี้ยงปลา จำนวน ๔
บ่อ เลี้ยงปลานิลและปลาหมอ เป็นรายได้หลัก
ขอบบ่อปลูกพืชผัก ปลูกข้าว จำนวน ๔ ไร่ เพื่อ
บริโภค พื้นที่ปลูกพืชไร่ จำนวน ๒๐ ไร่ ปลูก
ยางพาราและอ้อย ไว้เป็นเงินเก็บ

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน	รายได้
	บาทต่อปี	บาทต่อปี
๑) นาข้าว ๔ ไร่	๗,๐๐๐	บริโภค
๒) ไม้ผล	๑,๕๐๐	๗,๓๐๐
๓) พืชผัก	-	บริโภค
๔) เลี้ยงสัตว์	๖๗,๒๙๐	๒๑๗,๖๐๐
๕) เลี้ยงปลา	๓๔,๖๐๐	๗๒๐,๐๐๐
รวม	๑๐๒,๓๙๐	๕๓๖,๙๐๐
รวมรายได้สุทธิ		๔๓๔,๕๑๐

“ถึงไม่ได้มีมากมายเหมือนที่เคยเป็นมา
แต่ก็มีความสุขในการดำเนินชีวิต
ที่ปราศจากความวุ่นวาย
และชีวิตที่ต้องเสี่ยงตายเหมือนเมื่อคราว
ที่ใช้ชีวิตกับ แสง สี เสียง อีกต่อไป..”

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่
นายวิเศษ คำไชโย

ที่อยู่ : ๑๙๑ หมู่ ๙ ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๒๐๖,๘๐๐ บาท

“สูงสุดสู่สามัญ...จากแสง สี เสียง
สู่ความพอเพียงที่ยั่งยืน”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายวิเศษ คำไชโย อายุ ๕๐ เดิมเคยทำงานเป็นหัวหน้าสายตรวจ รปภ. แห่งหนึ่งในจังหวัดอุดรธานี ภายหลังเจอปัญหาความยุ่งยากในชีวิต จึงกลับภูมิลำเนาที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยความที่เป็นผู้ที่มีดนตรีในหัวใจ จึงก่อตั้งวงดนตรีหมอลำเรื่องต่อกลอน คณะซูปเปอร์ดวงวิเศษ โดยมีตนเองเป็นหัวหน้าวงมีสมาชิกในวงถึงกว่า ๑๐๐ ชีวิต ชีวิตแสงสีเสียงของ นายวิเศษเคยรุ่งเรืองถึงขีดสุด เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ด้วยการนำวงดนตรีหมอลำเข้าประกวดชิงแชมป์แห่งประเทศไทย ได้รับรางวัลชนะเลิศเป็นแชมป์ประเทศไทยในปีนั้นเอง ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปี บนเส้นทางบันเทิงของนายวิเศษ กลับไม่ได้ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นเลย มีแต่ความวุ่นวาย ยุ่งยากลำบากใจ และชีวิตต้องเสี่ยงตายอยู่หลายครั้ง สุดท้ายต้องพักวงดนตรีลง พร้อมกับหนี้สินจำนวนมาก ที่กู้ ธ.ก.ส. มาใช้จ่ายระหว่างดูแลวงดนตรีนับล้านบาท นายวิเศษใช้ความอดทนตรากตรำทำงานใช้หนี้ พร้อมกับรับเรียนต่อจนจบปริญญาตรี จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา มาทำงานที่โรงพยาบาลเขาวง ได้เพียง ๓ ปี ก็ต้องลาออก เนื่องจากรายได้ไม่พอต่อหนี้สิน และการเลี้ยงชีพ

หันหลังให้โลกมา...

ยึดหลักธรรมะเข้าหาความพอเพียง

จุดเริ่มต้นของการเข้าสู่เส้นทางเศรษฐกิจพอเพียงของ นายวิเศษ เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เกษตรอำเภอลำทะเมนชัย ได้รับงบประมาณโครงการขุดสระน้ำประจำไร่นาตามแนวเกษตร ทฤษฎีใหม่ ซึ่งนายวิเศษเองได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว และ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงเข้าไปศึกษาดูงานที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน พร้อมกับการ สนับสนุนทั้งความรู้และปัจจัยการผลิต และนั่นคือจุดเริ่มต้นให้วิเศษ ได้เริ่มต้นมุ่งมั่นอย่างจริงจัง

นายวิเศษ ได้มุ่งมั่นพร้อมกับเรียนรู้ศึกษาหาข้อมูลจากสื่อต่างๆ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ เดินทางไปอบรมที่ศูนย์ปราชญ์พ่อคำเตื่อง ภาษี จังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้เกิดช่องทางในการเดินตามรอย ในหลวง โดยใช้ความสามารถด้านการเป็นผู้นำของตนเองและความเป็นผู้มีจิตอาสา คิดรวมตัวก่อตั้ง “กลุ่มฮักแพง-แบ่งปันอำเภอลำทะเมนชัย” โดยมีตนเองเป็นหัวหน้ากลุ่ม ซึ่งปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วมกลุ่ม ถึง ๗๒๐ ราย โดยสมาชิกกลุ่มทุกคนจะต้องเข้ารับการอบรมที่ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพของเกษตรกร จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยพระมหาสุภาพ พุทธิวิธโย เพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดของเกษตรกร โดยมียุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ ฟังตนเอง, ฟังพากันเอง, สร้างภาคีเครือข่าย, เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้วยนายวิเศษเป็นคนที่ใฝ่หาความรู้ อยู่ตลอดเวลา จึงได้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่างๆ รวมทั้งได้รับรางวัลหลายแห่ง เช่น เกียรติบัตร รางวัลเกษตรกรที่มีการเชื่อมโยงผลผลิตสินค้าเกษตรฯ งานมหกรรมสินค้าเกษตรปลอดภัยกลุ่มแม่น้ำโขง ปี พ.ศ. ๒๕๕๔, การทำงานเชิงบูรณาการระดับดีเยี่ยมแห่ง ประเทศไทยร่วมกับจังหวัดกาฬสินธุ์และหลักสูตรชาวนาชั้นนำ (SMART FARMER) เป็นต้น

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ปัจจุบัน นายวิเศษ เป็นหัวหน้ากลุ่มอึกแพง-แปงปันอำเภอเขาวง ได้นำความรู้ความสามารถมาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง และแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่มสมาชิก ทำให้มีรายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงตนเองและครอบครัวในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ถึงแม้ไม่ได้มีมากมายเหมือนที่เคยเป็นมา แต่นายวิเศษก็มีความสุขในการดำเนินชีวิตที่ปราศจากความวุ่นวาย และชีวิตที่ต้องเสี่ยงตายเหมือนเมื่อคราวที่ใช้ชีวิตกับ แสง สี เสียง อีกต่อไป...

ปลูกข้าว GI จำนวน ๔ ไร่ เพื่อบริโภค พื้นที่ปลูกพืชผักและโรงเลี้ยงสัตว์ เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ กบ เพื่อบริโภคและจำหน่าย บ่อเลี้ยงปลา ขอบบ่อปลูกพืชผัก

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน	รายได้
	บาทต่อปี	บาทต่อปี
๑) นาข้าว GI	๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
๒) พืชผัก	-	บริโภค
๓) เลี้ยงสัตว์	๒๑,๐๐๐	๔๑,๘๐๐
๔) เลี้ยงปลา	๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐
รวม	๗๖,๐๐๐	๒๐๘,๘๐๐

“ผมทำแบบค่อยเป็นค่อยไป
ตามศักยภาพของตัวเอง
ไม่โลภไปกับตัวเลขรายได้ที่ยาววน
เพราะอาชีพนี้มีความเสี่ยงมากพอควร
เคยมีบริษัทใหญ่มาติดต่อหลายครั้ง
จะลงทุนให้ทำเยอะ...ส่งบริษัทเขาทีเดียว..
ผมไม่เอาหรอก ถ้ามีเยอะมากไป
แล้วเขาไม่มาเอาตามเวลา..
หรือเกิดปัญหาขึ้นมา
เราก็ขาดทุน..ติดหนี้เขาอีก”

ศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
นายทองใส สมศิริ

ที่อยู่ : ๑๘ หมู่ ๙ ตำบลห้วยตึกขุ อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๒๘๕,๐๐๐ บาท

“ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำขาย...
สร้างรายได้ที่มั่นคง”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายทองใส สมศิริ อายุ ๕๗ ปี เดิมก็ประกอบอาชีพเหมือนเกษตรกรทั่วไปในอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีอาชีพหลักคือการทำนาทำไร่ และรับจ้างทั่วไปเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว จนกระทั่ง ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ นายทองใสได้มีโอกาสได้เข้าไปทำงานเป็นลูกจ้างงานพัฒนาตำบลประมงของศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นตามพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

จากโอกาสได้เรียนรู้...จึงนำมาลงมือทำ

ในระหว่างเป็นลูกจ้างของศูนย์ฯ นายทองใสได้มีโอกาสรเรียนรู้และฝึกฝนประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์น้ำจากเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ จนเกิดความสนใจอยากจะทำเป็นอาชีพ และในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ นายทองใส จึงได้ตัดสินใจลงมือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นอาชีพในพื้นที่ของตนเองอย่างจริงจัง โดยเริ่มจากการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติกเล็ก ๆ เพียงอย่างเดียว จากนั้นก็ทดลองเลี้ยงปลาชนิดอื่นและกลับมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งมีความชำนาญเข้าขั้นมืออาชีพและเริ่มมีกลุ่มลูกค้าประจำ จึงได้ลาออกจากการเป็นลูกจ้างของศูนย์ฯ เพื่อมาขยายงานด้านเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างเต็มตัว จนกระทั่งเป็นฟาร์มเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ

“สมศิริฟาร์มปลา” เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปในเขตอำเภอภูสิงห์ ซึ่งนายทองใสจะเน้นการเลี้ยงปลาดุก ปลานิลและกบนา ซึ่งเป็นนิยมบริโภคกันในท้องถิ่น ซึ่งจะจำหน่ายเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดศรีสะเกษและพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งจะนำลูกปลาไปเลี้ยงในนาข้าวและสระน้ำในช่วงฤดูฝน ซึ่งพันธุ์ปลาจากสมศิริฟาร์ม ของนายทองใส นั้น จะเป็นที่ยอมรับสำหรับลูกค้าประจำเนื่องจาก พันธุ์สัตว์น้ำของนายทองใส จะถูกเพาะ ฝึก และอนุบาลในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับแหล่งน้ำที่ลูกนำไปเลี้ยง ระยะทางขนส่งไม่ไกลมาก ทำให้ลดปัญหาการบอบช้ำและเป็นโรค อัตราการรอดตายจึงมีสูงกว่าพันธุ์สัตว์น้ำที่ซื้อมาจากพ่อค้าจร

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ปัจจุบัน นายทองใส เพาะพันธุ์สัตว์น้ำเน้น ๓ ชนิด คือ ปลา
 ดุก, ปลานิล, กบนา และปลาพื้นบ้านอื่นๆอีกส่วนหนึ่ง เช่น ปลาอีสง
 ปลาตะเพียนซึ่งการเพาะพันธุ์แต่ละชนิดใช้เวลาไม่เกิน ๑ เดือน
 ก็ขายได้ จำหน่ายตั้งแต่ตัวละ ๓๐ สตางค์ - ๑ บาท ซึ่งลูกค้าจะ
 เป็นเกษตรกรรายย่อยจะมาซื้อที่ฟาร์มเอง ทั้งลูกค้าประจำและลูกค้ารายใหม่ และด้วยความสม่ำเสมอของ
 ลูกค้ารายย่อยในพื้นที่ และหลักคิดที่ไม่ทำอะไรเสี่ยงเกินตัวนี้แหละ ที่เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้นายทองใส
 สามารถประกอบอาชีพเพาะพันธุ์สัตว์น้ำขาย สร้างรายได้อย่างต่อเนื่องเลี้ยงครอบครัวได้อย่างสบายมา
 แล้วกว่า ๑๕ ปี

นอกจากการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำเป็นอาชีพหลักแล้วนายทองใสยังรับหน้าที่เป็นวิทยากรพิเศษ
 บรรยาย ให้กับเกษตรกรที่มาฝึกอบรมที่ศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ฯ อีกด้วย และบ่อยครั้งที่พ่อเพาะ
 เลี้ยงพันธุ์ปลาใน “สมศิริฟาร์มปลา” ของเขาได้กลายเป็นแหล่งศึกษาดูงานของเกษตรกรและหน่วยงาน
 ต่างๆ ที่สนใจแวะเวียนมาเยี่ยมชมอย่างไม่ขาดระยะ

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (บาทต่อปี)	รายได้ (บาทต่อปี)	รายได้สุทธิ (บาทต่อปี)
๑) พันธุ์ปลานิล	๘,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๖๒,๐๐๐
๒) พันธุ์ปลาดุก	๑๒,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๖๘,๐๐๐
๓) พันธุ์กบนา	๕,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๓๕,๐๐๐
๔) ปลาชนิดอื่นๆ	๓๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๕) หนุ, ฝวน	-	-	๑๐๐,๐๐๐
รวม	-	-	๒๘๕,๐๐๐

“เลี้ยงปลาให้ได้ดี ไม่ใช่แค่เก่งหรือไม่เก่ง
แต่ขึ้นอยู่กับจังหวะและโอกาสด้วย
บางคนตั้งใจเลี้ยงแทบตาย
พอปลาใกล้จับขายได้
เกิดนึกหน้าหรือเป็นโรคตายยกกระชังก็มี
เพราะฉะนั้น..หากใจรักแล้วก็ต้องทำอย่างต่อเนื่อง
มีการเรียนรู้ด้านต่างๆ ตลอด
ที่สำคัญคืออย่าถอดใจ ล้มแล้วต้องพยายามลุกขึ้นสู้
แล้วมันก็จะสำเร็จเอง”

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอิงอันเนื่องมาจากพระราชดำรินายทรงยศ โสมาบุตร

ที่อยู่ : ๘๒ หมู่ ๑๐ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๒๕๐,๐๐๐ บาท

“จากลูกชาวนา...
สู่คนเลี้ยงปลาในกระชัง”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายทรงยศ โสมาบุตร อายุ ๓๖ ปี อาศัยอยู่ในบ้านท่าเยียม ซึ่งเป็นหนึ่งใน ๗ หมู่บ้านของตำบลค้อเหนือ อำเภอมือเืองยโสธร ที่ประสบปัญหาน้ำท่วมที่ทำกินในช่วงฤดูฝนเป็นประจำเกือบทุกปี ส่วนหน้าแล้งก็ไม่มีน้ำเพื่อทำนาปรัง และปลูกพืชอย่างอื่นขดเซยรายได้้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ในพื้นที่ยังมีปัญหาบุกรุกป่าชุมชนหนองอิงรวมทั้งหนองน้ำสาธารณะพื้นที่ขนาดใหญ่กว่า ๔๕๐ ไร่ โดยไม่มีการควบคุม ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติทั้งสองแห่งเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำเกษตรในพื้นที่เป็นอย่างมาก

ครอบครัวของทรงยศเองก็เช่นกัน ประกอบอาชีพทำนาและปลูกผักบนพื้นที่ ๖ ไร่ เป็นรายได้หลัก และเป็นแหล่งอาหารของครอบครัว ซึ่งมีกันถึง ๕ ชีวิต ในแต่ละปีจะมีรายได้จากการขายข้าวเพียง ๓๐,๐๐๐ บาท จึงต้องทำงานรับจ้างทั่วไปในช่วงว่างเว้นจากการทำนาเพื่อหารายได้เสริมในการเลี้ยงครอบครัวในแต่ละปี

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ

จากปัญหาดังกล่าว ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอิงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงได้ก่อตั้งและดำเนินงานเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ดังเดิม อีกทั้งยังได้จัดการสาธิตและส่งเสริม

ด้านอาชีพเกษตรกรรมให้กับประชาชน เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการเสริมสร้างอาชีพ สร้างรายได้ นอกเหนือจากการทำนา นับจากนั้นเรื่อยมากระทั่งใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ทรงยศก็ได้มีโอกาสเข้าไปเรียนรู้อาชีพจากโครงการฯหนองอิง ซึ่งมีหลากหลายอาชีพให้เลือกเรียนรู้ แต่ทรงยศเองมีความสนใจในหลักสูตรการเลี้ยงปลาในกระชัง เพราะเห็นว่าน่าจะจะมีรายได้ดี และบริเวณบ้านทำเยื่อของตนยังติดกับแม่น้ำชี ซึ่งทำให้มีน้ำเพียงพอต่อการเลี้ยงปลาได้ นี่คือการเริ่มต้นของอาชีพใหม่ให้กับทรงยศ

เรียนรู้ควบคู่กับอดทน

ทรงยศ เริ่มต้นทดลองอาชีพเลี้ยงปลาในกระชัง แบบลองผิดลองถูกในครั้งแรกเพียง ๒ กระชัง พร้อมกับการศึกษาหาความรู้ควบคู่ไปด้วย ได้

ทดลองฝึกการเพาะและผสมพันธุ์ปลา โดยมีสำนักงานประมงจังหวัดคอยให้คำปรึกษาและสนับสนุนปัจจัยด้านการผลิตเบื้องต้น เช่น แม่พันธุ์ กระชังอวน และ เวชภัณฑ์ เป็นต้น ซึ่งทำให้ ทรงยศมีความมั่นใจและมีความชำนาญเพิ่มมากขึ้นในอาชีพใหม่นี้ด้วย

จากความขยันหมั่นเพียรและใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองจนมีความชำนาญด้านการเพาะเลี้ยงปลา ทำให้ทรงยศได้รับเลือกจากทางโครงการหนองอ้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ให้เป็นผู้ดูแลจุดเพาะพันธุ์ปลาและบ่อสาธิตด้านประมง ซึ่งตั้งอยู่ริมหนองอ้อ และยังได้รับอนุญาตจากทางราชการให้เพาะเลี้ยงปลาในกระชังร่วมกับกลุ่มเพื่อนเกษตรกรรายอื่นอีก ๒๐ ราย

ในจำนวน ๑๐ กระชัง เพื่อเป็นจุดสาธิต เมื่อจำหน่ายปลาก็แบ่งปันผลผลิตที่ได้ให้กับสมาชิกและจัดสรรเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนของทางกลุ่มต่อไป

ปัจจุบัน ทรงยศ มีกระชังเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้นเป็น ๒๐ กระชัง จำนวนกระชังละประมาณ ๑,๐๐๐ ตัว โดยแบ่งเป็นเลี้ยงปลาทับทิมหรือปลานิลแดง กับปลานิลธรรมดาอย่างละครึ่ง ซึ่งจะเลี้ยงปลาได้ ๒ รุ่น ใช้เวลาเลี้ยง ๔ เดือน ก็จับขายได้ รุ่นหนึ่งก็ได้น้ำหนักประมาณ ๓ - ๔ ตัน รวมทั้งปีได้ปลาเฉลี่ยประมาณ ๗ - ๘ ตัน โดยบริษัทจะมารับซื้ออยู่ที่ ๕๐ - ๗๐ บาทต่อกิโลกรัม เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วก็จะเหลือรายได้ปีละไม่น้อยกว่า ๒๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งมากกว่าการทำนาหลายเท่า ซึ่งเพียงพอกับการเลี้ยงดูครอบครัวอย่างมีความสุข นอกจากนี้ทรงยศ กำลังเริ่มเลี้ยงปลาตุกในบ่อดินอีก ๑๕,๐๐๐ ตัว เพื่อเป็นรายได้เสริมอีกด้วย

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (บาทต่อปี)	รายได้ (บาทต่อปี)	รายได้สุทธิ (บาทต่อปี)
๑) นาข้าว	-	บริโภค	-
๒) เลี้ยงปลาในกระชัง	๒๐๐,๐๐๐	๔๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐
รวม	-	-	๒๕๐,๐๐๐

“ถ้าพวกเรากลับบ้านไปนี้...
พวกเราจะขอปลูกพืชแบบผสมผสาน
และใช้ปุ๋ยชีวภาพ
เพื่อให้ลดต้นทุน...และมันมีผลดีต่อสุขภาพและ
ไม่มีสารตกค้างเข้ามาสู่ร่างกายของคนเรา
พืชที่จะปลูกเช่น กล้วย ข่า ตะไคร้
หนวยและอื่นๆ ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ

โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยข้าว
(หลัก ๒๒) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นายวัน หลวงสีโยทา

ที่อยู่ : บ้านน้ำเกี๊ย เมืองนาชายทอง นครหลวงเวียงจันทน์

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ กีบ (๔๐๐,๐๐๐ บาท/ปี)

“ด้วยพระบารมี
จากเมืองไทย...ไปเวียงจันทน์”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายวัน หลวงสียโทยา อายุ ๕๒ ปี ตั้งเดิมมีอาชีพทำนา หาปลา และเข้าป่าหาของป่า เพื่อทำมาหาเลี้ยงครอบครัว มีฐานะยากจน ความเป็นอยู่แร้นแค้น มีหนี้สิน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซ้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เข้ามาสนับสนุนทางวิชาการและจัดฝึกฝึกอบรมโดยได้ถอดบทเรียนที่ประเทศไทยเคยทำกิจกรรมต่างๆ ได้แก่การเพาะชำ การขยายพันธุ์ไม้ผล การทำน้ำหมักชีวภาพ และการเพาะเลี้ยงปลาชนิดพันธุ์ต่างๆ โดยได้มีนักวิชาการเข้ามาให้คำแนะนำและวิทยากรจากศูนย์การเรียนรู้ได้มาให้ความรู้และแนวคิดในการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เครือข่ายอินแปง และเครือข่ายวนเกษตรภูพาน จังหวัดสกลนคร

เรียนรู้...ลงมือทำ

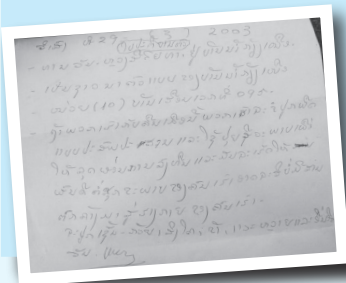
นายวัน หลวงสียโथा หลังได้อบรมกลับมาได้ลงมือทำอย่างจริงจัง ขยัน อดทน ขยายพันธุ์ไม้ผล ทำดินปลูก แกลบเผาเพื่อขายให้กับเรือนเพาะชำ ในนครหลวงเวียงจันทน์ ด้วยความขยันอดทน เพียงไม่นาน นายวันมีรายได้จากการเพาะกล้าไม้ถึงได้ปีละ ๑๐๐ ล้านกีบ ไม่มีหนี้สิน สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนครจากการเข้าอบรมเรียนรู้อย่างจริงจัง ทั้งในเรื่องความรู้ทางวิชาการและแนวทางการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

สัญญาใจ...จากนายวัน

นายวัน หลังจากฝึกอบรมเสร็จนั้น ก่อนที่จะจากกลับไปยังบ้านเกิดเมืองนอนที่ นครหลวงเวียงจันทน์ นั้น ได้มีคำมั่นสัญญาใจที่ให้ไว้ต่อเจ้าหน้าที่ศูนย์ ซึ่งได้จดไว้ในกระดาษแผ่นหนึ่งด้วยภาษาลาว ซึ่งถ้าแปลเป็นภาษาไทย ก็จะได้ความว่าดังนี้..

“วันเสาร์ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๖ ท้าววัน หลวงสียโथा อยู่บ้านน้ำเกลี้ยงเหนือ หมู่ ๑๐ บ้านเลขที่ ๐๙๕ ถ้าพวกเรากลับบ้านไปนี้ พวกเราจะขอลูกพืชแบบผสมผสานและใช้ปุ๋ยชีวภาพ เพื่อให้ลดต้นทุน มันจะมีผลดีต่อสุขภาพและไม่มีการตกค้างเข้ามาสู่ร่างกายของคนเรา พืชที่ปลูก เช่น กล้วย ตะไคร้ ขา หวายและอื่นๆ”

กิจกรรมภายในพื้นที่

ทุกวันนี้ จากความมุ่งมั่นและตั้งใจลงมือทำจริง จนมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นอย่างชัดเจน กล้าไม่จากแปลงเพาะและขายพันธุ์ไม้ผลของนายวัน รวมทั้งวัสดุดินปลูกกระทั่งแกลบเผา ได้ถูกส่งไปจำหน่ายให้กับเรือนเพาะชำกล้าไม้ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ อย่างมากมายจำนวนกว่า ๒๐ ร้าน ได้แก่ ร้านขายกล้าไม้ตลาดโพนตอง, ตลาดเมืองจันทร์, ตลาดหลัก ๕, ตลาดโพนพะเนา, ตลาดชำเกด และอื่น ๆ อีกหลายร้าน ซึ่งมีการจำหน่ายพันธุ์ไม้หลายชนิด เช่น ผักต้ว กระโดน แค มะม่วง ลั่นजी ลำไย มะกรูด มะขาม ผักเม็ก และพริก จนวันนี้ นายวันมีรายได้เฉลี่ยปีละ ๑๐๐ ล้านกีบ หรือประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท มีรถยนต์ ๒ คัน มีโทรศัพท์และสิ่งอำนวยความสะดวกใช้ สามารถเก็บเงินส่งลูกเข้าเรียนโรงเรียนที่ดีได้ พออยู่พอกิน ไม่มีหนี้สิน พึ่งพาตนเองได้จากองค์ความรู้และปัญญา มาถึงวันนี้ด้วยความขยันทำ ขยันหาความรู้ ทำให้ผืนดินไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป กลายเป็นแหล่งรายได้และความสุข ไม่เฉพาะแก่นายวันเท่านั้น แต่ยังเผยแพร่ความรู้ความคิดไปสู่คนอื่น ๆ อีกด้วย

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (กีบต่อปี)	รายได้ (กีบต่อปี)	รายได้สุทธิ (กีบต่อปี)
๑) เพาะต้นไม้ขาย	-	-	-
๒) ทำดินปลูก	-	-	-
๓) แกลบเผา	-	-	-
รวม	-	-	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐
หมายเหตุ : รายได้คิดเป็นเงินบาทประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี			

**“ตั้งแต่ในหลวงมาสร้างอ่างห้วยยาง - ห้วยโท
ชาวบ้านมีโอกาส มีหนทางมากขึ้น
ไม่ต้องทำอะไร ทำนาแบบพื้นผวนตามฤดูกาลอยู่อย่างเดียว
มีน้ำ ชีวิตก็ดีขึ้น เราเอาน้ำมาไว้พัฒนาคุณภาพชีวิตได้หลายอย่าง ”**
(นายพ่ายพ ใต้ชาลี ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิก อบต.ห้วยยาง)

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยโท-ห้วยยาง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
กลุ่มเพาะพันธุ์กล้าไม้บ้านห้วยยาง

ที่อยู่ : บ้านห้วยยาง ตำบลเหล่าไพนค้อ อำเภอดอกศรีสุพรรณ จังหวัดสุพรรณบุรี
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๒๐๐,๐๐๐ บาท/คน/ปี
มีเงินหมุนเวียนในกลุ่มกว่า ๒๕ ล้านบาทต่อปี

**“จากขอทานไปแลกข้าว
ปลูกกล้าไม้...เรามีขาย”**

ก่อนมีโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำ

“หมู่บ้านขอทาน” เป็นชื่อเรียกขานของหมู่บ้านห้วยยาง ที่พูดกันติดปากและเคยเป็นข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์ชื่อดังฉบับหนึ่งมาแล้วเมื่อกว่า ๓๐ ปี ที่ผ่านมา ย้อนกลับไปเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๘๙ จากคำบอกมานั้นว่า ชุมชนแห่งนี้เริ่มมาจากชาวลาวอพยพมาจากเมืองวัง ประเทศลาว โดยนายยางกับนายโตะ บุ๊กเบิกสร้างบ้านเรือนเป็นครั้งแรกและตั้งชื่อหมู่บ้านตามสิ่งแวดล้อมที่เห็นและขยายชุมชนมาเรื่อย กระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๑๘ – พ.ศ. ๒๕๒๔ เกิดภัยแล้งครั้งใหญ่ติดต่อกัน จนชาวบ้านต้องนำสิ่งของที่มีไปแลกข้าวจากหมู่บ้านอื่นเพื่อประทังชีวิต หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “อาชีพแลกข้าว” จนถึงขั้น ชาวบ้านกว่าร้อยละ ๙๐ ในหมู่บ้านต้องหาหนทางประทังชีวิตด้วยการอพยพไปขอทานตามจังหวัดใกล้เคียง กระทั่งปรากฏเป็นข่าวว่า “พบหมู่บ้านขอทานแห่งแรกของเมืองไทย” จนมีคนเรียกติดปากว่า หมู่บ้านขอทาน นับแต่นั้นมา

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ

ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรพื้นที่บริเวณ หมู่บ้านโพนงามและบ้านห้วยยาง จึงมีพระราชดำริ ให้พิจารณาสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยยางโดยเร่งด่วน เพื่อช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรใน หมู่บ้าน กระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๓๒ อ่างเก็บน้ำห้วยไท

– ห้วยยาง ก็ก่อสร้างแล้วเสร็จด้วยความจุ ๙,๑๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ส่งผลให้ ชาวบ้านห้วยยางและหมู่บ้านข้างเคียงในเขตตำบลเหล่าโพนค้อ มีน้ำทำการเกษตร และมีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น และหลังจากนั้นไม่นาน หมู่บ้าน ขอบทานก็กลายเป็นคำเรียกขานของอดีต หนทางทำกินใหม่ๆก็เปิดกว้าง และอาชีพ เพาะพันธุ์กล้าไม้เพื่อวิถีชีวิตที่ดีก็เริ่มต้นขึ้นในหมู่บ้านแห่งนี้

จากขอบทานแลกข้าว... สู่กล้าไม้เรามาขาย

ชาวบ้านห้วยยางเริ่มต้นเรียนรู้ ทดลอง เพาะพันธุ์กล้าไม้ เช่น มะกรูด มะนาว แล้วออกไปเร่ขายจนกระทั่งตั้งกลุ่มเพาะพันธุ์กล้า ไม้ขึ้นในปี ๒๕๔๒ มีสมาชิกเริ่มต้น ๒๗ คน ผลการดำเนินงาน ของกลุ่มมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ นายพล ยางธิสาร ผู้ใหญ่บ้านในขณะนั้นก็ได้ประชุมชาวบ้านและจัดตั้ง วิชาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะพันธุ์กล้า ไม้บ้านห้วยยาง ขึ้นโดยมีวิสัยทัศน์กลุ่มคือ “สร้างงาน เพิ่มรายได้ กระจายการเรียนรู้ นำไปสู่การ พัฒนา นำพาความสามัคคี มีชีวิตที่ดี พออยู่พอกิน”

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ปัจจุบันมีสมาชิกกลุ่ม จำนวน ๑๒๗ ราย (จาก ๔๖๔ ครัวเรือนในหมู่บ้าน) มีการเพาะกล้าไม้กว่า ๖๒ ชนิด เช่น ผักหวาน ยางนา มะนาว มะกรูด มะละกอ ไม้หอม เป็นต้น มีการเก็บออมจากสมาชิกเดือนละ ๔๐ บาทต่อคน

ทำการตลาดโดยแบ่งเป็น พ่อค้ามารับซื้อที่สวน จะขายถุงละ ๒ บาท (ยกเว้นผักหวานจะมีราคา ๕, ๑๐ และ ๑๕ บาท) และสมาชิกบางรายนำออกเเร่ขายเองหรือออกบูทจัดงานก็จะได้ราคาที่สูงกว่า โดยจะจำหน่ายที่ ๑๐ - ๒๐ บาท

สมาชิกในกลุ่มจะมีรายได้เฉลี่ยต่อปีไม่น้อยกว่า ๑๕๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (บาทต่อถุง)	พื้นที่เพาะ (๑ ไร่/คน)	รายได้สุทธิ (บาทต่อปี)
๑) กล้าไม้		๑๐๐,๐๐๐ กล้า	
- เมล็ดพันธุ์พืช	๐.๒๕	๒๕,๐๐๐	
- แกลบเผา	๐.๑๔	๑๔,๐๐๐	
- ดินผสม	๐.๑๑	๑๑,๐๐๐	
- ถุงดำ	๐.๒๕	๒๕,๐๐๐	
- แรงงาน	๐.๑๕	๑๕,๐๐๐	
รวม	๐.๙๐	๙๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐

ภาคใต้

สะเปิง ยี่ดิง

สมโชค สำราญ

ประเวศ ประพันธ์วงศ์

จันทร์ ชาญแท้

คำ หะยะมิน

บุญเรือน ทองจำรัส

หนูผัด บุญจันทร์

อัมพร สวัสดิ์สุข

“ ด้วยมีใจรักและความสนใจในอาชีพการเกษตร
จึงพยายามศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ
มาปรับใช้ในพื้นที่ทำการเกษตร
ของตนเองอยู่ตลอดเวลา ไม่เคยหยุดนิ่ง
ด้วยสัญชาตญาณของความเป็นครูนั้น
มีความยินดีและพร้อมเสมอ
สำหรับการถ่ายทอดความรู้ที่ตนเอง
มีให้แก่ผู้สนใจ...”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านเกษตรผสมผสาน
นายสะเปออิง ยีดิง

ที่อยู่ : เลขที่ ๒/๑๑๘ หมู่ ๑๐ บ้านคีรี ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๕๗๐,๒๕๐ บาท

“ครู...ผู้ยึดมั่นในแนวทางพระราชดำริ”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายสะเปียง ยีติง อดีตครูผู้มุ่งมั่นที่จะสืบสานแนวทางตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงด้วยการทำการเกษตรแบบผสมผสาน ปัจจุบันมีอายุ ๖๐ ปี เข้ารับราชการครูตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ ซึ่งระหว่างที่รับราชการแม้จะมีรายได้จากอาชีพครู จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ กว่าบาทต่อปี แต่ด้วยใจรักในการทำการเกษตร จึงประกอบอาชีพเสริมด้วยการทำสวนแบบผสมผสานในพื้นที่ของตนเอง โดยได้เข้ามาเรียนรู้และศึกษาแนวทางการทำการเกษตรจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ทั้งนี้ หลังจากเกษียณอายุราชการก่อนกำหนดในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ก็หันมาลุยงานในแปลงเกษตรของตนเองอย่างเต็มตัว

ด้วยความเป็นครู... จึงหมั่นเรียนรู้และถ่ายทอด

หลังจากมีเวลาในการศึกษาและลงมือทำอย่างเต็มที่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จนกระทั่งเกิดองค์ความรู้การบริหารจัดการด้านการเกษตรแบบผสมผสาน การจัดการดินเปรี้ยวจัดเพื่อปรับสภาพดินให้เหมาะสมสำหรับการปลูกสละและการใช้แมลงเป็นตัวช่วยในการผสมเกสรสละ ด้วยมุ่งมั่นจนประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต จึงทำให้ได้รับการคัดเลือกเป็นศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านเกษตรผสมผสานของศูนย์ศึกษาฯ พิกุลทอง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และเป็นวิทยากรโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลที่สนใจทั่วไป

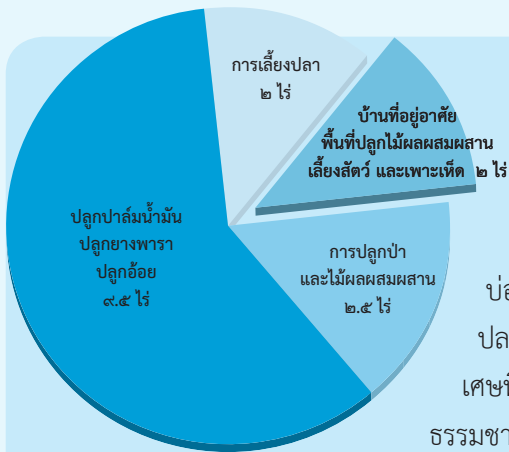
จากการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย สมถะ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ฟุ้งเฟ้อจึงทำให้ไม่ขาดเงินทองและไม่มีหนี้สิน มีแหล่งอาหารที่มั่นคงจากผลผลิตในสวนของตนเองเพื่อใช้บริโภคภายในครัวเรือนและแบ่งปันญาติพี่น้องในพื้นที่ ส่วนที่เหลือก็จะมียอดค้าแม่ค้ามารับซื้อถึงบ้าน ซึ่งสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างมั่นคง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีรายได้จากภาคเกษตรและเงินบำนาญ รวมรายได้สุทธิเป็นเงิน จำนวน ๕๗๐,๒๕๐ บาท

กิจกรรมภายในพื้นที่

ในพื้นที่ซึ่งจัดเป็นศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๑๖ ไร่ โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงานภายในพื้นที่แบ่งออกเป็น ดังนี้

๑. บ้านที่อยู่อาศัย และพื้นที่ว่างรอบ ๆ บริเวณบ้านเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผลผสมผสานกับการเลี้ยงสัตว์ และเพาะเห็ด จำนวน ๒ ไร่ ซึ่งไม้ผลผสมผสานที่ปลูกได้แก่ ลองกอง จำปาตะไคร้เม็ด ขนุน เงาะโรงเรียน สละ และระกำหวาน โดยได้ปลูกสละเป็นพืชหลักและมีระกำหวานเป็นพืชแซม เพาะเห็ด ๑ โรง เพื่อเก็บผลผลิตมาบริโภคในครัวเรือนและแบ่งปันเพื่อนบ้าน ส่วนก้อนเชื้อเห็ดที่เหลือจากเก็บผลผลิตแล้วก็นำไปเป็นปุ๋ยใส่ต้นไม้ต่อไป ส่วนการเลี้ยงสัตว์ได้แก่ ไก่ เปาะ

แคะ โคะ สำหรับเป็นอาหาร และมูลสัตว์ต่าง ๆ นำไปเป็นปุ๋ย สำหรับใส่ไม้ผลในสวน ซึ่งเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้เป็นอย่างดี

๒. การเลี้ยงปลา จำนวน ๒ ไร่ ซึ่งมีทั้งการเลี้ยงในบ่อดินและในกระชัง ได้แก่ ปลานิลจิตรลดา ปลาตะเพียน ปลาบ้า และปลาหมอ นอกจากนี้ได้มีการทำปุ๋ยหมักโดยใช้เศษพืชต่างๆ กองไว้ในบ่อเพื่อให้เกิดแหล่งตอน เพื่อเป็นอาหารธรรมชาติให้กับปลาในบ่อด้วย

๓. การปลูกป่าและไม้ผลผสมผสาน จำนวน ๒.๕ ไร่ นายสะเปียง มีความสนใจในการปลูกป่า และมีแนวคิดที่จะทำเพื่อเป็นแบบอย่างแก่เกษตรกรรายอื่นๆ จึงเริ่มทดลองปลูกป่า เช่น สยาแดง กันเกรา ตะเคียนทราย กฤษณา ฯลฯ ในพื้นที่เดียวกันกับไม้ผล ซึ่งพันธุ์ไม้เหล่านี้มีการเจริญเติบโตที่สมบูรณ์ทำให้เกิดสภาพสวนเกษตรแบบผสมผสานสนับสนุนเกื้อกูลกัน กลายเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายของพรรณไม้และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ อาศัยอยู่ร่วมกัน

๔. การปลูกปาล์มน้ำมัน ปลูกยางพารา ปลูกอ้อยแซมปาล์ม จำนวน ๙.๕ ไร่ ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ให้การสนับสนุนการขุดยกร่อง พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การทำปุ๋ยหมัก การปลูกพืชปุ๋ยสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดินก่อนการเพาะปลูกพืชและปลูกอ้อยแซมระหว่างต้นปาล์ม เพื่อเพิ่มรายได้และเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรมค่าใช้จ่าย

กิจกรรมรายได้

ค่าใช้จ่ายในการลงทุน

รายได้จากการเกษตร

๑) เครื่องตัดหญ้า

๖๐๐

๑) ปาล์มน้ำมัน

๒๘,๐๐๐

๒) ค่าปุ๋ย

๗,๓๕๐

๒) กล้วย

๑๐,๐๐๐

๓) ค่าน้ำมัน

๔,๒๐๐

๓) มะพร้าว

๒,๔๐๐

๔) ค่าแรงงานใส่ปุ๋ย

๗,๐๐๐

๔) หมาก

๕,๐๐๐

๕) ค่าแรงงานตนเอง

๓๐,๐๐๐

๕) เศษยาง (ยางก้อน)

๑๐๐,๐๐๐

รวมค่าใช้จ่าย

๔๔,๑๕๐

รวมรายได้จากเกษตร

๑๔๕,๔๐๐

รายได้จากกิจกรรมอื่นๆ

๑) เงินเดือน

๔๐๐,๐๐๐

๒) รับจ้างไถ

๗๐,๐๐๐

รวมรายได้กิจกรรมอื่นๆ

๑๐๐,๐๐๐

รวมรายได้สุทธิ

๕๗๐,๒๕๐

“ปลูกพืชผักต้องรู้จักช่วงฤดูกาลหนึ่ง...
สองรู้หลักเลี้ยงแมลงศัตรูพืช
เช่นช่วงหลังมรสุม แมลงบางส่วนจะถูกทำลายตามธรรมชาติ...
ผมปลูกแตงโมไม่ได้ใช้สารเคมีเลย
แต่เวลาต้องทำพอประมาณ เหลือกินเท่าไรก็ค่อยขาย
ก็นำมาแปรรูปได้ ก็จะเพิ่มมูลค่าขึ้นอีก
ส่วนที่กินไม่ได้หรือเสียหายก็เอาไปเลี้ยงปลาในบ่อ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

นายสมโชค สำราญ

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๒ บ้านโคกอิฐ-โคกโน ต่าบลพร่อน อำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๑๖๘,๐๐๐ บาท

“เจ้าดำหรับ...มะละกอดั้นเอน”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายสมโชค สำราญ เดิมมีอาชีพรับจ้างราชการครู ต่อมาได้เกษียณอายุราชการก่อนกำหนด จึงเปลี่ยนมาประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งมีต้นทุนดั้งเดิม คือ มีองค์ความรู้ เรื่องการเพาะพันธุ์ปลาแรดโดยไม่ต้องใช้ไรแดง แต่ใช้วิธีเลี้ยงแบบธรรมชาติแทน เป็นผลทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ แต่ผลผลิตทางการเกษตรไม่ดีนัก เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นดินเปรี้ยวจัด นายสมโชคจึงได้เข้ามาขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หลังจากรับคำแนะนำและได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้ และปัจจัยการผลิตในการปรับปรุงสภาพดินและทำการเกษตร จึงได้นำความรู้และคำแนะนำต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง

จากต้นทุนเดิม...เรียนรู้เพิ่มเติมจนสำเร็จ

หลังจากได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตในการปรับปรุงดินและทำการเกษตรเพิ่มเติม นายสมโชคจึงได้นำความรู้และคำแนะนำต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง

จนกระทั่งปัจจุบันประสบความสำเร็จในการทำการเกษตรในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด ซึ่งจากองค์ความรู้ที่มีจะเห็นได้ชัดเจน ซึ่งนอกเหนือจากการเพราะพันธุ์ปลาแรดแบบธรรมชาติที่มีต้นทุนต่ำแล้ว นายสมโชคยังประยุกต์การปลูกไม้ผลแบบต้นเอนบนคันดิน ซึ่งจะช่วยให้ใช้ประโยชน์พื้นที่ได้มากขึ้นและเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ง่ายขึ้นเพราะต้นจะไม่สูงมาก อีกทั้งยังให้ผลผลิตมากและรากไม้ยังช่วยรักษาหน้าดินได้อีกด้วย จนเป็นที่รู้จักกันไปทั่วสำหรับต้นตำหรับ มะละกอดันเอน และมะพร้าวต้นเอน ของสวนนายสมโชค

ด้วยความอดทนและความเพียรพยายามของนายสมโชคในการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา จนทำให้นายสมโชคสามารถนำความรู้ในด้านต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันให้ราบรื่น และมีชีวิตที่พอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ จนสามารถลดรายจ่ายของครัวเรือนได้ด้วยผลผลิตที่ตนเองปลูกขึ้นมา พร้อมทั้งยังสามารถสร้างรายได้ให้

กับครอบครัว ถึงแม้ว่าจะไม่มากมายจนร่ำรวย แต่ก็เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่าย ทั้งตนเองและครอบครัว ได้อย่างสุขสบาย และยังเป็นศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริที่สำคัญอีกจุดหนึ่งด้วย

กิจกรรมภายในพื้นที่

จากพื้นที่ถือครองทั้งหมดจำนวน ๒๖ ไร่ ได้จัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้และพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๑๒ ไร่ โดยในพื้นที่ทำการเกษตรด้านเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้แบ่งออกเป็นกิจกรรมหลัก ๆ ดังนี้

๑. ด้านการปลูกพืช ดำเนินการทั้งในส่วนพืชหมุนเวียน เช่น แตงโม, ข้าวโพดหวาน, พริก, มะเขือ, ถั่วฝักยาว และถั่วพู รวมทั้งไม้ผลชนิดต่าง ๆ เช่น มะพร้าว น้ำหอม มะม่วงเบา มะละกอ มะนาว ฝรั่ง ส้มกระท้อน และมะกรูด

๒. ด้านประมงมีการเลี้ยงปลาในร่องสวน เช่น ปลาแรด ปลาบ้า ปลาจาระเม็ดน้ำจืด และเพาะพันธุ์ปลาแรดเพื่อจำหน่าย

๓. ด้านปศุสัตว์ มีการเลี้ยงไก่ เพื่อไว้บริโภคภายในครัวเรือน

๔. ด้านพัฒนาที่ดิน มีการทำปุ๋ยสดและปุ๋ยหมักโดยใช้สารเร่ง พด.๑ เพื่อปรับปรุงสภาพดินและบำรุงดิน การผลิตน้ำหมักชีวภาพโดยใช้สารเร่ง พด.๒ เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของพืช การผลิตเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อควบคุมเชื้อสาเหตุโรคพืชโดยใช้สารเร่ง พด.๓ และการผลิตสารป้องกันแมลงศัตรูพืชโดยใช้สารเร่ง พด.๗ อีกทั้ง การปลูกหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕)

กิจกรรม	ต้นทุน	รายได้สุทธิ
	บาทต่อปี	บาทต่อปี
๑) มะพร้าว น้ำหอม	๒,๒๐๐	๒๘,๐๐๐
๒) มะนาว	๒,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
๓) มะละกอ	๑,๒๐๐	๒๐,๐๐๐
๔) ข้าวโพดหวาน	๑,๒๐๐	๒๐,๐๐๐
๕) ปลา	๘,๕๐๐	๔๐,๐๐๐
รวม	๑๕,๑๐๐	๑๖๘,๐๐๐

“อย่าใช้สารเคมีในการกำจัดแมลงนะ..
โรคเชื้อรามันเยอะ...เราก็เอาก้อนเห็ดเก่าไปเผา
แล้วเอาน้ำส้มควันไม้มารดฆ่าแมลง
เหลือขี้เถ้าก็เอาไปใส่ต้นไม้เป็นปุ๋ย
ถ้าเราไม่ทำจัดแบบนี้ เชื้อราที่จะระบาดไปทั่ว
ขยะจากถุงพลาสติกก็เต็มไปหมด
เราต้องช่วยกันดูแล..อย่าให้เป็นภาระต่อสังคม..”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านการเพาะเห็ด

นายประเวศ ประพันธ์วงศ์

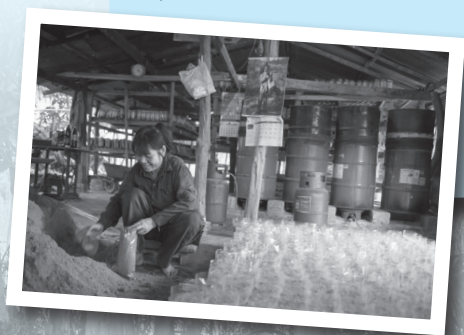
ที่อยู่ : ๒/๗๗ หมู่ ๘ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๔๕๐,๐๐๐ บาท

“เห็ดช่วยชีวิต..พลิกวิกฤตเป็นโอกาส”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายประเวศ ประพันธ์วงศ์ มีภรรยาชื่อนางจิระปรียา ประพันธ์วงศ์ มีบุตร ๑ คน ชื่อนายประวีร์ ประพันธ์วงศ์ แต่เดิมครอบครัวมีอาชีพก่อสร้าง มีรายได้พอเลี้ยงครอบครัวแต่ก็ไม่แน่นอน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ภรรยาได้เข้ามาเป็นลูกจ้างรายวันของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง จึงมีโอกาสดำเนินการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเพาะเห็ด พร้อมทั้งได้คำแนะนำวิธีการทุกขั้นตอนของการเพาะเห็ด ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ภรรยาได้ตัดสินใจลาออกงานประจำที่ศูนย์ฯ เพื่อกลับมาปลูกพืชผักหมุนเวียนที่บ้านของตนเอง ได้แก่ ถั่วฝักยาว แตงกวา ผักบุ้ง และชนิดอื่น ๆ ในขณะเดียวกันก็เริ่มทำการเพาะเห็ดฟางโดยใช้ผักตบชวาตามร่องผักมุงด้วยพลาสติก จนกระทั่งเริ่มสร้างโรงเรือนเพาะเห็ดขึ้นมาเป็นรายได้เสริมให้กับงานก่อสร้างของนายประเวศ

สามแรงรวมชีวิต...พลิกวิกฤตเป็นโอกาส

หลังจากวิกฤตพองสบู่แตกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ทำให้
งานก่อสร้างของนายประเวศ ต้องจบสิ้นลงอย่างถาวร
แต่ด้วยความรอบคอบของภรรยาคู่ชีวิตที่วางแผนการ
เพาะเห็ดไว้รองรับแล้ว ทั้งคู่จึงมุ่งมั่นพัฒนาอาชีพเพาะเห็ดอย่างจริงจัง ด้วยความขยัน อดทน
จึงสามารถสร้างโรงเรือนเพาะเห็ดเพิ่มขึ้นอีกถึง ๒๑ โรง พร้อมทั้งได้ถ่ายทอดความรู้ที่มีให้กับ
ลูกชายตนเองได้เรียนรู้อยู่อย่างต่อเนื่อง จนลูกชายมีความชำนาญและได้ต่อยอดองค์ความรู้ ใน
ขั้นตอนคัดแยกเชื้อเห็ดบริสุทธิ์ ขยายเชื้อและเพาะเห็ดจนถึงขั้นการเก็บผลผลิตทำให้กิจการดี
ขึ้นตามลำดับ สร้างรายได้และความสุขให้กับครอบครัวมีความเป็นอยู่อย่างสุขสบาย

พ.ศ. ๒๕๔๗ เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่
ทำให้ครอบครัวนายประเวศ ต้องเจอกับปัญหาใหญ่อีก
ครั้งเนื่องจากของขายไม่หมด แต่ก็ผ่านวิกฤติไปได้ด้วย
การนำเห็ดที่เหลือมาทำการแปรรูป เช่น เห็ดทอด น้ำ
พริกเห็ด แหนมเห็ด เห็ดคลุกงา และเห็ดสวรรค์ สร้าง
รายได้ต่อเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้

จากความสนใจใฝ่รู้ ขยัน และอดทนและร่วมมือ
ร่วมใจกันในครอบครัว อันจะเห็นได้จากยามที่ว่างเว้น

จากการเรียนต่อในระดับปริญญาเอกของลูกชาย ทั้ง ๓ ชีวิต พ่อ แม่ ลูก จะมานั่งช่วยกัน
กรอกถุงก้อนเห็ดอยู่เป็นกิจวัตร ซึ่งเป็นภาพที่แสดงถึงความสำเร็จของการดำเนินชีวิตตามแนว
พระราชดำริ อย่างแท้จริง

กิจกรรมภายในพื้นที่

พื้นที่ถือครองทั้งหมด ๑๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่สวนยาง จำนวน ๗ ไร่ และพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๓ ไร่ โดยมีกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์เรียนรู้ ดังนี้

๑. ด้านการปลูกพืช ได้แก่ ยางพารา จำนวน ๘๐ ต้น และการเพาะเห็ด ชนิดต่าง ๆ ได้แก่ เห็ดนางฟ้า เห็ดนางรมฮังการี และเห็ดเป๋าฮื้อ รวมถึงการเพาะเชื้อและทำก้อนเพาะเห็ดขาย โดยมีต้นทุนก้อนละ ๗ บาท ซึ่งสามารถนำไปจำหน่ายได้ใน

ราคา ๑๐ บาท ปัจจุบันสร้างรายได้ไม่น้อยกว่า ๓๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี

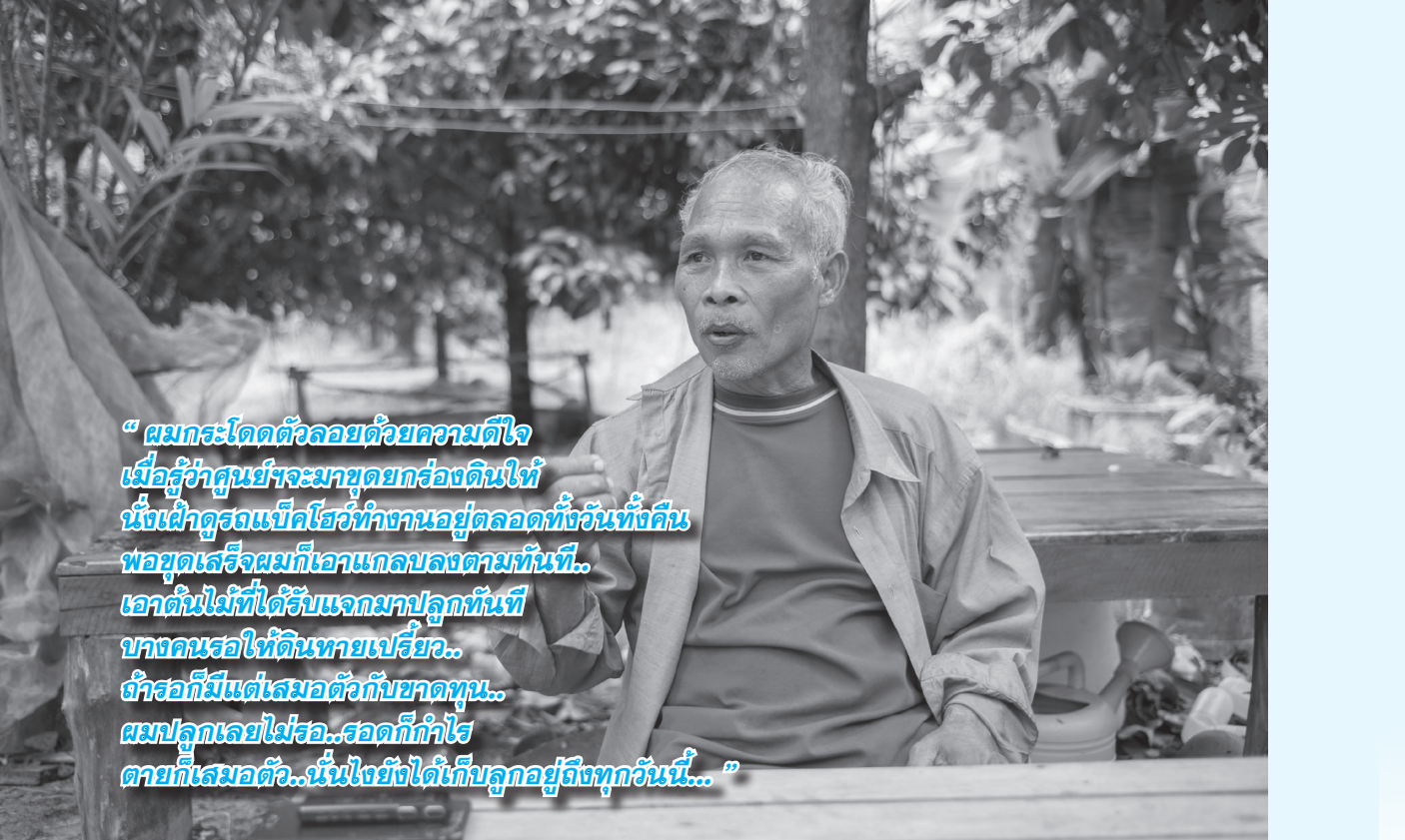
๒. ด้านประมง มีการเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ จำนวน ๒๑ บ่อละ ๑๐๐ ตัว เป็นการเลี้ยงเพื่อมุ่งเน้นบริโภคในครัวเรือนเป็นหลักที่เหลือจึงจำหน่าย เพื่อสร้างรายได้ตกเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท

๓. ด้านพัฒนาที่ดิน ได้แก่ การผลิตปุ๋ยหมักจากก้อนเห็ดหมดอายุด้วยสารเร่งซูเปอร์พด.๑ เพื่อหว่านในแปลงยางพารา และพืชผักสวนครัว การผลิตน้ำหมักชีวภาพซูเปอร์พด.๒ จากวัสดุชนิดต่าง ๆ เพื่อใช้ฉีดพ่นดอกเห็ด พืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร และต้นยางพารา อีกทั้งใช้ผสมคลุกกับขี้เลื่อยก้อนเห็ด และการผสมน้ำหมักชีวภาพ พด.๖ จากเศษอาหารเพื่อบำบัดน้ำเสียและลดกลิ่นเหม็นของน้ำในบ่อเลี้ยงปลา

๔. ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเห็ด ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้เริ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้แก่ เห็ดทอด น้ำพริกเห็ด แหนมเห็ด เห็ดคลุกงา และเห็ดสวรรค์ เพื่อจำหน่ายในงานชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองฯ ทำให้มีรายได้ ๔๐,๐๐๐ บาทต่อปี

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ต้นทุน บาทต่อปี	รายได้สุทธิ บาทต่อปี
๑) เพาะเห็ดเศรษฐกิจ	๑๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐
๒) เห็ดแปรรูป	๑๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
๓) เลี้ยงปลาดุก	๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
๔) ปลูกผักสวนครัว	๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
๕) ส่วนขาย	-	๓๐,๐๐๐
๖) น้ำส้มควันไม้	๑,๐๐๐	ไว้ใช้ในครัวเรือน
รวมรายได้หลังหักค่าใช้จ่าย		๔๔๐,๐๐๐

“ผมกระโดดด้วยด้วยความดีใจ
เมื่อรู้ว่าศูนย์จะมาขุดยกร่องดินให้
นั่งเฝ้าดูรถแบ็กโฮทำงานอยู่ตลอดทั้งวันทั้งคืน
พอขุดเสร็จผมก็เฝ้าเฝ้าตามทันที..
เอาต้นไม้ที่ได้รับแจกมาปลูกทันที
บางคนขอให้ดินหายเปรี้ยว..
ถ้ารถก็มีแต่เสมอตัวกับขาดทุน..
ผมปลูกเลยไม่รอ..รอคักก็ทำไร
ตายก็เสมอตัว..นั่นใจยังได้เก็บลูกอยู่ถึงทุกวันนี้...”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านเกษตรผสมผสาน
นายจันทร์ ชาญแท้

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๓ บ้านโคกกระท่อม ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๕๖,๗๐๐ บาท

“เรื่องมาจาก...พระมหากษัตริย์คุณ”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายจันทร์ ชาญแท้ อายุ ๖๒ ปี อดีตหนุ่มชวานา ผู้เคยทำงานในหลวงโดยบังเอิญมาแล้วถึง ๒ ครั้ง ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนนราธิวาสการศึกษาจบชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๔ อาชีพทำนาและรับจ้างทั่วไป มีรายได้พอเลี้ยงชีพไปตาม สภาพ บนที่ดิน ๑๑ ไร่ ซึ่งไม่ได้ใช้ประโยชน์เต็มพื้นที่เนื่องจากปัญหาสภาพของ ดินเปรี้ยวจัด บางปีข้าวไม่พอกินถึงกับต้องกินมันกินกลอยรองท้องก่อนกินข้าว บ่อยครั้งคิดจะจ้างรถไถปรับแต่งที่ดิน แต่ก็มีเงินไม่พอกับค่าจ้าง ซึ่งตนเองใฝ่ฝัน เสมอว่าอยากปลูกพืชและไม้ผลบนพื้นที่ของตน ให้เหมือนกับที่ดูจากโทรทัศน์ทุกวันเป็นประจำ

ใต้เบื้องพระบรมม

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์เพื่อทอดพระเนตร ความเป็นอยู่ของราษฎร กระทั่งถึงทุ่งนาของนายจันทร์ และ ทรงสอบถามสภาพพื้นที่โดยรอบกับนายจันทร์ ซึ่งนายจันทร์ยังมีโอกาสได้ถวายงานอีกครั้งใน อีก ๑ สัปดาห์ถัดมา หลังจากนั้นในปีพ.ศ. ๒๕๒๕ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมา จากพระราชดำริ ก็ได้ก่อตั้งขึ้นมาตามพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ยึดหลักพอเพียง...

แนวโน้มในเกษตรแบบผสมผสาน

หลังจากศูนย์การศึกษาฯ พิกุลทอง ได้เข้ามาขุดยกร่องพื้นที่ปรับปรุงดินให้กับนายจันทร์ จนกระทั่ง สามารถแก้ปัญหาดินเปรี้ยวได้ และให้คำแนะนำการปลูกไม้ผลแบบผสมผสาน.. ซึ่งจากความประทับใจและซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ นายจันทร์จึงมุ่งมั่นในการทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริ จน สามารถทำการปลูกพืชผักและไม้ผลแบบผสมผสานได้หลากหลายชนิด ได้แก่ มะพร้าว เงาะ มังคุด และ มะนาว รวมทั้งปลูกพืชผักที่มีอายุสั้น เช่น แตงกวา คื่นช่าย กวางตุ้ง แตงโม สามารถทำให้มีหลายได้หลาย ทางเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวมากขึ้นและมีความเป็นอยู่ที่ดีจนทุกวันนี้

ด้วยความมุ่งมั่น ขยัน อดทนและความพยายามโดยไม่ท้อถอย ต่ออุปสรรคต่าง ๆ จนทำให้ในวันนี้ นายจันทร์ได้รับรางวัลต่าง ๆ จำนวน มาก อาทิ เช่น รางวัลชนะเลิศ ด้านการทำนาของจังหวัดนราธิวาส เกษตรกรดีเด่น ด้านการเกษตรผสมผสานของศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิกุลทองฯ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และรางวัลชนะเลิศด้านไร่นาสวน ผสมของจังหวัดนราธิวาส ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔

กิจกรรมภายในพื้นที่

นายจันทร์ ชาญแท้ มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด ๒๓ ไร่ ได้แบ่งพื้นที่เพื่อจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ในปี พ.ศ.๒๕๕๓ จำนวน ๑๑ ไร่ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงในพื้นที่ ดังนี้

ปลูกไม้แบบผสมผสาน เช่น มังคุด เงาะ มะพร้าว กระท้อน สร้างรายได้ ๓๘๐,๐๐๐ บาท/ปี

ปลูกพืชผัก เช่น แตงกวา คื่นช่าย กวางตุ้ง แตงโม อ้อย และมะนาว สร้างรายได้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

เลี้ยงปลาทั้งบ่อดิน ปลานิลและปลาแรด สร้างรายได้ ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี
เลี้ยงหมู ๒ ตัวและ วัว ๓ ตัว

ทำนาโดยปลูกข้าวนาดำพันธุ์ข้าวหอมกระดังงาและข้าวพันธุ์คูหา เพื่อบริโภคในครัวเรือน

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ต้นทุน บาทต่อปี	รายได้สุทธิ บาทต่อปี
๑) ไม้ผลแบบผสม	๓,๓๐๐	๓๘๐,๐๐๐
๒) พืชผัก	-	๑๐๐,๐๐๐
๓) ปลานิล	-	๓๐,๐๐๐
๔) ปลูกข้าว	-	-
รวมค่าใช้จ่ายการลงทุน	๓,๓๐๐ บาท	
รวมรายได้สุทธิ	๕๑๖,๐๐๐ บาท	

“ภูมิใจและดีใจที่มีโครงการของในหลวง
เหมือนเราหลับอยู่..แล้วพระองค์ท่านมาปลุกให้ตื่น
ไม่คิดฝันว่าจะมาถึงวันนี้..
หนี้ ๒ ล้านกว่าบาท ตอนนี้ใช้หมดแล้ว..”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ด้านเกษตรผสมผสาน

นายดำ หะขะมิน

ที่อยู่ : เลขที่ ๖/๕๒ ตำบลกะลวอเหนือ อำเภอเมืองราชิวาส จังหวัดราชิวาส

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๖๐๓,๓๒๐ บาท

“ชีวิตยังไม่สิ้น...ต้องดิ้นกันต่อไป”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายดำ หะยะมิน เดิมเป็นคนตากใบ และย้ายมาอยู่ที่ตำบลกะลุวอเหนือภายหลัง พื้นที่อดีตทำนาได้ดี ต่อมาเกษตรกรส่วนใหญ่ปล่อยพื้นที่ให้รกร้าง ซึ่งเกิดจากปัญหาที่มีน้ำท่วมซ้ำซาก และประสบปัญหาได้ผลผลิตบ้างไม่ได้บ้างตลอดมาจนต้องปรับเปลี่ยนอาชีพกันไป ทำให้ชาวบ้านที่เหลืออยู่คงมีการทำนาแค่พอกินพอใช้ ไม่ได้มุ่งเน้นทำเป็นอาชีพหลัก ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ นายดำจึงตัดสินใจกู้เงินก้อนใหญ่ถึงกว่า ๑ ล้านบาท เพื่อลงทุนเลี้ยงกุ้งกุลาดำ แต่ด้วยความที่โชคไม่เข้าข้างกิจการบ่อกุ้งขาดทุนยับเยิน เกิดหนี้สินล้นพ้นทั้งต้นทั้งดอกเปี้ยวกว่า ๒ ล้านบาท ต้องคอยหลบหน้าแทบทุกครั้งที่เจ้าหนี้มาทวง...ทำให้ชีวิตดำเนินอยู่ต่อไปแบบไร้ความหวัง

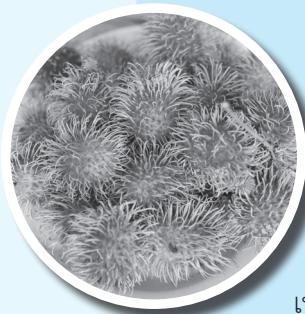

ภายหลังศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เข้ามาช่วยชดเชยบ่อตอนทำนาข้าว แต่ทำไปสักพัก ไม่ได้ผลเท่าที่ควรก็หันมาเรียนรู้และปรับการประกอบอาชีพ โดยมุ่งเน้นการทำนาผักบุง ซึ่งก็ได้ผลดีพอสมควรแต่ก็ประสบปัญหาเรื่องน้ำแล้งในพื้นที่ซ้ำอีก ผลผลิตที่ได้มาก็ไม่เพียงพอต่อการส่งเสียหนี้สินที่มีอยู่มากมาย

ชีวิตไม่สิ้น...ต้องดิ้นกันต่อไป

ต่อมานายดำจึงได้หาแนวทางแก้ไข ปัญหาโดยไปปรึกษากับชลประทานในพื้นที่ เพื่อหาแนวทางนำน้ำมาเติมใส่แปลงนาผักบุ้งของตนเองและแปลงเกษตรของเพื่อนบ้าน โดยขอความอนุเคราะห์ในการดึงน้ำจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลุ่มน้ำบางนราอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้าสู่คลองธรรมชาติ ซึ่งเมื่อนายดำและชาวบ้านในพื้นที่ได้รับการแก้ไขเรื่องน้ำแล้ว การประกอบอาชีพทางการเกษตรโดยเฉพาะการทำนาบุ้งก็กลับกลายเป็นชีวิตชีวา หนทางอันมืดมนก็กลับสว่างขึ้นมาอีกครั้ง

นายดำจึงมุ่งมั่นในการทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยยึดการทำนาผักบุ้งเป็นหลัก จากนั้นก็ปลูกไม้ผล พืชผักหมุนเวียน และเลี้ยงปลาอีกชั้น ควบคู่กันไป ด้วยความไม่ยอมแพ้แก่โชคชะตา และความขยันหมั่นเพียรโดยยึดมั่นในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเป็นที่ตั้ง ผลผลิตจากน้ำพักน้ำแรงก็ค่อยๆ สร้างรายได้ให้แก่ นายดำ อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี มีเงินเหลือได้ผ่อนใช้หนี้มาเรื่อยๆ เพียง ๘ ปี จากความขยันหมั่นเพียร หนี้สินกว่า ๒ ล้าน ก็หมดสิ้นลง ชีวิตเหมือนได้ขึ้นสวรรค์ ความสุขอันแท้จริงเกิดจาก พระองค์ท่านมาปลูกให้ตื่นแท้ๆ...

กิจกรรมภายในพื้นที่

นาผักบุ้งทั้งหมด ๔ บ่อ แต่ละบ่อจะมีขนาด
ประมาณ ๓ ไร่ และเก็บผลผลิตได้นาน ๔๕ วัน ทำ
สลับหมุนเวียนตลอดทั้งปี สร้างรายได้ไม่น้อยกว่า
๓๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี

ปลูกพืชผัก เช่น มะนาว แตงกวา กระเจี๊ยบ มันปู กุยช่าย สร้างรายได้เฉลี่ย
๑๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี

ปลูกไม้ผล เช่น มะพร้าวน้ำหอม เงาะ มังคุด สร้างรายได้เฉลี่ย ๑๒๐,๐๐ บาทต่อปี
เลี้ยงปลา สำหรับบริโภค แจกจ่ายญาติๆและเหลือขาย

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน บาทต่อปี	รายได้ บาทต่อปี	รายได้สุทธิ บาทต่อปี
๑) ปลูกผักบุ้ง	๘,๙๘๐	๓๖๐,๐๐๐	๓๕๑,๐๒๐
๒) ปลูกสวนครัวอื่นๆ	-	๑๓๒,๐๐๐	๑๓๒,๐๐๐
๓) สวนไม้ผล	-	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐
รวม			๖๐๓,๐๒๐

“ในฐานะที่เป็นชาวนาในกลุ่มน้ำปากพ่อง
ได้รับประโยชน์จากโครงการที่พระองค์ท่านได้พระราชทาน
เป็นพระมหากรุณาธิคุณเหลือคณานับ
นอกจากจะปฏิบัติในอาชีพตนให้ดีที่สุด
จะทุ่มเทแรงกายแรงใจ ในการช่วยพัฒนาพื้นที่กลุ่มน้ำปากพ่อง
ให้บรรลุผล เพื่อตอบแทนพระองค์ท่าน ”

โครงการพัฒนากลุ่มน้ำปากพ่อง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ด้านเกษตรอินทรีย์ครบวงจร

นางบุญเรือง ทองจำรัส

ที่อยู่ : ๑๘๕ หมู่ ๕ ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๕๒๐,๐๐๐ บาท

“บูรณาการ...แห่งน้ำใจครบวงจร”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นางบุญเรือน ทองจรัส อายุ ๕๖ ปี มีอาชีพทำนามาตั้งแต่สมัยพ่อแม่ในพื้นที่ ๓๔ ไร่ ซึ่งเดิมที่จะปลูกข้าวได้เพียงปีละครั้ง เพราะอยู่ไกลจากแหล่งน้ำต้องอาศัยเพียงน้ำฝนตามฤดูกาล ผลผลิตที่ได้จึงน้อยแทบ

ไม่มีรายได้เหลือจากการทำนา บางปีประสบปัญหาน้ำท่วมทำให้ขาดทุนมีหนี้สิน อีกทั้งต้นทุนที่ใช้ทำนาก็สูง เพราะจากค่าปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลงแล้ว ยังต้องมีค่าจ้างขนส่งข้าวออกมาจากทุ่งนาอีก เนื่องจากไม่มีถนนเข้าไปถึงพื้นที่ทำนาของตน แต่ปัญญเรือนต้องใช้วิธีทำนาในพื้นที่ให้มากขึ้นด้วยการเช่าพื้นที่เพิ่มอีกเกือบ ๓๐ ไร่ เพื่อให้มีรายได้เพียงพอในการเลี้ยงดูครอบครัว จนกระทั่งเริ่มเกิดโครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทำให้ปัญญเรือนเริ่มมีความหวังมากขึ้นที่จะมีน้ำเพิ่มเพียงพอในการทำนาปรังได้

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ

ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โอกาสของป่าบุญเรือนก็มาถึง เมื่อโครงการลุ่มน้ำปากพนังฯ เริ่มดำเนินการมาถึงพื้นที่นาของป่าบุญเรือน การทำนาปีละ ๒ ครั้งเป็นจริง พร้อมกับถนนหนทางที่สะดวกสบายขึ้นมาก อีกทั้งความรู้การช่วยเหลือ และคำแนะนำจากหน่วยงานก็ติดตามมาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความใฝ่รู้สู่กับความยากจนและการเปลี่ยนแปลงหนี้สิน ประกอบกับความขยัน มุ่งมั่น และมีจิตอาสา จึงมักเป็นผู้ริเริ่ม ร่วมมือกับหน่วยงานที่เข้ามาส่งเสริมสนับสนุนให้การช่วยเหลืออยู่ตลอด โดยยึดมั่นในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ เพื่อให้เป็นตัวอย่างให้เห็นเป็นประจักษ์แก่คนในชุมชนว่า การทำนาสามารถสร้างเป็นอาชีพที่มั่นคงได้

จึงได้มีการศึกษาเรียนรู้ประสบการณ์แล้วนำมาปฏิบัติจริง ทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อจะได้รู้ต้นทุนการทำงาน และประเมินสถานภาพของตัวเอง การคิดทบทวนแก้ไขส่วนที่ผิดพลาด พัฒนาอย่างเป็นระบบแบบค่อยเป็นค่อยไป ที่สำคัญคือ การดำเนินกิจการผลิตข้าวแบบครบวงจร เป็นมิตรกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างแท้จริงของป้าบุญเรือน การทำนาด้วยระบบเกษตรอินทรีย์จึงพัฒนาได้อย่างรวดเร็วในพื้นที่โครงการลุ่มน้ำปากพนังฯ ซึ่งปัจจุบันจะผลิตข้าวอินทรีย์แบบครบวงจร ตั้งแต่ การปลูกข้าวโดยวิธีโยนกล้า การผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้เอง กำจัดหอยเชอรี่ด้วยการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่ง ทำฮอโมนจากชีหอยเชอรี่ จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลผลิตเองในกลุ่ม เพื่อประหยัดต้นทุนในการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าให้ได้สูงที่สุด อันจะทำให้สร้างความมั่นคงพออยู่พอกินในอาชีพชาวนาได้ อีกทั้งยังได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ระบบการผลิตและระบบธุรกิจของกลุ่มด้วย

ปัจจุบันป้าบุญเรือน ลดพื้นที่การทำนาลงโดยทำในเฉพาะที่นาตัวเอง ๓๔ ไร่ เพื่อลดต้นทุนและทำตามกำลังตนเอง ปัจจุบันใช้ต้นทุนเพียง ๒,๓๕๐ บาท/ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๖๕๐ กิโลกรัม/ไร่ และปลูกข้าวหลายชนิดเพื่อแปรรูปขายเอง ดังนี้

ข้าว กข. ๔๗ จำนวน ๑๔ ไร่ ขายแบบข้าวเปลือกเพื่อเป็นเงินไว้ลงทุนในการแปรรูปข้าวชนิดอื่น
ข้าวหอมเณร จำนวน ๑๐ ไร่ แปรรูปเป็นข้าวกล้อง

ข้าวสังหยด จำนวน ๕ ไร่
แปรรูปเป็นข้าวกล้อง

ข้าวหอมปทุม จำนวน ๕ ไร่
แปรรูปเป็นข้าวสาร

การปลูกผักเลี้ยงเป็ด เพื่อ
บริโภคในครัวเรือน

ผลตอบแทนเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ปีละ ๒ ครั้ง (บาทต่อปี)	รายได้ แปรรูป (บาทต่อปี)	รายได้สุทธิ บาทต่อปี
๑) ข้าว กข.๔๗	๖๔,๘๐๐	๑๐๙,๒๐๐	๔๔,๔๐๐
๒) ข้าวหอมเณร	๙๒,๕๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๒๕๗,๕๐๐
๓) ข้าวสังหยด	๔๖,๒๕๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๐๓,๗๕๐
๔) ข้าวหอมปทุม	๔๖,๒๕๐	๑๓๐,๐๐๐	๘๓,๗๕๐
๕) แปรรูปน้ำจิ้มกข้าว	-	-	๔๐,๐๐๐
รวม			๕๒๘,๔๐๐

“ นับว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณ
แก่ตนเองและคนในชุมชนมาก
จากการโอนนำแนวพระราชดำริมาปรับใช้
พบว่าสิ่งเหล่านี้มีการลงทุนที่น้อย
แต่ได้กำไรดี อีกทั้งก่อเกิดรายได้ที่มั่นคง
และมีรายได้ทุกวัน ที่สำคัญคือ
ทำให้ได้มีเวลาอยู่ครอบครัว
ไม่ต้องไปทุกข์ยากลำบาก
กับการทำงานนอกบ้าน ”

โครงการฟาร์มตัวอย่าง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ด้านเกษตรผสมผสาน

นางหนูผัด บุญจันทร์

ที่อยู่ : ๑๕๔ หมู่ ๔ ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๓๔๘,๐๐๐ บาท

“ด้วยพระบารมี...มหाराชินีแห่งสยาม”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นางหนูผัด บุญจันทร์ ปัจจุบันอายุ ๖๐ ปี ก่อนประกอบอาชีพรับจ้าง โดยทำงานอยู่ที่โรงงานผลิตถุงมือ ประมาณ ๗-๘ ปี โดยได้รับค่าจ้างประมาณ ๘,๐๐๐-๙,๐๐๐ บาทต่อเดือน ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าวสามารถนำมาให้จ่ายในครอบครัวได้บ้าง แต่ก็ไม่ถึงกับทำให้มีเงินเก็บ อีกทั้ง การทำงานโรงงานดังกล่าว ทำให้นางหนูผัดฯ ไม่ค่อยได้มีเวลาให้กับครอบครัว เพราะบางวันก็ทำงานแต่เช้า บางวันก็อยู่ทำงานรอบดึก จึงทำให้ไม่ค่อยได้พบหน้าลูก ถึงแม้รายได้จากการทำโรงงานค่อนข้างดี

แต่ครอบครัวจะไม่ค่อยได้มีเวลาได้ทำกิจกรรมร่วมกัน อยู่บ่อยครั้งนัก ทั้งนี้ นางหนูผัดฯ มีพื้นที่ในครอบครัวจำนวน ๑๐ ไร่ ซึ่งช่วงที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ก็มีการทำนาและเลี้ยงวัวควงคู่ไปด้วย แต่ผลผลิตที่ได้ก็เพียงพอแค่การบริโภคภายในครัวเรือน

ด้วยพระบารมี...มหाराชนิสยาม

ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรบ้านห้วยป่าเขียว ตำบลทะเลน้อย อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง ทรงทราบถึงความยากจนของราษฎร จึงได้มีพระราชดำริให้หาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

เพื่อให้ราษฎรเข้าไปศึกษาหาความรู้โดยการปฏิบัติจริง แล้วนำกลับไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งในการนี้ ประชาชนจำนวน ๙๓ ราย ได้ร่วมกันบริจาคที่ดินรวม ๒๕๔ ไร่ ๓ งาน ๑๒ ตารางวา ให้เป็นพื้นที่สำหรับดำเนินงาน ซึ่ง ๑ ใน ๙๓ รายที่บริจาคที่ดิน คือ นางหนูผัด ซึ่งเมื่อโครงการฯ ได้จัดตั้งขึ้น นางหนูผัดฯ จึงได้ลาออกจากโรงงาน และเข้ามารับการฝึกอบรมและเรียนรู้ทางด้านอาชีพกับฟาร์มตัวอย่างฯ และยังได้รับค่าตอบแทน วันละ ๑๓๐ บาท/วัน ซึ่งแม้ว่ารายได้จะหายไปและเงินที่ได้จะน้อยกว่าที่ได้รับจากโรงงาน แต่การทำฟาร์มตัวอย่างฯ ก็ช่วยให้นางหนูผัดฯ ได้มีเวลาอยู่กับครอบครัวมากยิ่งขึ้น ทำให้ครอบครัวมีความสุขและมีความอบอุ่นมากขึ้น การดำเนินชีวิตไม่ต้องรีบร้อนออกไปทำงานนอกพื้นที่ และไม่ต้องเสี่ยงกับการเดินทางไปทำงาน

เรียนรู้...และพัฒนาต่อยอด

ช่วงเวลาที่ทำงานที่ฟาร์มตัวอย่างฯ ได้เรียนรู้การทำเกษตรกรรมในหลายๆเรื่อง ไม่ว่าจะเป็น การปลูกพืชผักสวนครัว การเพาะเห็ด ประมง และปศุสัตว์ แต่สิ่งที่รู้สึกสนใจและคิดว่าน่าจะสามารสรสร้างรายได้ให้ครอบครัวได้เป็นอย่างดีคือ การเพาะเห็ด นางหนูผัดฯ ได้ทำงานและเรียนรู้องค์ความรู้ต่างๆ ภายในฟาร์มตัวอย่างฯ และได้นำองค์ความรู้ที่ได้เหล่านั้นโดยเฉพาะการเพาะเห็ดกลับมาปฏิบัติเองที่บ้าน โดยได้ปรับพื้นที่แบ่งเหลือจากที่พักอาศัยมาสร้างโรงเพาะเห็ด จำนวน ๒ โรง รวมทั้ง มีการเลี้ยงกบ วัว ไก่ พื้นที่เมือง ปลูกกล้วย และยางพารา (แทนพื้นที่นา) สร้างรายได้ให้นางหนูผัด มากกว่าทำงานโรงงานกว่า ๓ เท่าและยังมีเวลาอยู่กับครอบครัว ชีวิตไม่ต้องเร่งรีบและเสี่ยงภัยอีกต่อไป

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

๑. เพาะเห็ด จำนวน ๒ โรง โดยแต่ละรอบการผลิตทั้ง ๒ โรง ใช้ต้นทุน จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท เพราะผลิตก้อนเชื้อเอง เมื่อ ออกดอกก็จะสามารถเก็บผลผลิตได้ ๓ - ๔ เดือน เก็บผลผลิต ได้วันละ ๑๕ กิโลกรัมต่อโรง ขายกิโลกรัมละ ๔๐ บาท สร้าง รายได้อย่างน้อย ๔๐๐ บาท ต่อวัน

๒. ผลิตก้อนเชื้อเห็ดจำหน่ายให้กับชาวบ้านที่สนใจ โดยจะจำหน่ายก้อนละ ๑๐ บาท ซึ่งโดยเฉลี่ยจะ สามารถจำหน่ายได้ประมาณ ๑,๕๐๐ ก้อน ต่อเดือน

๓. การเลี้ยงกบ ซึ่งจะเลี้ยงประมาณ ๑๐,๐๐๐ ตัว และนำไปขายได้ กิโลกรัมละ ๗๐ บาท

๔. การเลี้ยงวัว และไก่พื้นเมือง ซึ่งจะเลี้ยงไว้บริโภคภายในครัวเรือน

๕. การปลูกยางพารา ทดแทนพื้นที่การปลูกข้าว

จากความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการเพาะเห็ด ประกอบกับความมีน้ำใจของนางหนูผัดฯ ทำให้นาง หนูผัดฯ ได้ขยายองค์ความรู้โดยเฉพาะเรื่องการเพาะเห็ดของตัวเองจะสามารถช่วยสร้างรายได้ให้แก่เพื่อน บ้านได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง

ผลตอบแทนเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (บาทต่อปี)	รายได้ (บาทต่อปี)	รายได้สุทธิ (บาทต่อปี)
๑) เพาะเห็ด	๒๐,๐๐๐	๑๖๘,๐๐๐	๑๔๗,๐๐๐
๒) ก้อนเชื้อเห็ด	๖๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐
๓) เลี้ยงกบ	๖๐,๐๐๐	๑๔๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐
รวม	๑๔๐,๐๐๐	๔๘๘,๐๐๐	๓๔๘,๐๐๐

“ส้มโอทับทิมสยาม...
รสชาติหวานนุ่มไม่น่าเชื่อ
สีของเนื้อแดงทับทิม
ผิวผลน้มนุ่มดั่งกำมะหยี่
จุดเด่นและข้อได้เปรียบของชาวสวน
ส้มโอทับทิมสยามปากพนัง
ก็คือเกษตรกรเป็นผู้กำหนดราคาเอง
ตามความต้องการของตลาด
หากตลาดมีความต้องการมาก
เราก็ปรับราคาขึ้นได้เราทำเช่นนี้ได้ก็เพราะ
บารมีของพระองค์ท่าน..
หากไม่มีประตุน้ำจากโครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง
เราก็ไม่สามารถปลูกส้มโอรสชาติดี
และเก็บผลได้ทั้งปี..อย่างทุกวันนี้”

โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ด้านสวนส้มโอทับทิมสยาม
นางอัมพร สวัสดิ์สุข
ที่อยู่ : ๓๙ หมู่ ๑๕ ตำบลคลองน้อย อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

“ทับทิมสยามปากพนัง
มหัศจรรย์แห่งส้มโอ”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นางอัมพร สวัสดิ์สุข อายุ ๕๙ ปี มีอาชีพเกษตรกร ภายหลังจากแต่งงานมีครอบครัวเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ก็เก็บเงินซื้อที่ดินเพื่อทำการเกษตร ที่หมู่ ๑๕ ตำบลคลองน้อย อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี และเล็งเห็นว่าพื้นที่ของหมู่บ้านแสงวิมาน ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้เคียงกับของตนสามารถปลูกส้มโอได้ผลดี นางอัมพร จึงตัดสินใจปรับสภาพพื้นที่ประมาณ ๔๐ ไร่ของตนเองให้เป็นร่องสวนเพื่อเหมาะแก่การปลูกส้มโอ โดยครั้งแรกทำการปลูกส้มโอพันธุ์ทองดี เมื่อส้มโอให้ผลผลิตก็ปรากฏว่าได้ผลดีอย่างที่คาดหวังเช่นกัน จึงได้ขยายพื้นที่ปลูกและทำการริเริ่มปลูกส้มโอพันธุ์ “ทับทิมสยาม” ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และนั่นเป็นจุดเริ่มต้นส้มโอเงินล้าน ของป้าอัมพร

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ

ส้มโอทับทิมสยามนั้น ไม่ใช่ส้มโอดั้งเดิมในพื้นที่ปากพนัง แต่เป็นส้มโอพันธุ์ใหม่ที่เกิดขึ้นที่หมู่บ้านแสงวิมาน โดยนายสมหวัง มัสแหละ ได้นำกิ่งพันธุ์ส้มโอสีชมพู ซึ่งเป็นพันธุ์พื้นเมืองอำเภอชะง่อน จังหวัดปัตตานี มาทดลองปลูกและมีการปรับปรุงพันธุ์ ดูแลรักษามาจนได้คุณภาพ สร้างชื่อจนมีคำกล่าวว่ “รสชาติหวานนุ่มไม่น่าเชื่อ สีของเนื้อแดงทับทิม ผิวผลน้มนุ่มดั่งกำมะหยี่”

การที่ส้มโอทับทิมสยามสามารถปลูกได้ผลดี โดยเฉพาะในพื้นที่ของ ป่าอัมพรซึ่งไม่ใช่ในหมู่บ้านแสงวิมานนั้น นักวิชาการให้ความเห็นว่า ที่เป็นเช่นนี้ เพราะดินที่ปลูกได้รับผลดีจากปุ๋ยคอกคาวน้ำอุทกวิทยาประสทธิ ในโครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถควบคุมน้ำเค็มไม่ให้รุกตัวเข้ามาในพื้นที่เพาะปลูก มีน้ำทำการเกษตรได้อย่างเพียงพอ และบรรเทาการเกิดอุทกภัย น้ำท่วมซึ่งประกอบกับคุณสมบัติของดินในพื้นที่ และความเอาใจใส่ มุ่งมั่นส่งเสริมประสภารณ์ เรียนรู้และพัฒนาสร้างองค์ความรู้ด้านการผลิตส้มโอ และการประยุกต์ใช้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเรื่อยมาของป่าอัมพร จึงทำให้เกิดประสบผลสำเร็จจนถึงทุกวันนี้

กิจกรรมภายในพื้นที่

นอกจากมุ่งพัฒนาคุณภาพผลผลิตแล้ว ป้าอัมพรยังสร้างโอกาสการเข้าสู่ระบบมาตรฐานสินค้า จนได้รับการรับรองแหล่งผลิตพืช (GAP) ตามโครงการความปลอดภัยอาหาร (Food Safety) ด้านพืช ได้ใช้สัญลักษณ์ Q การเข้าร่วมโครงการคัดสรรสุดยอดตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับห้าดาว (OTOP5ดาว) และขอขึ้นทะเบียนจนสามารถจดลิขสิทธิ์ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์, GI (Geographical Indication) นาม “ส้มโอทับทิมสยามปากพนัง” ได้ส่งผลผลิตเข้าประกวดระดับประเทศและได้รับรางวัลมาอย่างต่อเนื่อง ผลผลิตจึงเป็นที่รู้จักแพร่หลายในการตลาดทั้งภายในและนอกประเทศ

บนพื้นที่ ๕๒ ไร่ ของป้าอัมพร นั้นมีส้มโอทับทิมสยาม จำนวน ๒๖ ไร่และส้มโอพันธุ์ทองดี ซึ่งปลูกไว้ก่อนแล้ว จำนวน ๒๖ ไร่ ผลจากการทำการตลาดที่มุ่งเน้นผลผลิตที่มีคุณภาพและซื่อสัตย์ต่อผู้บริโภค ทำให้ผลผลิตในสวนของป้าอัมพรเป็นที่ต้องการของผู้ซื้อและสามารถกำหนดราคาเองได้ รายได้จากการจำหน่ายเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ.๒๕๕๐ รายได้จากการจำหน่ายผลผลิต

ในสวนมูลค่ากว่า ๑ ล้านบาท แต่สำหรับในปัจจุบันผลผลิตในสวนของป้าอัมพรสร้างรายได้ให้ป้าอัมพรอย่างมหาศาลไปแล้วกว่า ๑๐ ล้านบาท

ผลตอบแทนเศรษฐกิจ (ประจำปี ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (บาทต่อปี)	รายได้ (บาทต่อปี)	รายได้สุทธิ (บาทต่อปี)
๑) ส้มโอทับทิมสยาม	๒,๕๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๗,๕๐๐,๐๐๐
๒) ส้มโอทองดี	๑,๕๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๓,๕๐๐,๐๐๐
รวม	๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๑,๐๐๐,๐๐๐

หมายเหตุ : เป็นเพียงตัวเลขประมาณการจากคำบอกเล่าของป้าอัมพร
สำหรับตัวเลขจริงนั้น ตนเองขอสงวนเป็นความลับ

คณะผู้จัดทำหนังสือ

“๔๐ ตัวอย่างความสำเร็จ : เกษตรกรในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”

คณะที่ปรึกษา

นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์	เลขาธิการ กปร.
นายโกวิทย์ เฟ่งวานิชย์	รองเลขาธิการ กปร.
หม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์	รองเลขาธิการ กปร.
นายชัชชัย ภูวชัยสัมฤทธิ์	ที่ปรึกษาด้านประสานงานโครงการฯ

คณะผู้จัดทำ

นายประสาธ พาศิริ	นางสาวนงพงา เล็กภู่
นายตรีวิทย์ วินิชสำเภาทิพย์	นายदनัยณัฐ สืบสาย
นางศศิพร ปาณิกบุตร	นางสาวพิมพ์นภัส โฉมสันเทียะ
นางสาวศิศักดิ์ ตันกำแหง	นายอิทธิพล วรนุช
นายปริญญวัฒน์ วัชรอาภากร	นายธวัชชัย ไพรบูรณ์
นายศุภรัตน์ อินทรารุช	นางสาวสุภาพร หมั่นหาทรัพย์
นายอภิศักดิ์ สรวีสูตร	นางเบญจรัตน์ อัครพลวงศ์
นายสุทัศน์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์	นางสาวรุ่งรัตน์ วงษ์จุ
นางสาวสุดารัตน์ कुสินธุ์	นางสาวฝนทอง แซ่เล่า

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)
เลขที่ ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
๑๐๗๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๐๐, ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๕๙
โทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๒, ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๓
<http://www.rdpb.go.th>

พิมพ์ที่

บริษัท ดีดี มีเดีย พลัส จำกัด โทรศัพท์-โทรสาร ๐ ๒๙๗๒ ๘๗๐๒